CİLT : 11 TOPLANTI : 12

CUMHURİYET SENATOSU TUTANAK DERGİSİ

63 ncü Birleşim

8 . 5 . 1973 Salı

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I. — Geçen tutanak özeti	92
II. — Gelen kâğıtlar	92
III. — Başkanlık Divanının Genel Kurula sunuşları	92:93
1. — Balıkesir Üyesi Mehmet Güler'e 20 gün izin verilmesine dair Başkanlık tezkeresi. (3/309)	93:94
2. — Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığının, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu Kanuna bir geçici madde eklenmesi hakkında kanun teklifinin havale edilmiş olduğu komisyonlardan alınacak beşer üyeden kurulacak geçici bir Komisyonda görüşülmesine dair tezkeresi. (2/50, 3/12)	94
3. — Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın, 6/16 numaralı sözlü sorusunun yazılı soruya çevrilmesine dair önergesi. (4/120)	94
4. — Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın, 6/17 numaralı sözlü sorusunun yazılı soruya çevrilmesine dair önergesi. (4/121)	94
5. — Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın, Divan Kâtipliği üyeliğinden çekildiğine dair önergesi. (4/118)	94
6. — Konya Üyesi Mehmet Varışlı'nın, Millî Eğitim ve Malî ve İktisadî İşler Komisyonları üyeliğinden çekildiğine dair önergesi. (4/119)	94:95
7. — Komisyonlarda açık bulunan üyeliklere seçim.	95
8. — Başkanlık Divanında açık bulunan üyeliklere seçim.	95
IV. — Görüşülen İşler	95
1. — Sergi, fuar, toplantı veya benzeri yerlerde sergilenecek veya kullanılacak eşyanın ithalindeki kolaylıklarla ilgili Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/123; C. Senatosu : 1/177) (S. Sayısı : 243)	95,98,135:136

Sayfa

2. — Meslekî Malzemenin Geçici İthaline İlişkin Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/119; C. Senatosu : 1/184) (S. Sayısı : 244) 95,98 : 99,137 :138

3. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 29 Ağustos 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlıkı Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/128; C. Senatosu : 1/178) (S. Sayısı : 245) 95 :96, 99 :100,139 :140

4. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsveç Krallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/449; C. Senatosu : 1/172) (S. Sayısı : 246) 96 :100,141 :142

5. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Danimrka Krallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/447; C. Senatosu - 1/175) (S. Sayısı . 247) 96,100 :101, 143 :144

6. — 3 Kasım 1970 tarihinde Viyana'da imzalanan «Gelir ve Servet Vergilerinde çifte vergilendirmenin önlenmesine ve diğer bâzı hususların düzenlenmesine ilişkin Anlaşma» nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/453; C. Senatosu : 1/174) (S. Sayısı : 248) 96,101, 145 :146

7. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 25 Ağustos 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan geçici komisyon raporu (M. Meclisi : 1/127; C. Senatosu : 1/181) (S. Sayısı : 249) 96,101 :102,147 :148

8. — Milletlerarası nakliyatta kullanılan Paletlerin Gümrük rejimine dair Avrupa Sözleşmesine katılmamızın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan geçici komisyon raporu (M. Meclisi : 1/356; C. Senatosu : 1/170) (S. Sayısı : 250) 96,102,149 :150

9. — Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansının istisna ve muafiyetleri hakkında anlaşmaya Türkiye Cumhuriyeti Hü-

Sayfa

kümetinin katılmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan geçici komisyon raporu (M. Meclisi : 1/34; C. Senatosu : 1/182) (S. Sayısı : 251) 96,102 : 103,151 :152

10. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avusturya Federal Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 31 Ekim 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan geçici komisyon raporu (M. Meclisi : 1/125; C. Senatosu : 1/185) (S. Sayısı : 252) 96 :103 : 104,153 :154

11. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Krallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/448; C. Senatosu : 1/18-) (S. Sayısı : 253) 96 :97, 104,155 :156

12. — «XXXVII sayılı Türkiye Cumhuriyeti Listesi En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Tarifesi»'nin yürürlüğe konulmasına dair olan Bakanlar Kurulu kararının onaylanması hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktsiadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/97; C. Senatosu : 1/171) (S. Sayısı : 254) 97 :98, 104 :105,157 :158

13. — 261 sayılı Kanun gereğince Hükümetçe alınan Kararın onanması hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân, Anayasa ve Adalet ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan geçici komisyon raporu (M. Meclisi : 1/145; C. Senatosu : 1/187) (S. Sayısı : 239) 105 :106 159 :160

14. — Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda bâzı değişiklikler yapılmasına dair kanun teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân komisyonu (M. Meclisi : 2/622; C. Senatosu : 2/45) (S. Sayısı : 228) 106 :134

I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Yapılan yoklama sonucunda Genel Kurulda çoğunluğun bulunmadığı anlaşıldığından;

8 . 5 . 1973 Salı günü saat 15,00'te toplanılmak üzere Birleşime saat 15,07'de son verildi.

Başkan Başkanvekili
Macit Zeren

Kâtip
Konya
Osman Nuri Canpolat

Kâtip
Diyarbakır
Azmi Erdoğan

II. - GELEN KÂĞITLAR

Tasarılar

1. — Devlet Kitapları Mütedavil Sermayesi hakkındaki 2133 sayılı Kanunun 2 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair olan 7380 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesi ve geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni (M. Meclisi 1/249; C. Senatosu 1/195) (Millî Eğitim ve Bütçe ve Plân komisyonlarına) (Müddet: 10'ar gün)

2. — 5 Ocak 1961 gün ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun değişik geçici 5 nci maddesinin uygulama süresinin on yıl uzatılmasına dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni (M. Meclisi 1/512; C. Senatosu 1/196) (Millî Eğitim ve Bütçe ve Plân komisyonlarına) (Müddet : 10'ar gün)

3. — Faruk oğlu 1950 doğumlu Mete Yatmaz'ın Özel Affı hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince reddolunan metni (M. Meclisi 1/704; C. Senatosu 1/197) (Anayasa ve Adalet Komisyonuna) (Müddet : 10 gün)

4. — 5 . 1 . 1961 tarih ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 78 nci maddesinin (b) fıkrasının değiştirilmesine dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni (M. Meclisi 1/752; C. Senatosu 1/198) (Millî Eğitim ve Bütçe ve Plân komisyonlarına) (Müddet : 10'ar gün)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN : Başkanvekili Mehmet Ünaldı.

KÂTİPLER : Mehmet Çamlıca(Kastamonu), Hüseyin Öztürk (Sivas)

BAŞKAN — 63 ncü Birleşimi açıyorum.

Müzakerelere başlıyoruz.

III. - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

BAŞKAN — Cumhuriyet Senatosu Kars Üyesi sayın Atalay, zaptı sabık hakkında söz talep etmişlerdir.

Sayın Atalay, zaptı sabık hakkındaki söz talebinizi inceledim. Söz talebiniz, başkasının ifadesini düzeltmek hakkını vermez. Ancak,

haklı olduğunuz bir tarafı zabıtlara geçmesi bakımından ben Yüksek Heyete arz edeceğim.

Sayın Tekin ifadesinde, zatı âlinizin de o zaman Divanda bulunduğunuzu beyan etmişler. Yaptığım tetkik neticesinde Divanda üye olmadığınız anlaşılmıştır. Bu hususu zapta geçiriyorum.

SIRRI ATALAY (Kars) — Sayın Başkan, izin verirseniz.

BAŞKAN — Başkasının sözlerini düzeltmek hakkı değildir, zaptı sabık. Kendi sözünüz yanlış geçmiş, fazla geçmiş, eksik geçmiş ise ancak onu düzeltebilirsiniz. Bunun dışında...

SIRRI ATALAY (Kars) — Geçmiş tutanak o değildir sayın Başkan.

BAŞKAN — Geçmiş tutanak hakkındaki söz talebi bunu kapsar. Bunun dışında...

SIRRI ATALAY (Kars) — Sizin yorumunuz.

BAŞKAN — Benim yorumum böyle efendim.

SIRRI ATALAY (Kars) — Objektif bir kaide değil, sizin yorumunuz.

BAŞKAN — 9 adet gündem dışı söz talebi vardır. Bu talepleri karşılamada öteden beri tatbikatımız, iki kişiye söz vermek şeklinde cereyan etmektedir. Fakat, gündemimizde çok mühim meseleler var. Eğer sayın arkadaşlarım lütfederlerse gelecek Birleşimde 5'er dakikayı geçmemek üzere hepsini birden görüştüreyim; yani, birikmiş olan işleri kurtarmak bakımından hepsini birden çıkaralım.

SIRRI ATALAY (Kars) — Ben vaz geçiyorum, sıramı Gündoğan'a veriyorum.

BAŞKAN — Siz vaz geçiyorsanız, o zaman bu tatbikatı şimdi de yapabilirim. Sayın üyeler 5'er dakikayı geçmemek üzere lütfederler, söz veririm, içerisinde mühim meseleler var.

FİKRET GÜNDOĞAN (İstanbul) — sırasını bana veriyor.

BAŞKAN — Sırasını değil, söz hakkını alıyorsunuz. Öyleyse o tatbikatı yapamıyacağım, gelecek Birleşime.

FİKRET GÜNDOĞAN (İstanbul) — Sayın Başkan, aldığınız kararı uygulasanıza.

BAŞKAN — O zaman iki kişiye söz vermem gerekiyor. Gelecek Birleşime hepsini birden mevkiî muamele koyacağım efendim.

FİKRET GÜNDOĞAN (İstanbul) — Sayın Başkan, biraz evvel aldığınız kararı uygulayın...

DOĞAN BARUTÇUOĞLU (Manisa) — Hem karar aldınız, hem döndünüz.

BAŞKAN — Karar almadım. İçtüzük, takdirime bırakıyor. Ben işin ne şekilde çabuklaştırılacağına kanaat getirirsem, takdirimi o yolda kullanıyorum. Çabuklaşacağını anladığım anda bir tatbikata girecektim; fakat ondan sonra işin uzayacağını anlayınca vaz geçtim.

SIRRI ATALAY (Kars) — Nerden anladınız?..

FİKRET GÜNDOĞAN (İstanbul) — Sayın Başkan, vakit geçecek, benim konuşmam çok önemli.

BAŞKAN — Gelecek birleşimde söz vereceğim.

FİKRET GÜNDOĞAN (İstanbul) — Sayın Başkan, vakit kalmayacak, 13 Mayıs 1973'te sayım ve yazım yapılacak; seçmen kütükleriyle ilgili çok önemli bir konudur.

BAŞKAN — Müsaade buyurun, gelecek birleşimde hepsini birden çıkarayım. Size söz verirsem, diğer arkadaşlara da söz vermem gerekiyor efendim; ama direniyorsanız Umumî Heyetin oyuna arzedeyim?

FİKRET GÜNDOĞAN (İstanbul)— Direniyorum, gayet tabiî, şahsî mesele değil.

BAŞKAN — Peki efendim.

SIRRI ATALAY (Kars) — Sayın Başkan, biz vaz geçiyoruz, Sayın Gündoğan için.

BAŞKAN — Sayın Gündoğan gündem dışı söz talebinde ısrar ediyor. Kendisine..

SIRRI ATALAY (Kars) — Sayın Başkan, Genel Kurula sayın Gündoğan'ın hangi konuda gündem dışı söz istediğini söyleyin ki, sayın üyeler takdir haklarını kullansınlar.

BAŞKAN — Doğru, haklısınız; söyleyeyim.

Sayın Gündoğan, Seçimlerin Temel Hükümleri Kanunuyla ilgili gündem dışı söz talep etmişlerdir ve kendilerine söz veremeyeceğimi beyan ettim, ısrar ettiler.

Şimdi, söz verilip verilmemesi hususunu oylarınıza arzediyorum. Söz verilmesini kabul edenler.. Kabul etmeyenler.. Kabul edilmemiştir.

Gündeme geçiyorum efendim.

1. — Balıkesir Üyesi Mehmet Güler'e 20 gün izin verilmesine dair Başkanlık tezkeresi. (3/309)

BAŞKAN — Bir sunuş vardır, okutuyorum.

Genel Kurula

Cumhuriyet Senatosu Balıkesir Üyesi Mehmet Güler'in, hastalığına binaen 30 . 4 . 1973 tarihinden itibaren 20 gün müddetle izinli sayılması hususunun Genel Kurula arzı, Başkanlık Divanının 7 . 5 . 1973 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır.

Keyfiyet yüce tensiplerine arz olunur.

Tekin Arıburun
Cumhuriyet Senatosu Başkanı

BAŞKAN — Cumhuriyet Senatosu Balıkesir Üyesi Sayın Mehmet Güler'e 30 . 4 . 1973 tarihinden itibaren 20 gün izin verilmesi hususunu oylarınıza arzediyorum. Kabul edenler.. Kabul etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

2. — Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığının, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu Kanuna bir geçici madde eklenmesi hakkında kanun teklifinin havale edilmiş olduğu komisyonlardan alınacak beşer üyeden kurulacak geçici bir Komisyonda görüşülmesine dair tezkeresi (2/50, 3/12)

BAŞKAN — Bir önerge var, takdim ediyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Komisyonumuza havale buyrulan «506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesi hakkında kanun teklifi»nin biran evvel görüşülmesini temin maksadıyla havale edilmiş olduğu, Sosyal İşler Komisyonu ve Bütçe ve Plân Komisyonlarından (5) er üye alınmak suretiyle kurulacak bir geçici komisyonda görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Mustafa Bozoklar
Sosyal İşler Komisyonu Başkanı V.

BAŞKAN — «506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesi hakkındaki kanun teklifi»nin Sosyal İşler Komisyonu ve Bütçe Plân Komisyonlarından 5'er üye seçilmek suretiyle teşkil olunacak geçici komisyona havalesi hususunu oylarınıza arzediyorum. Kabul edenler.. Kabul etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

3. — Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın, 6/16 numaralı sözlü sorusunun yazılı soruya çevrilmesine dair önergesi (4/120)

BAŞKAN — Bir önerge var, takdim ediyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Gündemin 9. maddesi 6/16 sayılı sözlü sorumun yazılıya çevrilmesini saygıyle rica ederim.

Denizli
Hüseyin Atmaca

BAŞKAN — Yüksek Heyetin bilgilerine sunulur. Gereği yapılacaktır.

4. — Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın, 6/17 numaralı sözlü sorusunun yazılı soruya çevrilmesine dair önergesi (4/121)

BAŞKAN — Bir başka önerge vardır, takdim ediyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Gündemin 10. maddesi 6/17 sayılı sözlü sorumun yazılıya çevrilmesini saygı ile rica ederim.

Denizli
Hüseyin Atmaca

BAŞKAN — Yüksek Heyetin bilgilerine sunulur, Gereği yapılacaktır.

5. — Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın, Divan Kâtipliği üyeliğinden çekildiğine dair önergesi. (4/118)

BAŞKAN — Bir başka önerge var, takdim ediyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Divan kâtipliği görevimden istifa ettiğimi saygılarımla arz ederim.

Denizli
Hüseyin Atmaca

BAŞKAN — Yüksek Heyetin bilgilerine sunulur.

6. — Konya Üyesi Mehmet Varışlı'nın, Millî Eğitim ve Malî ve İktisadî İşler Komisyonları üyeliğinden çekildiğine dair önergesi (4/19)

BAŞKAN — Bir başka önerge var, takdim ediyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Millî Eğitim ve Malî ve İktisadî İşler Komisyonlarından istifa ettiğimi saygılarımla arz ederim.

Cumhuriyet Senatosu Konya Üyesi
Mehmet Varışlı

BAŞKAN — Yüksek Heyetin bilgilerine sunulur.

7. — Komisyonlarda açık bulunan üyeliklere seçim.

BAŞKAN — Bir önerge var, takdim ediyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

20 . 4 . 1973 tarih ve 1359 - 1360 - 1361 sayılı yazıya :

Dilekçe Karma Komisyonunda üye iken Köy İşleri Bakanlığına atanan Bitlis Üyesi Orhan Kürümoğlu'nun yerine Konya Üyesi Mehmet Varışlı'nın Grubumuzca aday gösterildiğini saygılarımla arz ederim.

Cumhuriyet Senetosu A. P.
Grup Başkanı
Samsun
Fethi Tevetoğlu

BAŞKAN — Dilekçe Karma Komisyonunda münhal bulunan bir üyeliğe sayın Varışlı aday gösterilmiştir.

Sayın Varışlı'nın bu komisyona seçilmesi hususunu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler.. Kabul etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

8. — Başkanlık Divanında açık bulunan üyeliklere seçim.

BAŞKAN — Başkanlık Divanında bir Başkanvekilliği, bir İdare Âmirliği, bir de Kâtip Üyelik münhaldir. Başkanvekilliği adaylığına Sayın Mirkelâmoğlu, İdare Âmirliği adaylığına Sayın Atmaca, Kâtip Üyeliğe Sayın Aksoley aday gösterilmiştir.

Şimdi, kürsüye üç tane ayrı küre koyuyoruz; gizli oyla seçime giçilecektir.

Tasnif komisyonu için ad çekiyorum :
Sayın Fevzi Halıcı?.. Yok..
Sayın Halil Goral?... Yok.
Sayın Talip Özdolay?.. Yok.
Sayın Salim Hazerdağlı?.. Burada.
Sayın Mecdi Agun?.. Burda.
Sayın Nahit Altan?.. Burda.

Tasnif komisyonuna sayın Hazerdağlı, Sayın Agun ve Sayın Altan seçilmişlerdir. Bu arkadaşlarımız her üç seçimin de tasnifini yapacaklardır.

Şimdi, nereden başlanacağına dair ad çekiyorum : Sayın Cemalettin İnkaya.

Oylamaya geçiyoruz efendim.

(Balıkesir Üyesi Cemalettin İnkaya'dan başlayarak oy toplama işlemine geçildi)

BAŞKAN — Oyunu kullanmayan sayın üye var mı efendim?.. Yok. Oy verme işlemi bitmiştir.

Tasnif heyeti lütfen yerlerini alsın efendim.

Tasnif neticesi gelinceye kadar gündemimizdeki diğer maddelerle ilgili müzakereye devam ediyoruz.

IV. - GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — Sergi, fuar, toplantı veya benzeri yerlerde sergilenecek veya kullanılacak eşyanın ithalindeki kolaylıklarla ilgili Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/123; C. Senatosu : 1/177) (S. Sayısı : 243)

2. — Meslekî Malzemenin Geçici İthaline İlişkin Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu, Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/119; C. Senatosu : 1/184) (S. Sayısı : 244)

3. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 29 Ağustos

1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/128; C. Senatosu : 1/178) (S. Sayısı : 245)

4. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsveç Krallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/449; C. Senatosu : 1/172) (S. Sayısı : 246)

5. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Danimarka Krallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/447; C. Senatosu : 1/175) (S. Sayısı : 247)

6. — 3 Kasım 1970 tarihinde Viyana'da imzalanan «Gelir ve Servet Vergilerinde çifte vergilendirmenin önlenmesine ve diğer bâzı hususların düzenlenmesine ilişkin Anlaşma»nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/453; C. Senatosu : 1/174) (S. Sayısı : 248)

7. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 25 Ağustos 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan geçici komisyon raporu (M. Meclisi : 1/127; C. Senatosu : 1/181) (S. Sayısı : 249)

8. — Milletlerarası nakliyatta kullanılan Paletlerin Gümrük rejimine dair Avrupa Sözleşmesine katılmamızın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan geçici komisyon raporu (M. Meclisi : 1/356; C. Senatosu : 1/170) (S. Sayısı : 250)

9. — Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansının istisna ve muafiyetleri hakkında anlaşmaya Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin katılmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan geçici komisyon raporu (M. Meclisi : 1/34; C. Senatosu : 1/182) (S. Sayısı : 251)

10. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avusturya Federal Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 31 Ekim 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan geçici komisyon raporu (M. Meclisi : 1/125; C. Senatosu 1/185) (S. Sayısı : 252)

11. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Krallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından

3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/448; C. Senatosu : 1/180) (S. Sayısı : 253)

12. — «XXXVII sayılı Türkiye Cumhuriyeti Listesi En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Tarifesi»'nin yürürlüğe konulmasına dair olan Bakanlar Kurulu kararının onaylanması hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/97; C. Senatosu : 1/171) (S. Sayısı : 254)

BAŞKAN — Bir önerge vardır, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Gündemin «Birinci görüşmesi yapılacak işler» kısmında bulunan 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253 ve 254 S. Sayılı 12 adet kanun tasarısı tabedilip sayın üyelere dağıtılmış bulunmaktadır.

Yabancı ülkeler ile Türkiye Cumhuriyeti arasında aktolunan mezkûr anlaşma ve sözleşmelerin müstaceliyetine ve önemine binaen gündemde mevcut bütün işlere takdimen öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Geçici Komisyon
Başkanı
Bursa
Şeref Kayalar

FİKRET GÜNDOĞAN (İstanbul) — Önerge aleyhinde söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Buyurunuz Sayın Gündoğan.

FİKRET GÜNDOĞAN (İstanbul) — Sayın Başkan, çok değerli arkadaşlarım;

Biraz evvel Başkanlıkça okunan önergede, öncelikle - tabiî biraz sonra ivedilikle - görüşülmesi istenilen kanun tasarılarının görüşülmesini sağlayıcı bir tedbir gibi gözüken bu önerge, aslında aylardan beri Senatomuzun gündeminde yer alan ve toplumun önemli bir kesimini yakından ilgilendiren bir kanunun, tıpkı bundan evvelki hafta olduğu gibi Senatomuzda müzakeresi yapılmaksızın geçmesini sağlayıcı bir talep olabilir.

BAŞKAN — Sayın Gündoğan bir dakikanızı rica edebilir miyim; size kolaylık olması bakımından bir hususu arz edeceğim efendim;

Bu sözleşme ve anlaşmaların biliyorsunuz acele durumları var, bunları bir an evvel görüşüp, bahsettiğiniz kanun teklifine dair önergenin - esasen önümde duruyor - derhal müzakeresine geçeceğiz efendim.

OSMAN SALİHOĞLU (Sakarya) — Sayın Başkan, benim öncelik önergem 20 günden beri Başkanlık Divanında duruyor, ona ne zaman geçeceğiz? Bu önerge benim önergemin önüne neden geçiyor, onu anlamak mümkü değil.

BAŞKAN — Elimde efendim, bunları çıkardıktan sonra onu muameleye koyacağım.

FİKRET GÜNDOĞAN (Devamla) — Anlaması mümkün olan ve olmayan şeyleri burada ayırdetmemiz gerekiyor.

Anlaşılması mümkün olan şeylerden bir tanesi, gündemimizin «Birinci görüşmesi yapılacak işler» bölümünde bulunan ve 228 S. Sayısı almış bir kanun teklifiyle ilgilidir. Bu önerge, toplumun önemli bir kesimini, Türk mühendis ve mimarlarını ilgilendiren bu kanun teklifinin, Senato komisyonlarında kısmen yapılan değişikliklerden yoksun olarak ve geçen hafta Maden Kanununda olduğu gibi görüşülmeden geçmesini sağlayıcı bir önerge gibi gözükür bize. Şayet bu önerge ile görüşülmesi gereken kanunlar öncelikle görüşülür, ama vakit kalmadı mucip sebebiyle - biraz evvel de bahsettiğim gibi - «Türk Mühendis ve Mimar Odalar Birliği Kanunu» görüşülmeden geçerse, bunun vebali, günahı Senatonun olacaktır ve Senatoyu böyle bir vebal altına sokmaya kimsenin hakkı yoktur. Bunlar giderek, Anayasa müessesesi olan Parlâmentonun önemli kanatlarından birini teşkil eden Senatonun, görev yapamaz, fonksiyon icra edemez, artık işe yaramaz bir müessese haline gelmesini sağlayıcı yollardır. Ben arkadaşlarımdan beklerdim ki, gündemin «Birinci görüşmesi yapılacak işler» bölümünde birinci sırayı almış bulunan 228 S. Sayılı kanun teklifinin öncelikle görüşülmesini sağlasınlar. S. Sayıları dahi 228'den sonra olan ve fakat önemleri bizce de derkâr bulunan kanunlara sıra gelmesini sağlayıcı yöntemler bulsunlar.

Böyle, her komisyon başkanının, kendisinin başkanlık ettiği komisyonda görüşülen kanun teklif veya tasarılarının bir an önce çıkmasını sağlamak için gösterdikleri parça parça gayretler, ilk anda iyi niyet eseriymiş gibi gözüküp-

se de, biraz evvel arz ettiğim gibi - tekrar üstüne basarak söylüyorum - Maden Kanununun âkıbetine uğratılması melhuz olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun da görüşülmesine mâni olmayacak biçimde Başkanlık Divanınca bir görüşme usulü tâyininde zaruret vardır. Aksi halde, bu önergeye müspet oy vermek, ne kadar haklı gözükürse gözüksün, daha haklı bir konu karşısında mümkün olmayacaktır ve Türk Parlâmentosunu, giderek Anayasasını rahnedar edecek bu kabil harekctlerin, Başkanlık tarafından tertip içinde, iyi bir yürütme içinde ele alınması zorunludur.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Başkanlık tertibini yapmıştır. Bu kanunlar ikişer maddelik kanunlardır; gündemimizi işgal etmemeleri için ve yabancı devletlerle olan ilişkilerimizle ilgili bulundukları cihetle bunları Başkanlık önde mütalâa etmiştir. Ondan sonra da Sayın Gündoğan'ın belirttikleri kanun teklifinin müzakeresine geçilecektir.

Önergeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1. — Sergi, fuar, toplantı veya benzeri yerlerde sergilenecek veya kullanılacak eşyanın ithalindeki kolaylıklarla ilgili Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/123; C. Senatosu : 1/177) (S. Sayısı : 243) (1)

BAŞKAN — 243 Sıra Sayılı kanun tasarısının müzakeresine geçiyoruz efendim. Raporun okunup okunmaması hususunu oylarınıza sunuyorum. Raporun okunmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İvedilikle görüşülmesi hususunu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde söz isteyen sayın üye?... Yok. Maddelere geçilmesi hususunu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sergi, fuar, toplantı veya benzeri yerlerde sergilenecek veya kullanılacak eşyanın ithalindeki kolaylıklarla ilgili Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı

Madde 1. — 8 Haziran 1961 tarihinde Brüksel'de düzenlenen, sergi, fuar, toplantı veya benzeri yerlerde sergilenecek veya kullanılacak eşyanın ithalindeki kolaylıklarla ilgili Gümrük Sözleşmesinin, (Anılan Sözleşmenin 6 ncı maddesinin 1 nci fıkrasının (a) bendi hükümlerinin hariç tutulması kaydıyle) onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.,-ü

Madde 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde lehte, aleyhte söz isteyen sayın üye?.. Yok. Tasarının tümünü oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Tasarı açık oya sunulacaktır.

2. — Meslekî Malzemenin Geçici İthaline İlişkin Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/119; C. Senatosu : 1/184) (S. Sayısı : 244) (1)

(1) 243 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

(1) 244 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

BAŞKAN — Raporun okunup okunmaması hususunu oylarımıza arz ediyorum. Raporun okunmasını kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Tasarının ivedilikle görüşülmesini oylarımıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Maddelere geçilmesini oylarımıza arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Meslekî Malzemenin Geçici İthaline ilişkin Gümrük Sözleşmesinin onay'anmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı

Madde 1. — 8 Haziran 1961 tarihinde Brüksel'de düzenlenen meslekî malzemenin geçici ithaline ilişkin Gümrük sözleşmesinin onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarımıza arz ediyoyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarımıza arz ediyoyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarımıza arz ediyoyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde lehte, aleyhte söz isteyen sayın üye? Yok. Tasarının tümünü oylarımıza arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Tasarı açık oya sunulacaktır.

3. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 29 Ağustos 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/128; C Senatosu : 1/178) (S. Sayısı : 245) (1)

BAŞKAN — Raporun okunup okunmaması hususunu oylarımıza arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmemiştir.

İvedilikle görüşülmesi hususunu oylarımıza arz ediyorum. Kabul edenler. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Maddelere geçilmesini oylarımıza arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 29 Ağustos 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı

1. — 29 Ağustos 1967 tarihinde Ankara'da imza edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair Anlaşmanın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarımıza arz ediyoyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarımıza arz ediyoyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarımıza arz ediyoyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde lehte, aleyhte söz isteyen sayın üye?.. yok. Tasarının tümünü oylarımıza arz ediyorum. Kabul edenler.. Etme-

(1) 245 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

yenler.. Kabul edilmiştir. Tasarı açık oya sunulacaktır.

4 — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsveç Krallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/449; C. Senatosu: 1/172) (S. Sayısı : 246) (1)

BAŞKAN — Raporun okunup okunmaması hususunu oylarınıza arz ediyorum. Raporun okunmasını kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmemiştir..

İvedilikle görüşülmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edener.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen sayın üye?... Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsveç Kıralhığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı

Madde 1. — 13 Kasım 1970 tarihinde Ankara'da imza edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsveç Kıralhığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyoyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu Kanun yayımı tarhinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler. Kabul edilmiştir.

(1) 246 S. Sayılı Basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

Madde 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde lehte, aleyhte söz isteyen sayın üye? Yok. Tasarının tümünü oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Tasarı açık oya sunulacaktır.

5. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Danimarka Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/447; C. Senatosu : 1/175) (S. Sayısı : 247) (1)

BAŞKAN — Raporun okunup okunmaması hususunu oylarınıza arz ediyorum. Raporun okunmasını kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İvedilikle görüşülmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen sayın üye? Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Danimarka Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı

Madde 1. — 13 Kasım 1970 tarihinde Ankara'da imza edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Danimarka Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(1) 247 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

Madde 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye? Yok. Madeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul ednler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde lehte, aleyhte söz isteyen sayın üye? Yok. Tasarının tümünü oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler.. Kabul edilmiştir. Tasarı açık oya sunulacaktır.

6. — 3 Kasım 1970 tarihinde Viyana'da imzalanan «Gelir ve Servet Vergilerinde çifte vergilendirmenin önlenmesine ve diğer bâzı hususların düzenlenmesine ilişkin Anlaşma» nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/453; C. Senatosu : 1/174) (S. Sayısı : 248) (1).

BAŞKAN — Raporun okunup okunmaması hususunu oylarınıza arz ediyorum. Raporun okunmasını kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İvedilikle görüşülmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen sayın üye? Yok.

Madelere geçilmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 Kasım 1970 tarihinde Viyana'da imzalanan «Gelir ve Servet Vergilerinde Çifte Vergilendirmenin önlenmesine ve diğer bâzı hususların düzenlenmesine ilişkin Anlaşma» nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı

Madde 1. — 3 Kasım 1970 tarihinde Türkiye ve Avusturya Hükümetleri arasında Viyana'da imzalanan «Gelir ve Servet Vergilerinde Çifte Vergilendirmenin önlenmesine ve diğer bâzı hususların düzenlenmesine ilişkin Anlaşma» nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu kanun, Anlaşmanın onay belgelerinin teati edilmesiyle yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde lehte, aleyhte söz isteyen sayın üye? Yok. Tasarının tümünü oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Tasarı açık oya sunulacaktır.

7. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 25 Ağustos 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan geçici komisyon raporu (M. Meclisi 1/127; C. Senatosu : 1/181) (S. Sayısı : 249)

BAŞKAN — Raporun okunup okunmaması hususunu oylarınıza arz ediyorum. Raporun okunmasını kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İvedilikle görüşülmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler.. .Kabul edilmiştir.

---

(1) 248 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

(1) 249 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen sayın üye? Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza arz ciyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 25 Ağustos 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı

Madde 1. — 25 Ağustos 1967 tarihinde Ankara'da imza edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair Anlaşmanın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde lehte, aleyhte söz isteyen sayın üye? Yok. Tasarının tümünü oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Tasarının tümü açık oya sunulacaktır.

8 — Milletlerarası nakliyatta kullanılan Paletlerin Gümrük rejimine dair Avrupa Sözleşmesine katılmamızın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Mali ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan geçici komisyon raporu (M. Meclisi : 1/356; C. Senatosu : 1/170) (S. Sayısı : 250) (1)

(1) 250 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

BAŞKAN — Raporunun okunup okunmaması hususunu oylarınıza arz ediyoruz. Raporun okunmasını kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmemiştir.

İvedilikle görüşülmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz istiyen sayın üye?.. Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler. Kabul edilmiştir.

Milletlerarası Nakliyatta kullanılan Paletlerin Gümrük Rejimine dair Avrupa Sözleşmesine katılmamızın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı

Madde 1. — 9 Aralık 1960 tarihinde Cenevre'de akdedilen «Milletlerarası Nakliyatta kullanılan Paletlerin Gümrük Rejimine dair Avrupa Sözleşmesi» ne katılmamız uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen sayın üye?.. Yok.. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler.. Madde kabul edilmiştir

Madde 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen sayın üye?.. Yok.. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler.. Madde kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen sayın üye?.. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler.. Madde kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde lehte, aleyhte söz istiyen sayın üye?.. Yok. tasarının tümünü oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler. Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü açık oya sunulacaktır.

9. — Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansının istisna ve muafiyetleri hakkında anlaşmaya Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin katılmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm

ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan geçici komisyon raporu (M. Meclisi : 1/34; C. Senatosu : 1/182;) (S. Sayısı : 251) (1)

BAŞKAN — Raporun okunup okunmaması hususunu oylarımıza arz ediyorum. Okunmasını kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İvedilikle görüşülmesini oylarımıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Maddelere geçilmesini oylarımıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansının istisna ve muafiyetleri hakkında anlaşmaya Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin katılmasına uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı

Madde 1. — Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansı Guventörler Meclisinin 1 Temmuz 1959 tarihinde kabul ettiği «Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansının İstisna ve Muafiyetleri hakkındaki anlaşma» ya Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin ikinci maddede yazılı ihtirazî kayıtla katılması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Maddeyi oylarımıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 2. — A) Sözleşmenin 19 ncu bölümü ile ilgili olarak Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansında görevlendirilecek Türk vatandaşlarının Millî görevleriyle ilgili ertelemelerine, bu konuda mer'i Türk mevzuatı uygulanacaktır.

B) Birleşmiş Milletler Teşkilâtınca Türkiye dahilinde görevlendirilecek Türk vatandaşı memurlar, vatandaşların tabi tutulduğu vergilere tabi tutulur.

Bunlar ücretlerini de, 5421 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 4 ncü kısmının 2 nci bölümündeki hükümlere göre, yıllık beyanname ile bildirirler.

(1) 251 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Maddeyi oylarımıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Maddeyi oylarımıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 4. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Maddeyi oylarımıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde leh ve aleyhte söz isteyen sayın üye?.. Yok. Tasarının tümünü oylarımıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarı açık oylarınıza sunulacaktır.

10. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avusturya Federal Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 31 Ekim 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan geçici komisyon raporu (M. Meclisi : 1/125; C. Senatosu 1/185) (S. Sayısı : 252) (1)

BAŞKAN — Raporunun okunup okunmaması hususunu oylarımıza arz ediyorum. Raporun okunmasını kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İvedilikle görüşülmesini oylarımıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen sayın üye?... Yok. Maddelere geçilmesini oylarımıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(1) 252 S. Sayılı basmayazı tutanağın sosonuna eklidir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avusturya Federal Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 31 Ekim 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı

Madde 1. — 31 Ekim 1967 tarihinde Viyana'da imza edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avusturya Federal Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair Anlaşmanın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde lehte, aleyhte söz isteyen sayın üye?.. Yok. Tasarının tümünü oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü açık oya sunulacaktır.

11. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunen metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi: 1/448; C. Senatosu : 1/180) (S. Sayısı : 253) (1)

BAŞKAN — Raporunun okunup okunmaması hususunu oylarınıza arz ediyorum. Raporun okunmasını kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İvedilikle görüşülmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen sayın üye?... Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norvaç Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmanın onaylanmasının uyğun bulunduğu hakkında kanun tasarısı

Madde 1. — 13 Kasım 1970 tarihinde Ankara'da imza edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde lehte, aleyhte söz isteyen sayın üye?.. Yok. Tasarının tümünü oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü açık oya sunulacaktır.

12. — XXXVII sayılı Türkiye Cumhuriyeti Listesi En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Tarifesi» nin yürürlüğe konulmasına dair Bakanlar Kurulu kararının onaylanması hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar -

(1) 253 S. Sayılı basmayazı tutanağın sosonuna eklidir.

İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/97; C. Senatosu : 1/171) (S. Sayısı : 254) (1)

BAŞKAN — Raporun okunup, okunmaması hususunu oylarınıza arz ediyorum. Raporun okunmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İvedilikle görüşülmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen sayın üye?. Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

«XXXVII sayılı Türkiye Cumhuriyeti Listesi En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Tarifesi» nin yürürlüğe konulmasına dair olan Bakanlar Kurulu kararının onaylanması hakkında kanun tasarısı

Madde 1. — Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması (GATT) çerçevesinde Türkiye nin Cenevre'de ilgili Âkıt Taraflar ile yaptığı ikili taviz görüşmeleri sonunda akdettiği anlaşmalar sonucunda kesinleşen, «XXXVII sayılı Türkiye Cumhuriyeti Listesi En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Tarifesi» nin yürürlüğe konulmasına dair olan 8 . 1 . 1968 tarih ve 6/9361 sayılı Bakanlar Kurulu kararnamesi onaylanmıştır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 2. — Birinci maddede yazılı Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlükten kalkan eski liste ile ilgili 31 . 8 . 1964 tarih ve 6/3582 sayılı Bakanlar Kurulu kararının onaylanması hakkındaki 14 . 12 . 1967 tarih ve 968 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 ncü maddeyi okutuyorum.

Madde 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 ncü maddeyi okutuyorum.

Madde 4. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde lehte, aleyhte söz isteyen sayın üye?.. Yok. Tasarının tümünü oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarı açık oya sunulacaktır.

13. — 261 sayılı Kanun gereğince Hükümetçe alınan Kararın onanması hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân, Anayasa ve Adalet ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi 1/145; C. Senatosu 1/187) (S. Sayısı : 239) (1)

BAŞKAN — Raporun okunup, okunmaması hususunu oylarınıza arz ediyorum. Raporun okunmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 nci maddeyi okutuyorum.

261 sayılı Kanun gereğince Hükümetçe alınan kararın onanması hakkında kanun tasarısı

Madde 1. — İhracatı geliştirmek amaciyle vergilerle ilgili olarak Hükümetçe alınacak tedbirlere dair 27 . 6 . 1963 tarihli ve 261 sayılı Kanunun 1 nci maddesine göre hazırlanan 26.8.1966

(1) 254 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

(1) 239 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

tarihli ve 12385 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmak suretiyle yürürlüğe konulan 6/6854 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi sözü geçen kanunun 2 nci maddesi gereğince onanmıştır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum.

Madde 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 ncü maddeyi okutuyorum.

Madde 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde lehte, aleyhte söz isteyen sayın üye?.. Yok. Tasarının tümünü oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarı açık oya sunulacaktır.

14. — Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda bâzı değişiklikler yapılmasına dair kanun teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân komisyonu raporu (M. Meclisi; 2/622, C. Senatosu 2/45) (S. Sayısı : 228) (1)

BAŞKAN — Gündemle ilgili bir önerge var, takdim ediyorum.

Yüksek Başkanlığa

Gündemin «Birinci Görüşmesi Yapılacak İşler» kısmında bulunan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda bâzı değişiklikler yapılmasına dair kanun teklifinin ehemmiyetine binaen, gündemde bulunan diğer işlere takdimen öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Bayındırlık, Ulaştırma ve
İmar - İskân Komisyonu
Başkanı
Osman Salihoğlu

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Raporun okunup, okunmaması hususunu oylarınıza arz ediyorum. Raporun okunmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İvedilikle görüşülmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi efendim, daha evvel söz istemiş olan Sayın Babüroğlu ile Gümüşoğlu'dan sonra söz isteyen?...

RİFAT ÖZTÜRKÇİNE (İstanbul) — Tümü üzerinde söz istiyorum Sayın Başkan.

CİHAT ALPAN (Cumhurbaşkanınca S. Ü.) — Bende tümü üzerinde söz istiyorum efendim.

FİKRET GÜNDOĞAN (İstanbul) — Grup adına söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Müsaade buyurunuz, sırasiyle kaydedeceğim, hepsini birden kaydedemem.

OSMAN ZEKİ GÜMÜŞOĞLU (İstanbul) — Bizim daha önce yazılı taleplerimiz oldu Sayın Başkan.

FAKİH ÖZLEN (Konya) — Sayın Başkan, bende söz istiyorum.

M. FAİK ATAYURT (Uşak) — Sayın Başkan, bendeniz de söz istemiştim.

FİKRET GÜNDOĞAN (İstanbul) — Sayın Başkan, daha evvel nasıl söz almışlar, ne zaman alınmış?.

BAŞKAN — Daha evvel söz almışlar. Yazılı olarak önergeleri var; göndermişler. Kayıtlı burada. Söz istemişler.

Şimdi, Sayın Babüroğlu, Sayın Gümüşoğlu, Sayın Alpan, Sayın Atayurt, Sayın Topaloğlu, Sayın Öztürkçine, Sayın Özlen söz istemişlerdir. Başka şahsı adına söz isteyen var mı efendim?.. Yok.

Tasarının tümü üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Gündoğan, buyurunuz efendim.

---

(1) 228 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ GRUBU ADINA FİKRET GÜNDOĞAN (İstanbul) — Sayın Başkan, çok değerli arkadaşlarım;

Bu kanun teklifinin başından sonuna hangi maksat ve amaçlarla hazırlanıp, teklif edildiğini ve nasıl birtakım öç alma hevesleri peşine düşüldüğünü ve Türk Anayasa sistematiğini bozma pahasına bâzı kişilere yaranma gayretiyle...

BAŞKAN — Bir dakikanızı rica edeyim sayın Gündoğan. Hükümet adına Bayındırlık Bakanlığı Müsteşarı Sayın Hamit Şerbetçioğlu Bayındırlık Bakanını temsilen kanunun müzakeresini takip edecektir.

Buyurun efendim.

C. H. P. GRUBU ADINA FİKRET GÜNDOĞAN (Devamla) — Ve yaranmak istenilen kişinin hakkında yapılan bâzı muameleleri öç alma suretiyle cezalandırma gibi çok ağır, siyasâl hayatla, kamu kuruluşları nizamı ile, Anayasa ile hattâ meslek mensuplarının haysiyetleri ile bağdaşmayacak birtakım girişimlerde bulunulduğunu bu kanun teklifinin hemen her satırında okumak mümkündür ve gereklidir. Türk Parlâmentosunun Senato kanadında bulunan bütün üyelerin, bu kanunun hazırlanış nedenleri üzerine dikkatle, önemle ve âdeta kendilerine yapılmış bir hareket gibi gayet açık yürekle ve açık zihinle eğilmeleri zorunludur. Aksi takdirde, Türk Parlâmentosunun Senato kanadı Anayasanın ve milletin kendisine verdiği görevi ifa etmemiş olur.

Arkadaşlarım, bu kanun teklifinin bu toplumda yaşayan hiç bir kimseye, teklif edenlerden hiç birisi tarafından anlatılabilecek, hiç bir toplumsal, ekonomsal, sosyal, siyâsâl veya meslekî hiç bir nedeni, dayanağı, mucip sebebi, yeni deyimle gereksinmesi vardır. Hiç, ama hiç bir teklifçi bu kanunu kamuya ve topluma şu veya bu yararı sağlama maksadıyla yaptığını iddiaya kalkışamaz. Bu kanunun teklif edildiği şekilde, hattâ Millet Meclisinden geçip Senato komisyonunca yapılan değişiklikten sonraki şekilde kabulü dahi, bu kanunu teklif edenlerin, doğrudan doğruya bu kanunun değiştirilmesini isteyenlerin, bağlı bulundukları partinin başında bulunan zatın ve yine aynı partide bakanlık yapmış bir zatın, 657 sayılı Personel Kanununun uygulanması sırasında, bu kasdettikleri teşekkülün o sırada bahsettiğim o kişiler hakkında almak istedikleri birtakım disiplin kararlarına karşı, bir nevi öç alma ve o teşekkülü cezalandırma amacını güttükleri aşikâr olarak görülmektedir.

Öç kanunu veya cezalandırma kanunu, diye Türk siyasal hayatına ve kanunlar mecmuasına geçecek olan bir kanunla karşı karşıyasınız. Bu kanunu kim savunacak merak ediyorum. Teklif edenler burada olmadıkları için, onları, bu kürsüde karşılıklı bir münakaşa zemini içinde, yaptıklarının, söylediklerimizin dışında bir anlama gelmediğini ispata dâvet edemiyoruz. Kim bu kanuna sahip çıkmışsa, burada kendisinden istiyoruz, bizim söylediklerimizi harfiyen cerhedecek; ama mutlâka bilimsel, yerel ve belgesel itirazları, iddiaları olsun.

Aslında bu kanun teklifi, böyle bir kasıtla hazırlandığı, bir öç alma, cezalandırma kanunu mahiyetinde bulunduğu sürece, bizim kanımıza ve anlayışımıza göre tamamiyle bu Parlâmento kanadında ve tabiî diğerinde de, hiç görüşülmemesi gereken bir kanundur. Böyle bir teklifi yürüten komisyonlar daha başından itibaren tamamen kanun teklifçilerinin havalarına, heveslerine ve onların özel maksatlarına uygun hareket etmiş olmak ithamı, töhmeti altındadırlar. Meclislerden buraya kadar geçen safahatı ile bu kanunda müspet oy kullananlar da bu vebalin altındadırlar, Ne yaparlarsa yapsınlar bu, öç ve cezalandırma maksadıyla tertip edilmiş kanundan dolayı kendilerini bu vebalden kurtaramıyacaklardır.

Benim gönlüm öyle arzu ediyor ki, bu kanunu Cumhuriyet Senatosunda görüştüğümüz şu sırada, hepimiz elbirliği ile çok aşikâr olan bu nedenler yüzünden, öç alma ve cezalandırma maksadıyla hazırlanmış kanunların Türkiye Cumhuriyeti Senatosundan geçmeyeceği düşüncesinde birleşerek, tümünü baştan reddetmeliyiz, bunda ısrar etmeliyiz ve Tüzüğümüzün bize bağışladığı üçte iki çoğunlukla reddetmeliyiz ki, Millet Meclisinde tekrar görüşmesi yapıldığı zaman bizim reddimiz, artık onların da belli bir sayıda oy bulundurmasını icap ettirecek ölçüde olsun. Bunu Senatodan beklemek hakkımızdır, görevimizdir. Hattâ, bir ölçüde temellere dayanıp, dayanmayacağı, Adalet Partisi Genel Başkanın daha dün söylediği gibi, İstikrarın sağlanıp sağlanmayacağı bu kanunun

reddine veya kabulüne bağlıdır. Reddinin de, dediğim gibi, Tüzüğümüzün verdiği imkânlar dâhilinde büyük bir çoğunlukla yapılması gereklidir ki; bu da Türk siyasî hayatının sağlam temeller üzerinde istikrarını, temin edecek ve her zaman müdahaleye maruz kalmamasını ve istenen biçimde yürümesini sağlayacak ilk adım olacaktır; şayet, kanun üçte iki ekseriyetimizle reddedilirse... Hele tüm Senato üyelerinin reddine maruz kalırsa, - burada bilerek mazhar olursa deyimini kullanacağım - o zaman, hakikaten Türk siyasî hayatında büyük bir adım, istikrara yönelmiş, demokratik hak ve hürriyetlerin herkese eşit dağıtıldığı bir toplumsal ve siyasal hayat başlatılmış olacaktır.

Arkadaşlarım; bu kanun, yalnız böyle çok kişisel, hattâ insanı bir an için kendi kişiliğinden uzaklaştıracak derecede fena hislerle dolduran nedenlerle hazırlanmış olmakla kalmıyor; bir de, apaçık ve aşikâr olarak Anayasanın çok belirgin 12 nci ve 122 nci maddesi gibi iki maddesini de açıkça ihlâle teşebbüs ve tevessül ediyor.

Bildiğiniz gibi, Anayasanın 12 nci maddesinde kişiler, aileler, zümreler ve sınıflar arasında eşitlik esası hükme bağlanmıştır. Kişiler, müesseseler, kurumlar muhakkak surette, hiç bir şekilde diğeri aleyhine ayrıcalıklara sahip olarak Türkiye'de yaşamazlar. Bu itibarla, bu kanunla yapılmak istenen değişiklik, Anayasanın 12 nci maddesinde hükme bağlanmış olan imtiyazsızlık ve sınıfsızlık gibi, - Bizim Türk siyasal edebiyatımızda çok şöhret kazandığı için bu deyimi söylüyorum. - büyük ilkeyi çok esaslı bir surette rahnedar eder bir teşebbüs olarak kalacaktır. Bunu daha iyi anlayabilmek için, kanunun aynı zamanda Anayasanın 122 nci maddesine de aykırı olduğu yolundaki savımızı da dinlemek gerekir.

Değerli arkadaşlarım, Anayasanın 122 nci maddesi bu kanun teklifi ile yapılmak istenen değişiklikle katiyen bağdaşmaz. Çünkü, bu kanunla yapılmak istenen değişikliğin hedefi olan bu kurumun, kamu kurumu niteliğinde olan bir kurumun Türk siyasal hayatında, toplumsal hayatında zorunlu birtakım yetkileri ve görevleri vardır. Anayasanın 122 nci maddesinin de bunları Türk demokrasisinin vazgeçilmez unsurları olarak kabul eden bir madde olduğunu hepiniz bilirsiniz. 122 nci made, kamu kurumu niteliğinde bulunan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin Kanunda yapılacak bu değişikliği meneder. Parlâmento, Anayasaya bu kadar aykırı bir girişimi onaylayamaz ve hele; biz, Anayasanın 122 nci maddesini ihlâl eder bir kanun çıkarırız, ondan sonra da Anayasa mahkemesine müracaat etme yetkisine sahip olanlar müracaat ederler gibi çok doğulu bir anlayışın arkasına saklanamazlar, bu kanunu çıkaracak olanlar. Çünkü, gerçekten 122 nci madde mefadı ile, ifadeleri ile, mânasıyla, medlûleriyle Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin bir kamu kurumu niteliğinde teşekkül olduğnu kuvvetle ifade eden bir maddedir.

Şimdi, nasıl cesaret edebiliriz, nasıl yapabiliriz? Aşikâr olarak Anayasanın 122 nci maddesine aykırı bir kanun teklifini nasıl kabul ederiz? Ederiz; ama biz değil, Parlâmentonun Senato kanadının bir kesimi kabul eder. Çünkü gerçekten büyük ölçüde, defalarca eşine rastladığımız gibi, Parlâmentomuzun bir kanadını teşkil eden muhterem bir parti, - hiç bir zaman Türkiye'de - 25 yılı geçkin zaman içinde bir sürü tecrübe kazanılmış olmasına ve uygulamalar yapılmış olmasına rağmen, çoğulcu demokrasi türünden bir demokrasiyi arzu etmemiştir, kabul etmemiştir, içine sindirmemiştir ve her fırsattan istifade ederek çoğulcu tipli demokrasi yerine tekelci, tekilci tip bir demokrasiyi arzu eder olduğunu her vesile ve her hareketle ispatlamış bir siyasal sayın partidir. O kadar ki; Türkiye'de bırakınız kamu kurumu niteliğindeki meslek teşekküllerinin Türk siyasal hayatında ki, Devlet yönetiminde ki, Anayasanın kendilerine verdiği görev ve yetkilerini, diğer görevli ve yetkililerle birlikte kullanmaları fikrini kabul etmelerini; nerede ise Parlâmentoların yetkilerini kısmaya ve giderek yalnız hükümetleri hem kanunu yapar, hem icraat yapar organlar haline getirmek çabasına düşmüşlerdir.

Bu kürsüden açıkça ve kesin olarak parti adına ifade ediyorum ki; 12 Mart 1971'den sonra Türk Parlâmentosunda ne oldu, önemli olan olay nedir diye bir soru sorulduğu zaman kesin olarak vereceğimiz cevap şudur: 12 Mart 1971'den bugüne kadar Türk Parlâmentosunda başta Anayasadan başlamak üzere bütün

Türk hukuk mevzuatında ve idare sisteminde kişi haklarından kurum haklarına kadar Parlâmentonun yetkilerine kadar hemen her husus, Adalet Partisi çoğunluğu eliyle ve sistemli bir şekilde büyük ölçülerde kısıtlanmalara, yok edilmelere ve tekilci demokrasi örneğine uygun biçimlere dönüştürülmeye sevkedilmiştir, maruz bırakılmıştır. Bugün Türkiye'de Anayasaya dâhil, hukuk mevzuatı çoğulcu tip demokrasinin gereklerini yerine getirmeye kabîl olmayacak bir hukuk düzeni içine düşürülmüştür. Türkiye; şahıs hakları bakımından da, sınıf hakları bakımından da, kurum hakları bakımından da, giderek Parlâmento hakları bakımından da - eski tâbirle - maksur, kısıtlı bir haldedir. Oldukça yontulmuş, törpülenmiş, iyice eli kolu bağlanmış bir hukuk ve siyasal ortam içinde yaşayan bir ülkedir, Türkiye. Bu, Adalet Partisinin tarihi içinde, özellikle 12 Mart 1971'den sonraki 12 Mart şartlarından, olağanüstü tedbirlerden yararlanıp, sistemli bir şekilde takip ettiği bir politika sonucudur. Türk halkına bunu buradan ve bundan sonraki zamanlarda her sesimizi duyurabileceğimiz yerden anlatacağız. Maalesef Türk halkı, haklarından ve özgürlüklerinden yoksun bırakılmış; Türk demokrasisi, çok, çok, çok ilkel biçimleri andıracak tekilci ve sadece icra başında bulunanlara büyük yetkiler veren bir hukuk ve siyasal anlayışın içine düşürülmüştür ve 12 Mart 1971 Muhtırası, böylece en halis niyetlerle verilmiş olmasına rağmen, sadece Türkiye'de Türk halkının, Türk Anayasasının, hukuk mevzuatını, Devlet yönetim biçiminin aleyhinde sonuçlar vermekten öteye hiçbir amaca hizmet eder gözükmemektedir. Kimse başka bir mâna çıkarmaya kalkmasın, biz daha başından beri 12 Mart 1971 tarihinden sonra olacakların ne olduğunu çeşitli vesilelerle bu kürsülerden veya dışardan Türk Milletine duyurmuş bir partiyiz. Onun için hiçbir görev savsaklaması, vesaire gibi bir menfî tutum içinde bulunmakla itham edilemeyiz. Aksine, sonucun böyle olacağını başından itibaren söylemiş bir partiyiz.

İşte, şimdi bu kanuna müsaade ederseniz, 12 Marttan bu yana cereyan eden hadiselerden birine daha müsaade etmiş olacaksınız. Ne olacak? Türk Mühendis ve Mimarlar Odaları Birliği, kamu kurumu niteliğindeki bu teşekkül, Anayasanın 122 nci maddesindeki yetkileri ve hakları kullanamaz hale gelecektir. Yani Parlâmentosuyla, yargı organlarıyla, icra organıyla kamu kurumu niteliğindeki bu teşekkülerle birlikte Devleti yönetme anlayışına oturmuş olan Türk Anayasası bu anlayıştan uzak tutulmuş olacaktır. Çoğulcu değil, tekilci bir anlayışa bu kanunla bir adım daha attırmış olacaksınız. Ama biliyorum ve gördüğüm misâller beni yanıltmıyor, bunu yapmak sizin için gerçekten arzulanan birşeydir, amaçlanan bir şeydir; hattâ umdeleştirilmiş bir anlayıştır. Fakat, söylüyorum ve inanıyorum ki, Türk toplumu kazandığı tecrübeler yüzünden bu davranışınızı yanınıza bırakmayacaktır. Muhakkak bunu siyasal alanda, sosyal alanda değerlendirecektir.

Türk toplumunun gerçekten böylesine, Anayasasından tutunuz da bütün hukuk mevzuatıyle ve Devlet yönetimiyle, yeniden ve çok sağ anlayışa yatkın ve bir nevi otoritarizm anlayışı içine düşürülmesi gereği ve nedeni vardır diyenlere karşıyız.

Türk toplumunda şüphesiz ki, asayiş ve kamu düzeni konularında bâzı sarsıntılar geçirilmiştir; bunu anlarız ve bunların tedbirlerinin alınmasında beraber olmuşuzdur; bunu da anlarız. Ama, Türk toplumunda böylesine olayların varlığı sebep ittihaz edilerek, bugün Türk Anayasasına ve Türk mevzuatına yapılmış tahripler bir terazinin iki kefesine konsa, acaba, Anayasada yapılan tahrip ve bozulmalar mı, yoksa birtakım anarşik olaylar mı Türk toplumuna daha çok zarar verecektir? Bu, gerçekten kendine güvenen insanların, Türk toplumuna bağlı ve o vatan sevgisiyle dolu insanların münakaşa etmesi gereken bir konudur. Ve Sayın Türk Toplumunun mensupları, bunu münakaşa etmek zorunludur. Aksi takdirde, ne yaparlarsa doğrudur; yapılmazsa, başımıza şu belâlar gelecektir diye diye, Türk toplumunu bu noktaya getirenlerin, bir gün bu nokta içinde bizzat kendilerinin dahi hesaba çekileceklerini ve Türk Toplumunu bu kadar özgürlüksüz hareketsiz, suskun, hakkını arayamaz şekilde bağlı bir hale getirenlerin bunu düşünmelerini isteriz.

Bu kanun böyle bir kanundur; mühendis odalarını, mimar odalarını birkaç madde içinde güya tekrardan düzenlemek isterler. Anlattığım gibi, hiçbir gereksinme yoktur; ama

122 nci maddeye rağmen bunu yapmak isterler. Tabiî, yaparlar; çünkü bu imkân açılmış ve verilmiştir. Onun için, 12 Mart sonrası rejimlerinde görev almış olanlar; partiler olsun, Parlâmento olsun, kamuoyu olsun hep birlikte bu konuyu açıkça tartışmalıyız.

Cesaret nereden geliyor, nasıl olur bu? Türk toplumunda demokrasi; olağanüstü şartların getirdiği birtakım tedbirlere dayanarak zorla, Hükümet zoruyla gerçekleştirilen bir demokrasi mi; yoksa, Türk toplumunun kendi hak bilincine erişmiş insanlarının, kanunların kendilerine verdiği hak ve hudutlar içinde yapacakları demokratik ve eşit bir yarış mı?.. Esas, bu olacaktır.

Yok; birtakım korkular, vehimler... Söyleyeceksiniz; kabul edeceğiz; ölçüsünü, yönünü ve onun arkasında gizlenmiş birtakım istekleri, onun arkasında işlenmiş birtakım tahripleri de söyleme hakkımız baki kalmak şartıyle.

Bu seçim sırasında bütün bunlarla uğraşacağız. Belli bu. Büyük bir doğulu kurnazlığı. Olağanüstü tedbirler duracak, olağanüstü tedbirler daha da ağırlaştırılacak; Kanunu geliyor - ama adı «Demokratik imkânlardan yararlanmış Koalisyon Hükümeti» olacak. Böylesine ikili bir hüviyetle çalışacaksınız, adına «demokrasi» diyeceksiniz; biz de muhalefet görevini yapan bir parti olarak, milyonlarca vatandaşın temsilcisi olarak buna rıza göstereceğiz. Niye?.. Şu veya bu bir takım trajik, dramatik hikâyeler anlatma pahasına.

Tamam. Şimdi bütün bunları belli kurallar ve şartlar içinde kabul eden parti ile günlerin ve şartların değiştiğinden ve değiştiği için de birtakım demokratik kurallara uygun hükümet kurmak olanakları meydana çıktığından dolayı, bundan elbette birtakım mânalar çıkarmak gerekir. Bundan sonraki yönetimlerde doğru, demokratik rejim icaplarına uygun, eşitlikçi, olağanüstü tedbirlerden bir tarafın yararlanmasına müsaade etmeyen, kanunların verdiği özgürlükler ve yetkiler içinde savaşan bir toplum ve onun partileri olarak siyaset sahnesinde rol almalıyız. Yoksa, bu kanunla yapageldiğiniz gibi, yapmak istediğiniz gibi, Türk toplumunu tekilci demokrasi haline dönüştürmeye hakkınız olmayacaktır; nitekim bu kanunu da Maden Kanunu gibi müzakeresiz geçirme tehlikesiyle karşı karşıya bulunuyorduk; ama kanunla ilgili meslek kuruluşlarının aylardır yürüttükleri ve çoğulcu demokrasinin bir örneği olan faaliyetleri; nihayet bu kanunu müzakere edilmeden, kanunlaşmasına beş altı gün kala, sizi buraya getirip müzakere etme zorunluğunda bıraktı.

Demek ki, Türk toplumu, henüz bütün Anayasal kısıtlamalara rağmen özgürlüklerinden, demokratik mücadele haklarından kendini yoksun bırakacak girişimlere boyun eğecek kadar zayıf bir hale gelmemiştir. Bundan mutluluk duyarız.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, bu kanunun içindeki maddelerin akla ve mantığa aykırılığından bahsederek yüksek Heyetinizin büyük bir çoğunluğunu kanun aleyhine imale etmek mümkün değildir. Heyetinizin; - bu, eğer tarafınızdan verilmiş veya Heyetinize mensup kişilerin verdiği veya Hükümetinizden gelmiş bir kanun teklifi ise; - hiçbir mantıksal nedene dayanarak herhangi bir değişikliğe yanaşmadığı bizim tecrübelerimiz içindedir. Binaenaleyh, meselâ bu kanunun Komisyonda müzakeresi sırasında Odalar mensuplarından olan mühendis ve mimarların odaya kayıt olma mecburiyetleri kalmadığı takdirde Odaların za'fa uğrayacakları ve kapanacakları savını yüksek partinizin önemseyeceğini sanmıyorum. Bu; mantıksal, topluma yararlı hizmet yerinin eskiden olduğu gibi görevine devam etmesini kabul etmediniz belli ki, biraz evvel arz ettiğim gibi, üç kişinin, genel başkanlarına yaranmak ve öç almak maksadıyle getirdikleri kanun teklifini çoğunluğunuzla ta buraya kadar da getirmiş bulunuyorsunuz.

Yine bu kanunun değiştirilmesini isteyen bu teklifin Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin yaptığı hizmetleri aksatacağını, - işte bilindiği gibi - tasdik, vize, hakem, bilirkişi gibi görevleri yapmaktan mahrum bırakacağını söylersek, bu mantıksal, toplumsal ve bu faydalı hizmetin aksamasından ve bu yüzden memleketin zarar görmesinden de müteessir olup sizin bu teklifin reddine gitmeyeceğinizi biz birçok tecrübelerimizle biliyoruz. Buraya kadar getirmişsiniz.

Yine bu kanun ile zaten hizmetleri oldukça alt düzeyde ödenen ve şimdi bu kanunla yapılacak değişiklikle Türk Mimar ve mühendis-

lerinin büsbütün himayesiz, meslekî dayanışmadan mahrum ve bu yüzden müessiriyet gücünden yoksun kalacaklardır. Zaten biraz evvel de arz ettiğim gibi, altdüzeyde ödenen hizmetlerine karşılık bu kanunla yapılan tahribin inzimamıyle bunların büsbütün mesleklerini bırakmak ya da başka yerlerde icra etme olanaklarını arayacaklarını söylersek, sözlerimizin yine bir ruyi kabul görmeyeceğine eminiz. Çünkü, çok tecrübesini gördük.

Bir beyin göçü vâkı oluyor Türkiye'de, bunların içinde en önemli iki unsurdan biri mühendisler, diğeri de doktorlardır. Siz bu kanunla beyin göçünü hızlandırmış olacaksınız. Ama biz belki de uzaktan yakından, bilerek veya bilmeyerek birçok finans kapital mihraklarının, ya da sanayi burjuvasının başka ülkelerden mühendis, mimar, teknik adam getirme istek ve arzularını - doğrudan doğruya ifadeye kadir olamadığımız bir ortamda - dolaylı olarak bu kanunla sağlamak istediğimizi iddia edeceğiz. Fakat, ruyi kabul görmeyecektir; öyle olacaktır. Çünkü, bu kanunun 34 ncü maddesindeki yasağı, yani dışarıdan gelmiş olan mimar ve mühendislerin, bu ülkede çalışırlarken bu Oda'ların nezareti altında çalışmalarını hüküm altına alan 34 ncü maddesini müeyyideleyen 38 nci madde maalesef kaldırılmıştır. Bunu söyleyeceğiz size, aşikâr olarak. Dışarıdan getirilen mimar, mühendis ve teknik adamların denetlenmesi imkânını sağlayan 34 ncü maddesinin müeyyidesi olan 38 nci madde kaldırılmıştır. kasdımız var var diyeceğiz. «Hayır» diyeceksiniz. «Hayır» dediğiniz zaman «hayır» savımızı ispatlayacak nedeniniz olmayacak. Ama asıl, kafatasımızın ardında yerleşik bulunan nedende, bu ülkede bâzı sınıfların gerçekten dışarıdan getirilmiş insanlarla çalışmak istedikleri yatar; bilinçlidir, bilinçsizdir, tamamen ilişkisi vardır diye. İddiası zordur, ama ona imkân bırakacaksınız; çünkü, 38 nci maddeyi kaldırmış olduğunuzu kendiniz biliyorsunuz. Buna da ruyi iltifat göstermeyeceksiniz; buna da hoşgörü ile bakmayacaksınız.

Başka Oda'larla; - Veteriner Odaları, Barolar Birliği, Tabipler Birliği, Ticaret Odaları, Sanayi Odalarıyle, - Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda şimdi yapılacak tadilât yüzünden meydana gelecek çelişkileri aşikâr olarak söylemiş olmamıza rağmen yine iltifata nail ve mazhar görmeyeceksiniz, reddedeceksiniz ve muhakkak intikamınızı alacaksınız. Niye? 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun uygulaması sırasında Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin Genel Başkanınıza ve bir mensubunuza disiplin cezası uygulama istemesi, size bu öcü aldırmaya sevkedecekttir. Bakınız, öc o kadar şiddetli gelmiş ki, nihayet en asgariden bâzı insaf ölçülerini bir yerde tutmuş, sizi de tutmuş; bu Oda'lar siyasetle uğraşılmasın istenmiş. Bir yerde de, resmî sıfatı olmayan mimar ve mühendislerin Oda'lara kayıtları tamamen serbest bırakılmış; resmî olanlarınki de tamamen önlenmişken. Demek ki, baskı gruplarının, kamu vicdanının ağırlığı altında nihayet öcün ağırlığını çekemez olan vicdanlar siyasetle uğraşma» sözünü kaldırmışlar. Ama, yine de kamu kuruluşlarına üye olmanın Anayasa gereği, kamu kurumlarının yapısı gereği olduğu yolundaki hukuk görüşlerine iltifat edilmemiş ve bu kurumların bütün mensuplarını kendi içinde, herhangi bir şahsî irade izharına lüzum olmaksızın, toplama gereğini reddetmişsiniz, bu anayasal isteği kabul etmemişsiniz ve mühendis ve mimarların istedikleri takdirde odalara girebileceklerini söylemek suretiyle getirilen teklifi biraz daha vicdanlara yakın bir hale getirmişsiniz.

Bütün bunlar bir yerde insana «Beyhude midir?» diye bir sual sorduruyor. Gerçekten biz bütün bu faaliyetlerimizle ne yaptığımızın hesabını kendimize sormak mecburiyetinde miyiz? Türk kamuoyuna ve Türk toplumuna ve milletine ne yaptığımızın birgün - sorulsa da sorulmasa da - hesabını vermek zorunda değil miyiz? Mütemadiyen uğraşıyoruz, didiniyoruz, doğrusunu göstermeye çalışıyoruz. Bir zamanlar tutturmuşsunuz «bu, parti meselesidir» diye. Şimdi bakıyorum, bu Komisyon üyesi olan bir zat, bir muhterem senatör, benzer, hattâ daha ilerini - estağfurullah - söylemiş bulunuyorlar.

Şimdi bir kere daha meseleyi ortaya koyuyorum; biz söylüyoruz, diyelim ki, kamuoyunu öyle şartlandırmışsınız, güçlü haberleşme araçlarından yararlanan sınıfla da berabersiniz - «Parlâmento böyledir zaten, karşıt fikirleri temsil eden siyasal kuruluşlar böyle sonuçsuz mücadele ederler» - diyeceksiniz. Belki kamuoyu daha bir müddet bununla oyalanacak. Ama soru-

yorum : Hep bu böyle mi gidecek? Hiç mi muhalefet doğru birşey söylemeyecek? Kabul edelim ki, siyasal karşıklık yüzünden muhalefet bir yerde kendi görüşlerine uygun bir kanun teklifi ile bir arada bulunmamak için çaba sarfedecek. Muhalefetle ilgisi olmayan, dışarıda bulunan kurumlar veya Parlâmento içinde bulunan kişilerden olup da, hiçbir partiye mensup olmayan kişilerin yaptıkları muhalefet bunların bir siyasal kanada mensup olmamaları gerekçesi ile reddedilmemesi gerekir ve buna göre reddedilemeyince, hangi mantıkla reddedilecektir? Dönecektir, dolaşacaktır, bir nevi hiçbir kaide tanımayan, - zaten biraz evvel arz ettiğim gibi - bulduğu fırsatı fevt etmeden, Anayasayı da biçimine getirip artık tekilci, otoriter demokrasiyi her alanda yürütmek isteyen bir partinin mutlak oligarşisi olacaktır, bu. Bizim savlarımıza önem vermiyorsunuz - biraz evvel arz ettiğim gibi, aldatmacalarla hadi halk oyunu alır, - ama, niçin tarafsızların savlarına hiç önem vermediniz, vermiyorsunuz? Dokuz oya sahip bir Komisyonda 5'e karşı 4 oyla bu kanun teklifi buraya gelmiş; 5 oy belli, belli bir kurula ait, belli bir siyasal güce bağlı, belli bir siyasal anlayışa bağlı; 4 oydan 4'ün 3 tanesi hiçbir siyasal güce bağlı değil.

Tekrar ediyorum, bu Parlâmentoların varlık nedenlerinin, hikmeti vücutlarının sorulduğu günler olacaktır. Nasıl şeydir, bu? İstenirse bir kanun müzakeresiz geçecek, istenirse bir kanun son günlerde getirilecek. Şu veya bu. Ama, mutlaka bir parti hâkim, mutlaka bir çoğunlukla, mutlaka bir oligarşik hâkimiyet ve her yönü ile tekilci demokrasiler ve şiddete yöneliş.

Bundan Türk Milleti zarar görecektir, arkadaşlar. Bir partinin fayda görmesi melhuz ise ki, o da melhuz değildir, ona rağmen Türk Milleti zarar görecektir. Yanlış hareket içindesiniz, içindeyiz. Bırakmalıyız kurumları. Görevlerini yapar, Türk toplumunda Anayasanın emirlerini yerine getirir, toplumsal ihtiyaçlara cevap verir yetkilerle mücehhez olarak bırakmalıyız. Bizimle aynı görüşte olmasalarda dahi bırakmalıyız. Genel Başkanımızı kendi teşekküllerinden ihraca kalksalar dahi kendi hallerine, kendi yetkileri içinde bırakmalıyız ve yaptıkları hizmetleri takdirle anmalıyız. Uymayan her kişiyi, her kurumu mutlaka saf dışı etmek için hertürlü fevkalâde hadiseden yararlanma yolunu terketmeliyiz. Gerçek demokrasinin faydalarını öğretenlerden öğrendiğimize göre, artık bizim uygulama safhasına geçmemiz gerekir.

Bu kanun teklifini reddediniz; hiç soluksuz, düşünmeden, hiçbir sakınca görmeden, yapılanın bir öç alma, intikam hissi ile hareket, bir tahrip, bir sınıfı, bir zümreyi belli kişisel nedenlerle amaçlayan bir oyun olduğuna kanaat getirerek ve vicdan rahatlığı ile reddediniz ki, başkalarının düşüncelerine de önem vererek, özellikle tarafsızların gösterdikleri istikametlerdeki düşünce tarzlarına da yatarak ve yanaşarak reddediniz bu kanunu, bütününüz olarak reddediniz, hepimiz birden reddedelim. Anlatalım ki, Türkiye'de demokrasi vardır ve onun en sağlam bekçileri birçok kurumlar yanında bir de Parlâmentodur.

Saygılar sunarım. (C. H. P. sıralarından alkışlar.)

BAŞKAN — Anlaşmaların onaylanmasına dair olan kanun tasarılarına açık oylarını kullanmayan sayın üye var mı efendim?.. Yok. Oylama işlemi bitmiştir.

A. P. Grubu adına Sayın Nahit Altan, buyurunuz.

A. P. GRUBU ADINA NAHİT ALTAN (Çanakkale) — Sayın Başkan, muhterem senatörler;

Müzakeresini yaptığımız Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun geliş şekli ve kanunun metinleri hakkındaki müzakerelerde elbette arkadaşlarımız görüşlerini belirteceklerdir. Bu görüşler belirtilirken, meselede şahsî hislerden ziyade, objektif kıstasları ele almak lâzım gelir.

Biz, hâdiseleri objektif olarak ele alacak olursak, kanun yapma ne demektir? Evvelâ bunu görüşelim. Kanunlar ebediyen kalmayacaktır; zaruretler ve hâdiseler ve zamanla şartlar değiştikçe kanunların da değişmesi lâzım geldiği hususundan hareket ederek, bugün bu kanun teklifinin neden geldiğini ve hangi sebep ve şartların değişmesi dolayısıyle bu hale getirildiğini ele almak lâzımdır.

Hepinizce mâlûm olduğu gibi, bu kanunun esası 6235 sayılı Kanundur. Bu kanun, 1961 Anayasasından evvel çıkarılmış ve o günkü şartlara göre tedvin edilmiş bir kanundur. Zaman ve

şartlar değişince elbette kanunlar da değişecektir. Tatbikatta da, eksiklikler görüldüğü müddetçe değişiklik yaparız. Bunu her arkadaşın normal karşılaması lâzımdır. Ancak, bunun dozacı ne olacaktır, nasıl olmalıdır, hangi şekilde tedvin edilirse bu mahzurlar giderilir, memlekete ve mensuplarına fayda getirir düşüncesiyle tenkitlerimizi yaparsak daha âdilâne, daha objektif hareket etmiş olur ve Senatonun durumuna da mütenasip olur.

Evvelâ bu kanunun geliş sebebini ele alacak olursak, hâdiselere göz atmak lâzımdır. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, bugünkü Anayasamızın 122 nci maddesinde kendisini bulan kamu niteliğindeki kuruluşlardan biridir. Ama, Anayasadaki hükümlere bugünkü kanunu tam mânasıyle uymamaktadır. Anayasanın 122 nci madesi, «...Meslek kuruluşlarının tüzükleri, yönetim ve işleyişleri demokratik esaslara aykırı olamaz.» demektedir. Halbuki, kanun tetkik buyurulduğu takdirde birçok hükümlerinin buna uymadığı ve idarecileri tarafından bunun suiistimal edilerek kullanıldığı ve selâhiyetlerin de bu şekilde kullanıldığı hâdiselerle meydandadır.

Hepinizce malûm olduğu üzere, kamu kuruluşu niteliğinde olan kurumlarla, dernekler, sendikalar siyasetle uğraşamaz. Böyle olmasına rağmen, bu kuruluşların birçoklarının tamamen siyasetin içine girdikleri kuruluş gayelerinin dışına çıktıkları, hattâ ideolojik eylemlere girdikleri ve bunları yapanları teşvik ve tahrik ettikleri meydandadır. Bu hususta ayrıca delil göstermeye lüzum yok, arkadaşlarımız aktüaliteyi takip ettiklerinden bunu bilirler.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Hafızalarını yoklasınlar.

NAHİT ALTAN (Devamla) — Hafızalarını yokladıkları ve vicdanlarına danıştıkları takdirde bunu itiraftan çekinmemeleri iktiza eder.

Bir hususu nazarı dikkatinize sunacağım; bu kanun teklifinin Senatomuza gelmesi dolayısıyle bir mektup aldım, bu mektup şahsıma idi, içini açtım, benim vasıtamla teklif yapan şahsın birine ağır bir hakaret vardı. Yani bu, kanun teklifi dolayısıyle kendi isteklerinin yerine getirilmeyişinden dolayı bu meslek kuruluşlarının zihniyetinin bâriz bir tezahürü idi ve bu mektup Parlâmentodan çıkacak bir kanun dolayısıyle evvelâ o arkadaşa hakaret ve dolayısıyle varsa benim ve benim gibi düşünenlere bir tehditten başka bir şey değildi.

Demek ki; bu kuruluşun mensupları, böyle bir kanunun çıkmasına lâyıklarmış ki, bu teklif gelmiş, bir değişiklik yapılmış. Parlâmentonun haysiyetine, parlâmenterlere tecavüz edecek kadar kendini bilmez insanların teşkil ettiği bir zümrenin mevcudiyeti malûmdur.

Yine, 6235 sayılı Kanunda kendilerine verilmiş vazife ve salâhiyetlerini suiistimal ettikleri hepimizce mâlûmdur. Meselâ, kendi beyanlarından bir pasaj okuyacağım, «Bilimsel ve teknik yönden ülke çıkarlarını savunacak hiç bir kuruluş kalmamış olacaktır» diyorlar. Sanki, Türkiye'de bu kuruluş olmazsa, bilimsel ve teknik yönden ülke çıkarlarını savunacak kuruluş, teşekkül ve şahıs kalmamış oluyor; bir kendileri bu memlekette vatanperver ve milliyetperver, bunun dışındaki bütün müesseseler bu gibi vazifelerle kendilerini vazifelendirmiş addetmeyecekler. Sonra bir pasaj daha, «Ülkede görülen teknik hizmetler üzerinde hiç bir meslekî denetim sürdürülmeyecek, hizmetlerin ehil ellerde yapılıp yapılmadığı denetlenmeyecek» derler. Bu ifadeleriyle de kendilerini Türkiye'de icra organını denetleyen Parlâmentonun ve parlâmenterlerin üstünde bir varlık olarak görüyorlar ve icranın her türlü icraatını denetlemeyi, kendilerine verilmiş bir vazife olarak telâkki ve tefsir ediyorlar. Elbette bu gibi zihniyetin karşısına çıkmak ve millî iradenin ne olduğunu göstermekte bizzat Parlâmentonun vazifesidir.

Bunun yanında, siyasetle uğraştıklarını belirten ve buna yardımcı olduklarını gösteren bâzı pasajlar da vardır. «Bu faaliyetleriyle aynı zamanda daha bilinçli bir kamuoyu yaratmak, demokrasinin zorunlu unsuru olan oy mekanizmasının daha sağlıklı çalışmalarında önemli roller oynamaktır.» Bunu da gaye edinmişler. Yani, oy mekanizmasında mutlaka kendilerinin tesiri olmalıymış ve bunu bu derneğin yapması şartmış. Şahıs olarak yapabilirler, şahıs hürriyeti her şeyden üstündür; benim kadar her şahsın da dışarıda aynı şekilde Anayasa haklarına ve siyasî haklara sahip olduğu malûmdur. Ama, kuruluşu gayesinden uzaklaştırıp, rejimi yıkıcı faaliyetlere girecek derecede kendini şaşırmış bir müessesede bunu suiistimal etmelerine vesile verecek kanun maddeleri varsa bu-

nu değiştirmek, zamana uydurmak ve rejimin yaşamasını, bekâsını temin etmek, millete zarar vermemesini temin etmek için elbette kısıtlamak amme hukukunun icabettirdiği bir husustur.

Yine aynı kuruluşun yaptığı işlerden bir tanesi de, Anayasa Mahkemesince iptal edilinceye kadar muteber olan özel yüksek okulların mezunlarına meslek hakkını tanımamalarıdır.

Muhterem arkadaşlar, Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin, üniversiteden mezun olmuş bir şahsın mesleğini icra edip etmemesini ve onun bu evsafı haiz olup olmadığını tetkik etmesi ve bunlara «vazifelerinizi yapabilirsiniz, yapamazsınız» diye - Odaya kayıt etme imkânının kendilerine verilmesinden istifade ederek - onları saf dışı edip etmemeleri gibi durumları vardır. Birçok vatandaşlarımız alın teriyle kazandığı paralarını çocuklarının yetişmelerine sarfettiğinden, o takdirde bunların meslek edinmesine engel olan bir teşekkül vazifesini suiistimal ediyor demektir. Vazifesini suiistimal eden her şahsın, gerekli kanunlarla gerektiği şekilde tecziyesi lâzım geldiği gibi, vazifesini suiistimal eden kurumların da, bu vazifelerini suiistimal etmelerini önleyici tedbirleri almak Parlâmentonun vazifesidir. Bu kanunun gelişinin gayesi de yine budur.

Cumhuriyet Halk Partisi Sözcüsü muhterem arkadaşım Fikret Gündoğan'ın bilhassa calibi dikkat olan ifadesi, bu kanunun gelişi, bu teklifi yapan üç tane parlâmenterin genel başkanına yaranmak amacıyle ve öc almak gayesiyle hareket ettiğidir;

Bu hususta bir parti vazifelisi olarak ithamı aynen kendilerine iade ederim. Adalet Partisi, her zaman objektif olmaya gayret etmiş ve Anayasa hükümlerinin Türkiye'de tam tatbikini istemiş ve Anayasa çizgisinden dışarı çıkmamış olan bir partidir. Kezâ, 12 Marttan sonra da millet ve memleket hayrına olan her tatbikatın, her türlü kanun teklifi ve tasarılarının ve alınacak tedbirlerin yanında olmuştur. Bunun karşısına çıkanlar, şahsî menfaat, parti menfaati için daima milletin yanında gerekli itibarı görmemişlerdir. Bu ezeli bir alışkanlıktır. Nedense, daima halkın reylerine mazhar olmamış şahıs ve kitleler, halkın iltifatına mazhar olmuş ve bu iltifatın tezahürü olarak siyasî hayatımızda reylerle iktidara getirilmiş partilere hiç bir kusur bulamazlar da daima «çoğunluk partisi, çoğunluğun tahakkümü» derler ve yine beyanlarının bir kısmında bir taraftan çoğunluğun istediğini yaptığını söylerlerken, bir taraftan da çoğunluğun devam etmediğini, ekseriyeti teşkil etmediğini beyan etmek suretiyle tezada da düşerler.

Demokrasinin en basit kaidesi, Anayasa nizamı içindeki mevcut nizamın tatbikidir. Bu, millî irade ile tecelli eder. Millî iradede nasıl ki, milletvekili ve senatör olarak seçilirken oylarla seçiliyoruz ve milletin ekseriyet oyunu alan parti aldığı oy kadar da milletvekili ve senatör çıkarıyorsa bunun devamı olarak oya hürmet, Parlâmentoda da kendini gösterir. Bu husus yalnız Parlâmentoda değil, şu müzakeresini yaptığımız Odalar Birliğinin seçiminde bile böyledir. Yine ekseriyetin reyi iş başına getireceği insanları tâyin eder ve yine ekseriyetin reyiyle iş başına gelenler kendi iç bünyelerinde yapacakları işleri ve alacakları kararları ekseriyetle alırlar. Onların aldıkları bu kararlar karşısında bunun, benim veya başkaları tarafından tasvip edilmemesi halinde «çoğunluğun aldığı bir karardır tasvip ediniz» deniyor da, Parlâmento çoğunlukla karar alınca bunu arkadaşlarımız neden yadırgıyorlar? Bu hususu burada sarahatle beyan etsinler.

Kezâ, kendi kongrelerinde dahi reyleriyle istedikleri şahısları işbaşından uzaklaştırırken - ki bunların haklı veya haksız oldukları ileride belli olacak ve millî iradeye iktiran ettikleri takdirde alacakları reylerle belli olacaktır - bu şahısların tutumlarının isabet derecesini münakaşa etmeye dahi lüzum görmüyorum. Çünkü lüzumsuzdur. Millî irade, her yerde ve her zaman kaim olacağına göre, ekseriyetin reyi burada muteberdir. Buna herkesin itibar etmesi, en aşağı Anayasanın hükmü ve vicdanî bir vazifedir.

Kanunun getiriliş esbabı mucibesi ile kanunun tedvin edilişi arasındaki münakaşamız ayrıdır.

Şimdi, kanunun gelişini daha çok misallerle arz edebilirim; ama bunun üzerinde uzun boylu durarak sizleri işgal etmek istemiyorum. Bu kuruluşlar Anayasanın 122 nci maddesinde belirtilen kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarıdır. Bunlar; Etıbba Odaları, Barolar Birliği vesaire gibi hakları haiz kuruluşlar olmalıdır.

Biz, A. P. Cumhuriyet Senatosu Grubu olarak, bugünkü geliş şekli ve tedvin ediliş şekli itibarıyle bu kanun teklifinin tam yanında değiliz. Değişiklik önergelerini vermek suretiyle bunları zamanı gelince belirteceğiz ve üzerinde konuşacağız.

Bir kere, Barolar Birliğinin nasıl Anayasanın 122 nci maddesine paralel bir kuruluşu varsa, Etıbba Odalarının nasıl Anayasanın 122 nci maddesine paralel bir kuruluşu varsa, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda da vâkı değişikliğin aynı şekilde yapılması ve bunun demokratik düzene uygun bir şekilde tedvin edilmesi gerekir. Ayrıca, bütün mühendis ve mimar arkadaşlarımızın mesleklerini icra ve meslekî dertlerine çare bulmak vesaire gibi haller dolayısıyle bu kuruluşa girmelerinin lüzumlu olduğuna kaniiz. Zaten, bu konuyla ilgili önergemiz de bu mahiyettedir.

Siyasetle uğraşıp uğraşmamaları mevzuu ayrıdır. Belirttiğim sebeplerden dolayı, bu hususla ilgili görüşlerimiz maddenin müzakeresi sırasında arz edilecektir.

Meselâ Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda öyle maddeler vardır ki, Anayasanın 122 nci maddesinin son fıkrasına aykırıdır ve yine arz etmiş olduğum gibi burada Anayasanın aynı maddesine uymayan ve Barolar Birliği, Etıbba Odalar ve mümasili müesseselerin kanununda bulunmayan hükümler vardır.

Meselâ, 32 nci maddenin (e) fıkrası hizmet karşılığı alınan ücretlerden bahsetmektedir.

Muhterem arkadaşlar, bir avukatın yaptığı hizmetten dolayı Baroya bir ücret vermesi bahis mevzuu değildir. Bir doktorun aldığı ücretten dolayı Etıbba Odasına herhangi bir para vermesi bahis mevzuu değildir. Esasen «Bu hizmet nedir?» diye soracak olsak, buna da cevap vermek müşküldür. Çünkü, bir plân ve projenin yapımından sonra bunun bu Odaya götürülüp tasdik ettirilmesinin hiç bir hukukî mesnedi ve müdafaa edilir tarafı da yoktur. Bir avukat hiç bir zaman müdafaasını gidip baroya tasdik ettirmez, bir Etıbba Odasının mensubu verdiği reçetenin muteber olması için mutlaka bunu Odaya tasdik ettirmez ve bunun için de ücret ödemeye mecbur tutulamaz. Bu husus Anayasaya aykırıdır. Arkadaşlarımız Anayasaya bu kadar itibar ettiklerine göre, evvelâ bu gibi maddelerin kanun metninden çıkarılmasını kendileri istemelidirler. Anayasayı kim müdafaa ediyor, kim etmiyor meydandadır.

Yine arz ediyorum; meselâ yine aynı maddenin (h) fıkrası: «Meslekî müsabakalarda derece ve mansiyon alanlarla jüriye aza seçilenlerin alacakları paraların % 5'i...» diyor.

Bu, haraç almaktan başka bir şey değildir, beyler. Meslekî kuruluşlarda, mesleğini icra ederken temayüz etmiş olup ve bunun neticesinde hakkını alan adamdan neden para kesiyorsunuz, haraç alıyorsunuz? Haracı Anayasa yasak etmiştir; Anayasaya aykırıdır. Ancak, görülen bir hizmetin karşılığı alınır. Bu gibi bir meselede bu para alınırken bu Odanın ne gibi bir hizmeti geçtiğinin açıklanması lâzımdır. Kendi çalışmasından ve kabiliyetinden dolayı kazandığı paradan diğer bir kimsenin veya müessesenin para kesmeye hakkı yoktur.

Bu hususlarla alâkalı önergelerimiz olduğundan ve önergelerle ilgili maddelerin müzakeresi esnasında ayrı ayrı izahat vereceğimizden dolayı yüksek Senatoyu bu bapta fazla işgal etmek istemiyorum. Mühim olan ve kanun teklifinin anaunsurunu teşkil eden 1 nci maddedir. Bizce 1 nci madde, üzerinde vereceğimiz önerge ile metnin eski halinin biraz genişletilmiş şekli olacaktır ve Anayasanın 122 nci maddesine uygun olacaktır. Mühim olan burasıdır. Bu hususta A. P. kararlıdır. Bu bakımdan arkadaşlarımız A. P.'ne ne kadar haksız tecavüz ettiklerini anlayacaklardır. Çünkü, arkadaşlarımızın kimseyi dinlemeden ve bu kanuna kimlerin ne şekilde oy verdiğini de tespit etmeden tenkitte bulunması doğru değildir. Kanunun yalnız Millet Meclisine malolmuş olması hasebiyle, Millet Meclisinden çıkmış bir kanun teklifinin buraya gelişinde yine doğrudan doğruya bir kanadı itham etmenin bir alışkanlık olduğunu da belirteceğim. Bunun başka türlü tefsirine imkân görmüyorum ve sözlerime burada nihayet veriyorum.

Hepinizi saygıyle selâmlarım. (A. P. sıralarından alkışlar.)

BAŞKAN — Gruplar, başka söz talebinde bulunmadıkları için C. H. P. Grubu adına ikinci defa Sayın Gündoğan'a söz veriyorum.

Buyurun, Sayın Gündoğan.

C. H. P. GRUBU ADINA FİKRET GÜNDOĞAN (İstanbul) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım;

Birinci defa yaptığım konuşmada muhterem A. P.'nin ve Parlâmentodaki kanatlarının düşünce içerikliği içinde ileri sürdüğüm görüşlerin, belki dinleyenler tarafından değil, ama karşı parti dilinden dökülmesi ve bunun zaten onlar tarafından «zaten doğal olan görüşler» diye nitelendirilmesinden bir ölçüde endişe etmiştim. Ama gördüğünüz gibi, muhterem A. P. Sözcüsü burada beni doğrulamaktan daha ileriye, beni de aşarak, hangi düşünce temeline dayalı bir siyasal örgüt olduklarını kendi dilleriyle, hakkın dile gelmesi kuralınca, ortaya koydular.

Beni aştılar, dedim. Ben nihayet onlara demokratik anlayışta kamu kurumu niteliğindeki kurumlarla olan ilişkilerinde ve giderek Devlet yönetiminde ne biçim bir düşünceye sahip olduklarını söylemiştim. Sayın Sözcü onu doğruladı; beni aştı. Şimdi Mühendis ve Mimar Odalarına mensup olan kişileri, bakınız burada not aldığım gibi, kaç tane mesnetsiz ve gerçekten suç teşkil edecek ağırlıkta itham altında bıraktılar.

Önce, bu kuruluşları ve mensuplarını ideolojik sapmalar içinde bulunan kuruluşlar ve onların mensupları olarak tanımladı. İdeolojik sapmalara düşmüş bir kuruluşu ve kişilerini size sergiledi. Ne dedi acaba, ne yaptı bu Mühendis ve Mimar Odaları, hangi ideolojik sapmalarda bulundu diye Türk vatandaşlarından birisi bir soru sorsa, Sayın Adalet Parti sözcüsü de, bu odaların Türkiye'de halkın gözünde ne kadar zor durumda kalacak veya kalınması tehlikesi melhuz düşünce tarzları varsa, muhakkak ki, bu odaları onların içinde bulunur göstermeye çalıştı.

Bu, utanç verici bir şeydir arkadaşlarım. Koskoca bir kuruluşa ve mensuplarına halkın gözünden düşürücü ithamlarda bulunmak kastıyle - birtakım kelimelerin yuvarlaklığı arkasında saklanarak - söz söylemek yakışık almaz. Onları savunmuyorum, bir kurumu savunmaya çalışıyorum, kişilerle yakından uzaktan hiç bir ilgim yok tanımam. Kaldı ki, kurumun ne derece faydalı hizmetler ettiğini biraz sonra da ifade edeceğim.

Bilmiyorum, ideolojik sapmadan maksadı nedir? Biliyorum; fakat resmî olarak bilmiyorum. Ne istiyorlardı? Bugünkü davranışların dışında bir davranışta bulunsalardı kabul mu edeceklerdi? Öyle ise ben tercüme edeyim, ne demek istediklerini;

Mühendis ve Mimar Odaları, bugüne kadar toplum yararının bulunduğu yerde bulunma gayretini gösterdiler. Mühendis ve Mimar Odaları, toplumun dışa bağımlılıktan kurtulma savaşında vazife aldılar. Mühendis ve Mimar Odaları, toplumun iç sömürüden kurtulmasını sağlayacak her teşebbüsün yanında bulundular. Mühendis ve Mimar Odaları, Türkiye'de yerli teknolojinin gelişmesini sağlayacak her türlü yabancı tasalluta mani olacak tedbirlerin yanında bulundular. Mühendis ve Mimar Odaları; Türkiye'de arsa spekülâsyonundan, soygunundan tutun da, ta kişi istihdamına kadar her konuda ve sorunda gerçek toplum yararlarından başka hiç bir maksat ve gaye peşinde koşmadılar.

Bunlar ideolojik bir sapma ise; Türkçülükten, milliyetçilikten, vatansoverlikten sapmadır; onu diyorlarsa. Yok, bu bir ideolojik sapma yahut bu hareketler onların anlatmak istedikleri ve anladığı gibi ve halkı devam ederek sömürecekleri gibi, büyük bir beyin sömürüsüne tabi tuttukları halka, onları komünist, Maoist, Leninist, bilmem ne gibi birtakım tâbirlerle suçlamaksa, ayıptır ve belge ister. Suç olan şeyler söylenirken muhakkak surette belgesiz ithamlarda bulunmak söyleyeni yaralar ve müfteri durumuna düşürür. İftiracıların cezası vardır.

Yok, eğer bu birliği, kendilerinin geliştirmeye çalıştıkları ekonomi politikasında kapkaçcı, tekelci dışa bağlı ve her türlü sömürüye karşı olmaktan ve Türkiye'yi Türkiye'likten çıkarmak isteyen dış ekonomiler baskısına yardımcı olmamaktan dolayı itham ediyorlarsa, ben onlara bir Türk ferdi olarak ve arkasından bir parti mensubu olarak, «sağ olsunlar, bu yolda yürüsünler» diye sesimin, nefesimin yettiği kadar hedef göstereceğim, onlara destek olacağım. Yaptıkları bu ise çarpık kapitalizmi korumadıkları bir ideolojik sapma ise, yolları doğrudur ve Tanrı onlara yardımcıdır.

Birtakım kuruluşlarmış ki, kendini bilmez insanların meydana getirdiği... Ey Rabbim,

kendini bilmez insanların bir kişisi de, kendi başbakanları, o kuruluşa üye. Bu, kimi kime şikâyet oluyor? Onu bilemiyorum.

Bilimsel işleri kimse yapamazmış da, bunlar mı yaparmış diye küçümsemenin âlemi varmıydı?. İnanınız, şu anda notlarımda bu yok, bu odanın, bu memleket sorunlarına eğildiği sahalardan bir kaçını size arz edeceğim, bakalım hangi kurum ne yapmış?

Ben, Ortak Pazar sorunlarını Makine Mühendisleri Odasının yaptığı bilimsel araştırmadan öğrendim ve Türk Hükümetini 1965'den beri temsil eden kişilerin - özellikle bu işleri yürüten Dışişleri bakanlarının - bildiğinden fazla bilgiyle mücehhez halde eleştirdim ve bütün bunları o araştırmaların ışığı altında yaptım.

Ben, özel okullar konusunda yapılan en iyi araştırmanın bu odalar tarafından yapıldığına şahidoldum ve bu araştırma nedeni ile aydınlanmış zihinler, oluşmuş komuoyu sonucundadır ki, özel okulların, Türk eğitiminde nasıl fena işleyen bir eğitim, kangren olmuş bir yara düzeni içinde bulunduğunu yine onların araştırmalarından öğrendim ve bizim öğrenmemizle yetinmedim, yahut da bizi öğretmekle kalmadılar Anayasa Mahkemesi dâhi bu görüş ve anlayışı kabul etti. Anayasa Mahkemesi, özel okulların Türk eğitimindeki çok ağır maliyetinin Türk halkına ödetilmesine bir an evvel mâni olucu kararı öyle sanıyorum ki, bu yapılan bilimsel araştırmadan esinlenerek verebildi. İşte bunlara bilimsel araştırma derler.

Dahası... Arsa spekülâsyonu ve arsa - şehirleşme rezaletleri üzerine eğilen kurum bu oldu. Gerçekleri gösterdi ve ondan sonrada biz burada Arsa Ofisi Kanununu düzenledik; gördüm, kanunda onlardan esinlenmiş birtakım düşünceler vardı.

Keban Barajının geçikme sebeplerini ortaya koyan müessese budur. Büyük resmî bir yalanın ortasına iğneyi batırıp da balonu söndüren ve bugün Türkiye'de barajlar krallıkları ile geçinmek isteyenlerin, Türkiye'nin her türlü meselesini dünyada eşi görülmemiş büyük dehalar gibi halletme iddiasında bulunanların, Keban Barajı gibi bir barajın, 1967 - 1968'lerde hitama ermesi gereken bir barajın hâlâ daha nasıl sürünceme içinde kaldığını ortaya koyabilen ve Türkiye'de bu yolda bilimsel tetkik yapan bir tek kuruluş Mühendis ve Mimarlar Odaları Birliği idi. Bunları da okudum ve gördüm.

RİFAT ÖZTÜRKÇÜNE (İstanbul) — Boğaz Köprüsü de var.

C. H. P. GRUBU ADINA FİKRET GÜNDOĞAN (Devamla) — Uçak sanayii kurulması teşebbüsleri var. Askerî güçlerimiz de bunu isteyen oldular. Bu konuda en güzel bilimsel araştırmayı kim yaptı diye sorarsanız, ben yine Mühendis ve Mimarlar Odası Birliği derim; başkası da varsa, onunla bütünlenmiştir derim.

Motor sanayii hakkındaki araştırmayı Mühendis ve Mimarlar Odaları yaptı. Hava kirlenmesi konusunda en güzel araştırmayı da bu odalar yaptı. Bütün bunların hiçbirisinden, - soygun düzeninin devamına müsaade etmeyecek bilimsel verileri getirdikleri içindir ki, - Adalet Partisi memnun olmadı.

FETHİ TEVETOĞLU (Samsun) — Hayır. Mao Tse-Tung'un eseri..

BAŞKAN — Lütfen efendim müdahale etmeyin.

C. H. P. GRUBU ADINA FİKRET GÜNDOĞAN (Devamla) — Evet. Bundan dolayı olmadı. Adalet Partisi, bir memlekette Keban Barajının neden geciktiğini söyleyecek cesarette bir parti olamadı. Hangi ecnebi parmağının, hangi yerli sömürücü parmağının orada işlediğini ortaya koyacak güçte değildir. Ondan dolayı, bu araştırmaların bunları ortaya getirmesinden dolayı bu odaları cezalandırmak istediğine eminim.

Ortak Pazar konusunda getirdiğiniz Katma Protokolu burada defalarca yerdim ve eleştirdim; ama maalesef hükümetleriniz dâhi meseleyi bilmiyorlardı. Kamuoyuna dâhi meseleyi yansıtmamak için her türlü tedbiri aldılar; daha geçen gün Hükümet Programının tenkidinde konuştuğum zaman, bile bizim kamuya haber veren araçlarımız bahsetmek lütfunda bulunmadılar. Ancak, onlar araştırdılar, getirdiler; Ortak Pazarın bizim lehimize, aleyhimize olan unsurlarını buraya. Elbette sizin işinize gelmedi. Çünkü, sizin Ortak Pazarla yaptığımız Katma Protokolda..

BAŞKAN — Sayın Gündoğan, mevzuun dışına çıkmayın, istirham ediyorum.

C. H. P. GRUBU ADINA FİKRET GÜNDOĞAN (Devamla) — Araştırmadan bahsediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Efendim, Ortak Pazarın ne alâkası var bu kanunla? İstirham ediyorum konunun içinde konuşun.

C. H. P. GRUBU ADINA FİKRET GÜNDOĞAN (Devamla) — Onlar araştırma yaptılar; aman Allahım bu nasıl rahat bir Hükümet.

BAŞKAN — İstirham ederim; konunun içinde görüşün. Buyurunuz.

C. H. P. GRUBU ADINA FİKRET GÜNDOĞAN (Devamla) — Konunun içindeyim. Buyurun burada yazıyor işte.

Ondan sonra, motor sanayii üzerinde yapılan bütün araştırmaların en güzelini Makine Mühendisleri Odası getirdiler. Ama, sizin makine kurmak için, makine yapan fabrika kurmak için güttüğünüz politikaya tam ters düşen bir anlayışı getirdiler, milliyetçi bir anlayışı getirdiler, Türkçü bir anlayışı getirdiler. Toplumcu, bütün toplumun fertlerinin eşit haklarla yararlanacağı bir sanayi düzeni getirmek istedikleri içindir ki, işte siz bunları ideolojik sapmalarla veya bilmem kendini bilmez birtakım kişilerin faaliyeti olarak niteleyeceksiniz. Siz bu kafa ile daha çok şeyler yapacaksınız sanıyorsunuz; ama inanınız bana, Türk toplumu tarihinde ve bütün dünya siyasal ve toplumsal tarihinde bilinen gerçek şudur:

FETHİ TEVETOĞLU (Samsun) — Sizin kafanızlarla milleti felâkete götürmeyeceğiz, beyefendi.

C. H. P. GRUBU ADINA FİKRET GÜNDOĞAN (Devamla) — Bir parti veya o partiyi temsil eden oligarşi, hizmet ettiği sınıfın çıkarlarını dâhi hesabetmeyecek kadar gözü dönük ilerilere gidiş içinde bulunursa, bizzat bastığı sınıfı da batırır.

Saygılar sunarım. (C. H. P. sıralarından alkışlar)

NAHİT ALTAN (Çanakkale) — Grup adına söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

A. P. GRUBU ADINA NAHİT ALTAN (Çanakkale) — Sayın arkadaşlarım;

Bendeniz biraz evvelki konuşmamı kısa kesmiştim. Sayın Gündoğan nedense benim konuşmamdan alındılar. Şimdi, haklı olduğumu daha çok anladım ve onun için ifadelerine delillerle cevap vermek isterim.

Sathî konuşmadık; hafızalarımıza müracaat ettik. Bu kadar arkadaşımızın hafızalarından emin değillerse, kendi hafızalarını kendileri takdir etsinler.

Meselâ, şimdi elimde Mimarlar Odasının yayınladığı Mao Tse-Tung'un «Konut sorunu» adlı bir eseri var, 1 lira gibi cüzi bir bedelle piyasaya çıkarılmış. Meselâ, «Sovyetler Birliği Komünist Partisinin Tarihî» adlı eserde yine aynı teşekkül tarafından, - kendi meslekleriyle, amaçlariyle alakâsı bulunmadığı halde - masrafları verilmek suretiyle efkârı umumiyeye sunulmuştur.

Şimdi, meselâ Mimarlar Odası 17 nci dönem Çalışma raporunda bâzı pasajlara gelelim: Ne diyor? «Yönetim Kurulumuzun göreve başladığı günler; gerici, işbirlikçi bir iktidarın, toplumu, «Bu tâbir, komünistlerin tâbiridir, Bizim Radyonun tâbiridir.» değişik sınıf ve tabakalarına karşı baskıyı, susturma ve yok etme politikasına dönüştürdüğü günlerdir. Bu dönemde, iktidarın faşist baskılarına karşı devrimci güçlerin, getirilen bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi bizi de etkilemiştir. Görevdeki işçilere işyerlerinde, üniversitelerde ve yurtlarda öğrencilere karşı düzenlenen çağdışı resmî - sivil saldırılara ve baskılara odamız karşı durmuş, üniversite özerkliğini savunmuş, üyelerine ve kamuoyuna gerekli açıklamaları yapmıştır.»

Şimdi arkadaşım bana cevap verebilir mi, şu konuların hangisi müzakere etmekte olduğumuz meslekî teşekkülün kanunu ile alâkalıdır ve Anayasanın 122 nci maddesinde öngörülen kurumun vazifesi alanına girer?

FAKİH ÖZLEN (Konya) — Girer; Barolar Birliği Başkanı rahat rahat beyanat veriyor.

BAŞKAN — İstirham ederim müdahale etmeyiniz efendim.

NAHİT ALTAN (Devamla) —Yine Mimarlar Odasının neşrettiği: «Marksizme karşı direniş çağrısı, Hacettepe Üniversitesinde polis - sivil saldırısı..» Yine bir pasaj: «Parlâmentonun, Anayasayı kendi çıkarları ve maaş-

ları için değiştirme pervasızlığına değinilmiştir. Parlâmentoyu küçük düşürmek ve parlâmanterleri küçük düşürmek rejime karşı gelmekten başka nedir? Bunu yapanlar bugün Türkiye'de solculardır.

Misalleri arz etmeye devam ediyorum; «Demirel Hükümetinin istifası hakkındaki görüşümüz; diğer meslek odaları, sendikalariyle beraber bir bildiriyle açıklanmıştır...» Bu, siyasete karışmak değil de nedir «.. 12 Marttan sonra ancak ülkemizin içinde bulunduğu sosyal, ekonomik ve politik bunalımlardan 1961 Anayasası sorumlu tutulmuş ve 12 Mart Muhtırasından sonra ülkemizde önemli politik değişiklikleri sağlayacak ikinci adım 1961 Anayasası değiştirilerek atılmıştır. Anayasa değişikliğine üç meslek odasiyle beraber karşı çıkılmış ve görüşlerimiz kamuya açıklanmıştır..» Bu, siyasete katılmak değil de nedir? «.. Anayasa değişikliğiyle, kamu kesiminde çalışanların sendikaları; bu arada teknik elemanların sendikası olan Tek - Sen'in çalışmaları yasaklanmış ve sendikal örgütlenme olanağı ortadan kaldırılmıştır..» denmektedir.

Bu ve buna benzer daha birçok yazılar var; bunlardan yalnız şunu arkadaşıma soracağım: bu teşekkülün başında bulunan Sedat Özkol ismindeki şahıs bugün nerededir ve bu kişiyle beraber üç arkadaşı hakkında örfî idare tarafından anarşik olaylara karışmaları ve meslekî kuruluşu âlet etmelerinden dolayı takibat yapılmış mıdır yapılmamış mıdır? Ayrıca, bu arkadaşlar suç işlemediklerine kaani iseler, vatanperver oldukları, suç işlemedikleri halde bu kişiler neden yurt dışına kaçmışlardır? Medenî cesaret sahibi insan yurt dışına kaçmaz, vatanını savunduysa vatanında kalır, hesabını verir.

OSMAN SALİHOĞLU (Sakarya) — Sedat Özkül.

FAKİH ÖZLEN (Konya) — Şimdi üç avukat çıktıysa bütün avukatlar böyle mi demektir?.

BAŞKAN — Lütfen müdahale etmeyiniz, sizinde söz sıramız var; o zaman söylersiniz, oturduğunuz yerden söz söylemeniz usul dışıdır.

NAHİT ALTAN (Devamla) — Ben ne dedim? Hafızalarınızı tazelemek istemiyorum; fazla konuşmak istemiyorum, kanunun geliş sebebi budur, zamana - zemine, ihtiyaçlara cevap verecek kanunlar çıkarmak veya mevcut kanunlarda değişiklik yapmak mecburiyetindeyiz ve bu kanun bunun için gelmiştir dedim.

Arkadaşım «Yuvarlak lâflardan bahsettin» dediler. Misâl veriyoruz, isterlerse daha çok misal veririz; ama Yüce Senatoyu işgal etmek, bunu bir parti meselesi de yapmak istemiyoruz. Bu bir memleket meselesidir, bir anlayışın karşısında ne şekilde hareket etmemiz, ne gibi tedbirler almamız lâzımgeldiği hususunun münakaşa edilmesi meselesidir. Ama, buraya hangi kanun gelirse gelsin, âdet olduğu veçhile muhterem arkadaşımız çıkar, evvelâ toprak reformundan, arsa spekülâsyonundan, sömürücülükten, vurgundan bahsederler ve buna mümasil yine kendi alışkanlıklarıyle meydana gelen bir ideolojik görüşün açıkça belirtisini verirler ve her zaman her yeri bir seçim mıntıkası addederek, her vesileyle Türkiye'de 1950'den bu yana heran seçim varmış gibi bir havanın yaratılması gayreti içinde bulunurlar. Tecrübeler göstermiştir ki, bu şekildeki hareket hiç kimseye, hiçbir partiye, hiçbir zümreye fayda getirmemiş, memlekete zarar getirmemiştir. Hâlâ bundan ders alınmamışsa acıacak tarafımız çok demektir.

FAKİH ÖZLEN (Konya) — Dersi sizin almanız lâzım, intikâm kanunu getiriyorsunuz.

BAŞKAN — İstirham ediyorum efendim, müdahale etmeyiniz.

NAHİT ALTAN (Devamla) — Biz Adalet Partisi olarak müsterihiz. Çünkü, biz, vatanın ve milletin menfaati olan her yerde fedakârlık etmişizdir, bunun numunelerini görmüşünüzdür ve şimdi misal istiyorsanız onun da misallerini verebiliriz. 12 Marta karşı çıkanlar kimdir? Meydandadır. 12 Martın hazırlanışının sebeplerini ve bütün tahriklerini yapanlar kimlerdir? Meydandadır.

BAŞKAN — Sayın Altan, siz de konunun dışına çıkmayınız efendim, istirham ediyorum.

NAHİT ALTAN (Devamla) — Bugün bu kürsüden anarşistlerin müdafaa edildiğini görmek, Parlâmentoya fayda getirmez.

İHSAN TOPALOĞLU (Giresun) — Yani bütün mühendisler anarşist mi şimdi?..

NAHİT ALTAN (Devamla) — Biz mühendislerin hepsinin anarşist olduğunu söylemiyoruz; idareyi elinde tutanları; 17 tane oda vardır, 17 odanın...

FAKİH ÖZLEN (Konya) — İdareciler için müesseseyi kapatıyorsunuz.

NAHİT ALTAN (Devamla) — Biz müesseseyi değil...

BAŞKAN — Lütfen efendim; kimse müessese kapatmıyor, istirham ederim, oturduğunuz yerden müdahale etmeyiniz.

Sayın Altan, sizden de istirham ediyorum, müdahale celbedecek şekilde konuşmayınız efendim.

NAHİT ALTAN (Devamla) — Beyefendiler, sabit bir fikirle, peşin bir hükümle meydana çıkarsanız, önünüzdeki metni okumazsanız veya konuşmaları dinlemezseniz veya dinlemek istemezseniz daima aynı şekilde müdahale etmek mecburiyetinde kalırsınız.

Biz ne dedik? Şartlar değişmiştir şu sebeplerden dolayı bir değişiklik lâzımdır, ama bu geliş şekline de muhalifiz, önerge veriyoruz, hepsini içine dâhil ediyoruz dedik. Daha ne istiyorsunuz... Kendilerinin dediğine gelmişiz. Yani, bir parti görüşünü tespit ederken, illâ sizin paralelinizde olmazsa kusur, paralelinize gelirse yine kusur olursa, böyle bir parlâmento anlayışı dünyanın neresinde görülür?

FAKİH ÖZLEN (Konya) — Onu önergeler gelince konuşuruz, şimdi ben mevcut şekli söylüyorum.

NAHİT ALTAN (Devamla) — Bunu beyan ettikten sonra angajmana girmişiz, grup Başkanvekili olarak girmişim, elbette önergemi verdikten sonra da aynı şekilde muaheze edilmemek için sözümden dönmemem iktiza eder ve bunu da konuşmamda peşinen arz ettim. Şimdi önerge vereceğiz, önerge geldiği takdirde bu hususları açıklayacağız; ama şimdi konuşmaların bu safhaya girmemesi için bir hususu belirtmek lâzımdır dedim. Kanunun değiştirilme sebebi ayrı, metnin tedvin ediliş şekli ayrıdır. Müzakeremizi, geliş sebebi üzerine değil, tedvin şekline inhisar ettirirsek daha salim bir yola varırız, diğer konuşmacı arkadaşlarımızın da bu noktaya temas edeceklerini bildiğim için bunun için de önceden dedim ki, böyle bir önerge vereceğiz, haberiniz olsun; Adalet Partisi sizin ileri sürdüğünüz görüşte değil ve metindeki görüşü aynen savunmuyor, eski halini biraz değiştirmekle; ama Anayasanın 122 nci maddesindeki bütün şartları ihtiva edecek şekilde bunun çıkmasını istiyor dedim. Bundan sonra, daha buraya çıkıp da «Yuvarlak lâflar, peşin hüküm» ile bizi itham etmeyi ve bilhassa bunu ağır bir particilik ithamı haline sokmayı doğru görmüyorum. Biz, birbirimize söyleyecek söz bulmakta çok mahiriz. Hele, gayrimesul olduktan sonra, hiçbir zaman iktidara gelme bahis mevzuu olmayacağına göre, tenkid çok kolaydır. Mesele, iktidara geldiğin zaman söylediklerini yapabilmektir; ama, onu da yapamayacaklarını bilenler elbette böyle konuşurlar.

Saygılarımı sunarım. (A. P. sıralarından alkışlar.)

BAŞKAN — Sayın Babüroğlu.

SELÂHATTİN BABÜROĞLU (Cumhurbaşkanınca S. Ü.) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım;

Başka bir meslek dalından teknik meslek dalına gelmiş ve 1954 yılından bu yana o meslek dalı içerisinde, o meslek dalının odaları arasında her yıl görev yapmış, o meslek odalarından karınca kararınca yararlanmış bir arkadaşımız olarak konuşmama başlamak istiyorum.

Bir denge unsuru, dengeyi kaçırmama durumunda olmam bakımından da bu konuşmada bir hayli zorluk içerisindeyim.

Görüşmekte bulunan tasarı, 1954 yılından bu yana 16 meslek odasının başarılı çalışmalarına bir ölçüde son verecek nitelikte olan bir tasarıdır. Ancak, Adalet Partisinin sayın sözcüsünün ferahlatıcı bir beyanı karşısında bir ölçüde memnuniyetimi ifade etmek isterim. Özellikle Türk Mühendis ve Mimar Odaları Kanununu değiştiren bu tasarının 1 nci maddesi, bir başka değişle, 40 bin, 50 bin mühendisin, mimarın, yüksek mühendisin hizmetinin, - resmî hizmetler dışında - örgütsel hizmetinin engellenmesi niteliğini de taşımaktadır. Bu yönden bu tasarıyı basit bir iş sayıp getireceği eşitsizliği, haksızlığı görmemezlikten gelmemiz, gelecekte önemli sakıncalar doğurabilir.

Tarihimizde bu tür umursamazlıklar ve bu tür umursamazlığın acısını toplumumuz çekmiştir; buna ait örnekler vermek istiyorum.

Bu tasarı, Devlet ve kamu teşekküllerinde çalışan mimar ve mühendislerin, ilgili odalara üye olmalarını önlemekte ve bunların dışındaki meslek mensuplarının üye olabilmelerini de meslekî faaliyet halinde olmaları koşuluna bağlamaktadır. Tasarıyı hazırlayanlar, ruhlarında kendilerini haklı çıkarmak için hangi nedeni bulurlarsa bulsunlar, bugün için bu tasarı duygusallıktan kendini kurtaramayacaktır ve benim görüşüme göre tasarıyı hazırlayan arkadaşlarımız da bir ölçüde duygusallık içerisindedirler.

Tasarı Meclisten görüşmesiz, âdeta bir solukta geçerek Senatomuza gelmiş bulunuyor. Senatomuz, tasarıyı süzme, ayıklama, düzenleme görevini yapacaktır. Anayasamıza girmiş olan İkinci Meclis anlamındaki Senatonun gerekliliğini ortaya koymak fırsatı şimdi bir defa daha elimize geçmiş bulunmaktadır. Değerli arkadaşlarımın bu fırsatı değerlendirecekleri ni ve tarihî bir görev apacaklarını umuyorum; buradaki konuşmalardan da bu ümit ışığı belirmiştir.

Değerli arkadaşlarım; yasalara saygı istiyorsak, onlara değerlilik, süreklilik kazandırmak istiyorsak, yasaların rahat ve pürüzsüz uygulanmasını sağlamak gereğine inanıyorsak, bu tasarıyı da serinkanlı ve objektif ölçüler içerisinde geçirmemiz ve zaman harcayarak görüşmemiz gerekir. Ancak, ben bu tasarının herhangi bir değişiklik önergesiyle düzeltileceğine de tam ölçüde kani değilim. O bakımdan bu tasarının Yüce Senatoca reddedilmesini ve gelecek seçimler sonunda gelecek iktidarlar tarafından tasarının daha serinkanlı hazırlanmasını önereceğim kürsüden ayrılırken...

BAŞKAN — Bu tasarı değil, teklif efendim.

SELÂHATTİN BABÜROĞLU (Devamla) — Teklifi...

Bu teklif, başarı ile çalışan odalardan bâzılarını derhal, bâzılarını zaman içinde ortadan kaldıracaktır.. Örneğin, Orman ve Ziraat Mühendisleri Odaları faaliyetlerini belki de hemen tatil etmek durumunda kalacaklardır. Başka kanunların bu odalara yüklediği hizmetler aksayacak veya hiç yapılmayacaktır ve etraflı düşünce, teklifte daha büyük ölçüde kusurlar bulmak ve - afedersiniz - bir hırsla malûl olduğu sonucuna varmak mümkündür. Teklif böyle kanunlaşırsa; birgün bu kanunlaşan teklifin eskisi gibi ihya edilmesi ihtiyacının doğacağına ben de eminim ve bu tarzda kanunlaşması halinde de doğacak aksaklıkların vebâlinin kimlerin üzerinde kalacağını da yüksek takdirlerinize sunarım

Bilimsel ve mühendislikle ilgili konuları bir meslekî oda olarak, örgüt olarak inceleyen ve kamu kuruluşlarına dışarıdan hizmet katan, dış ülkeler teknik seviyesiyle tekniğimizi atbaşı beraber götürmeye çalışan bu doğrultudaki çalışmalara uyanıklık getiren odaları sadece kişisel nedenler ve kızgınlıklarla ortadan kaldırmak kuşkusuz hukuk devleti anlayışıyle kolayca bağdaştırılamaz.

Avrupa Ekonomik Topluluğu devletlerinin teknik görevleriyle, hizmette olan personelleriyle aramızdaki seviye farkını açarsak, ki bu odalar bu dengeyi kurma doğrultusunda çalışan odalardır, o zaman birgün Türk mühendislerinin Ortak Pazar Ülkeleri mühendisleri yanında - Tanrı göstermesin - ırgat durumuna düşmeleri gibi, teknikte ırgat durumuna düşmeleri gibi, son derece kötü bir sonuca da gidilebilir.

Önemli ihaleleri inceleyecek, uygulayacak kişiler bulamayız ve bu bizi aslında son yıllarda teknik personelin uğramış olduğu erozyon, önemli kuruluşlarımızda bu tür önemli ihale ve proje etütlerini yapacak tecrübeli mühendisin bulunmaması gibi bir sonuca götürmektedir.

Bâzı arkadaşlarımızın iddia ettikleri gibi, eğer bâzı meslek odaları uygulamalarında hukuk dışına çıkmışlar, yetki dışına çıkmışlarsa bununla mücadelenin yolu yöntemi bu değildir. Eğer, kanunların suç saydığı şeyleri yapmışlarsa, o günkü kolluk kuvvetleri, o günkü İçişleri Bakanlığı, o günkü Adalet Bakanlığı, o günkü savcılar nerede idi? Bunu takibetmeyeceğiz ve o günkü ülkenin durumu düşünüldüğü zaman bu tür birçok hareketler olacak, bu birçok hareketlerden sadece önemli bir kuruluşu, 16 odayı içinde tutan bir kuruluşu cezalandıracağız, ya da onların çalışmasına zarar verecek bir doğrultuya getireceğiz. Bu olamaz arkadaşlarım ve dünü bugünkü koşullar içerisinde incelediğimiz takdirde bir haksızlığa, objektiflikten uzaklaşmaya gidebiliriz. Türkiye caddelerinde - yüksek dereceli beş yargıç hariç - yüksek dereceli

yargıçlar cübbeleriyle yürümek ihtiyacını duymuşlardır. Türkiye caddelerinde, Başkent caddelerinde evet 16 - 26 yaşındaki gençlerimiz buna paralel olarak birtakım tepkiler göstermişlerdir. Bu tepkilerin tahlilini ve bu tepkilere sebebolan nedenlerin kusurlusunu tarih yazacak. Bu yasadan, bu tür hareketlerin sorumluluğunu beklemek yanlış olur. Ayrıca Türk Mühendis ve Mimar Odaları örgütü içerisinde yer alıp, Anayasa çerçevesinde yapılmış bir kısım hizmetleri Türkiye'nin bu atmosferi içerisinde başka türlü dile getirecek cezalandırmayı yanlış kabul ediyorum.

Bir değerli arkadaşım bir odanın yayınlarından örnekler verdiler; bu yayınların, meselâ konut sorunun ve diğer bir - iki kitabın solcu kokulu, yahut aşırı solcu kokulu olduğunu söylediler. Konut sorunu; - siyasî yönden - sol ülkelerle, sağ ülkelerde ayrı olabilir; ama sol ülkelerdeki konut sorununu bilmemek, konut sorununun çözümünü iyi plânlamamak demektir. Şimdi bu iki - üç yayını bir ölçüde kendileri gibi kabul ettiğiniz takdirde, bu iki - üç yayının yanında - şuraya denklerle getirdiğim - yalnız İnşaat Mühendisleri Odasının ve yalnız Mimarlar Odasının çalışmalarına ait; bilimsel çalışmalarına ait, teknik çalışmalarına ait, Türkiye'de resmî kuruluşların yapamadığı çalışmalara ait yayınlar vardır, çalışmalar vardır. Bir büyük dosya içerisinden bir yaprağı çekip, bu yapraktaki kusurlu bir şeyi, - o da kendi takdirleriyle, katılmıyorum - kendi takdirleriyle bir kusurlu yaprağı alıp, bir koca kuruluşu yasa yolu ile çalışamaz hale getirmeğe sayın Adalet Partisi Sözcüsünün katılmayacağını duyduğum için daha fazla genişletmiyorum.

Eğer, değerli arkadaşlarım arzu ederlerse, - o iki kitap yanında -, ondan çok daha farklı ve kendilerinin de çok daha beğenecekleri kitaplar vardır, açarız burada görürler, içerisinde öyle bir şey var mı? Pırıl pırıl gençlerimizin başlı ve fahri olarak yıllar yılı yaptıkları çalışma ve hizmetlerinden bâzıları Batı ülkelerine tercüme edilmiş, bâzılarında da Batı ülkelerinden bize transfer edilmiş bilgiler dolu. Şimdi bu odalara bu çalışmaları yaptırmayacak gibi bir kanunun çıkmasına Yüce Senatonun müsaade edeceğini zannetmiyorum.

Değerli arkadaşlarım, odaların bâzı temsilcilerinin demeçlerine de takılanlar oldu. Şimdi, bâzı temsilcilerin demeçlerinin savunucusu ben değilim. Ama, - daha dün Sayın Talû Hükümeti güvenoyu almadan - , Ticaret Odaları, Sanayi Odaları Başkanları âdeta güvenoyu verircesine bir siyasî eylem içerisine girdiler. Birinci Erim Hükümetinin kendisine özgü bir nedenle istifası sonunda, Sanayi Odalarının ve Ticaret Odaları Başkanlarının Türk radyolarını saatlerce işgal ederek savunmasız bir ekibi, - ki biz savunmaya geçmemiştik, - böyle bir ekip hakkında türlü türlü şeyler söylediler. Onlar politikada değillerdi de, bu arkadaşlarımızın, odaların, az evvel Sayın Altan'ın söyledikleri bâzı görüşleri ifade etmeleri, Anayasa hakkında görüş söylemeleri, bâzı kanunlar hakkında, kendileriyle ilgili olan kısımları hakkında görüş söylemeleri bunlar ölçüsünde bir kusur mu sayılacak? Yalnız, o görüşler içerisindeki suçlu olan, kanunların suç sayabileceği, yasalara ters düşebilecek demeçlerin hiçbirisini benimsemediğimi ifade etmek isterim.

Bu teklifi reddetmenizi istirham ediyorum. Seçimlerden sonra kazanan parti, daha serinkanlı, daha az tartışmalı, hattâ, seçim savaşında sözü edilmemiş bir durumda gelip bu örgütleri düzenleyebilirler. Aslında, örgütler demokrasinin güvenç sübaplarıdır, yasalar içerisinde çalışan örgütler. Siyasî partiler kamu eğilimini bu örgütlerden alırlar. Bunlar, kamu oyunu kendi çalışma vâdilerinde oluşturarak dengeleyen bir fonksiyon içerisinde hizmet edebilirler, etmişlerdir de. Siyasilere yardımcı olan, onları dikkate ve daha doğru yapmaya çeken ve siyasilerin zaman zaman dayandıkları ve istifade ettikleri örgütsel görüşleri burada bulmak mümkündür.

Bir arkadaşımız Boğaz Köprüsünden bahsediyordu. Boğaz Köprüsü hakkında görüşleriniz yanlış. Boğaz Köprüsü hakkında Mimar Odası görüşünü söylemiştir, mimarlık yönünden; İnşaat Mühenisleri Odası ise, başka bir görüş söylemiştir.

RİFAT ÖZTÜRKÇİNE (İstanbul) — Hep lehinde konuştular...

SELÂHATTİN BABÜROĞLU (Devamla) — Hayır. Okumadığınız ve bu kürsüye getirilmediği için arkadaşımız konuyu yanlış biliyor. Bir kere daha arz etmiştim: İnşaat Mühendisleri Odasının çalışmaları arasında İstanbul Boğaz Köprüsü hak-

kındaki görüşü şu idi; demiryolunu da içinde bulunduran tünelle geçişin Türkiye'ye döviz kaynağı olacağını savunan çok önemli ve çok büyük bir raporu vardır; iki Türk mühendisinin, biri jeolog, biri mühendis olan iki Türk çocuğunun raporu vardır. Ayrıca bir başka ecnebi rapor vardır. Bunlar buraya getirilmemiş. Mimarlar Odası da teknik görüşlerine göre bir görüş getirmiş. Onu da bir parti savunmuş. Siz de ötekini savunduysanız, yararlansaydınız. İstanbul Köprüsünün üzerinden eğer demiryolu da geçse idi, bu köprü beş veya sekiz senede Dünya Demiryolları Birliğinin de garantisi altında olmak üzere döviz olarak kendisini ödeyecekti. Bu fırsatı kaçırmışsınız, bunun kusurunu niçin başka yerde arıyorsunuz, yahut bir odada arıyorsunuz? Ben teknik insan olarak - Mimarlar Odasının ve diğer bâzı siyasî arkadaşlarının İstanbul Boğaz Köprüsüne karşı çıkmaları fikrine karşı olduğum için - bu konuyu öteki yönden işletmek istemiyorum ve mensup olduğum Oda da bu konuda kesin bir vaziyet almamıştır. Mensup olduğum Odadaki raporlar incelenebilir, zannederim, bu getirdiğim dosyaların içerisinde de olacak.

Değerli arkadaşlarım, yıllarca önce yaşamış olan Tocqueville'e bakın ne diyor: «İnsanları, kendi kişisel sorunları ve tasalarından ayıran meşgaleleri özgür kurumlar yaratır; teknik, endüstri, ticaret, bilim ve sanat dalındaki meslekî kuruluşların Devlete bağlı olmayan örgütler kurma olanakları yok edilmemelidir.» diyor ve çok eski tarihlerde söylüyor bunları. «Yurttaşların kendi aralarında birleşip dernek kurmaları, kurumlar vücuda getirmeleri zorlaştırılmamalı, tersine kolaylaştırılmalıdır, onlara görev verilmelidir.» diye devam ediyor ve «Aristokrasinin, demokrasiye dönüşmesi bu tür kuruluşlarla olur.» diyor. «Aksi halde, siz demokrasi yaparsınız; ama bir belirli zümrenin avucunda kalır, o demokrasi; bu, modern demokrasinin gereğidir. Bu birlikler doğru olan görüşlerini hükümetlere yasalar içinde kalarak kabul ettirmeye çalışırlar; yurttaşta sorumluluk duygusu gelişir, yöneticilerin hataları azalır, dikkatli ve dürüst yönetim değer kazanır. Dış örgütlerin önemli bir görevi de, dikkatli ve dürüst hizmeti sağlamaktır.», diyor.

Bu teklif, yurttaşla görevliler arasında uzlaştırma görevinden yoksundur. Genellik özelliği ihlâl edilmiştir, değiştirilmediği takdirde. Amaca varmayan, ondan uzaklaşan hükümlere yer vermektedir. Bu yasaya herkesin uymasını sağlamamız kolay olmayacaktır, değerli arkadaşlarım. Bu teklif böyle çıktığı takdirde, bu haliyle kanunlaşırsa daha Meclisin kapısından çıkarken tepkisini, ben de yanında olmak üzere, beraber götürecektir ve emekli olduğum halde bu Odaya aidatını veren bir arkadaşınızım. Diğer bütün meslek odalarına dokunmadan, sadece ve sadece mühendislerle ilgili meslek odalarına ayrıcalıklı hükümler getiren bir kanun teklifi ile karşı karşıyayız. Türk tarihinde; mühendishane-i Berri-i Hümayun, Tıbbiye, mülkiye, Askeriye gibi ana müesseselerimiz vardır. Bu meslek kollarından birinin mensupları olan mühendisler, - sonradan diğer meslek dalları da araya girmiştir - bütün bu meslek dalı mensuplarından mühendisler daha duygusuz, daha vurdum duymaz, izzeti nefislerine değer vermeyen kişiler değillerdir. Bunların; eşitsizliğe, haksızlığa karşı tevekkülle köşelerine çekileceklerini zannetmeyiniz, zannetmeyelim. Buna bir ölçüde onların yetişme biçimi, bilgi düzeyleri, bilgi dalının karakteri müsaade etmez, reaksiyonları zaman içerisinde görür ve bu reaksiyonlar hesabidir, dikkatlidir. Saygı duyulacak yasalar; kişileri isyan ettirmeyen, teşekküller arasında ayrıcalıklar yaratmayan, meslekleri rencide etmeyen yasalardır. Tam bir öç alma ve cesaret denemesi diyemiyorum, eğer böyle bir durumla yetinilmişse, hiç olmazsa teklifi hazırlayan arkadaşlarım o günkü ortamda kendilerini tutamamış, böyle bir hava içerisine girmişlerse, bu havadan Yüce Senatonun bu kanunu reddetmek suretiyle kurtarılmasının mümkün olacağına inanmaktayım.

Şimdi, bâzı arkadaşlar bu konuşmamdan sonra gelip, oda yönetim kurullarına ait kusurlar sayacaklar. Onların bir çoğunu ben ilgili bakanların çözebileceğini ve ilgili bakanların tedbirlerini alabileceğini kabul ediyorum ve inanıyorum. Uygulamalardan örnek vermek istemem. Çünkü, birkaçının içinde ben yarım, birkaçının içinde benim çalıştığım kabinedeki arkadaşlarım var.

Özel okular konusunda söylenilenlere gelince, özel okullardan mezun olan kişilerin, odaların direnmesi nedeniyle göreve alınmaması konusu da bunlar arasındadır. Odalar, özel okullardan mezun olacak kişilerin mühendisliklerinin yasalar yönünden kesinleşeceği güne kadar direnmiş-

lerdir. Ondan sonraki direnmeleri son derece tek tek direnmelerdir ve bakanlar tarafından çözülmüştür, çözülebilirdi de. Bu da bir gerekçe değildir.

Şimdi, oda mensupları, «oda hizmetlerine politika kattı, politikaya girdi» deniliyor. Bu konuda başka oda mensuplarının ne denli politikaya girdiklerini anlatmak istemem. Yukarıda bir ölçüde değindim. Fakat, ben, bizim meslek odalarının aktif bir siyasî parti gibi politika yapmasından yana değilim; ama, değerli arkadaşlarım, mühendislik dalı, sadece çizgiler çizen, birtakım rakamları toplayan, onu şekil haline getiren, proje masasının çizgi kısmına itilen bir dal değildir. Projenin fizibilitesini, projenin ekonomiye katkısını, projenin Türk ekonomisinin geleceğine getireceğini, götürceğini ve bunun ekonomik teoriler içerisindeki yerini tartışacak, fikir söyleyecek dimağlardır, yerlerdir. Bunlar usta teknisyenler değil, mühendis teknisyenlerdir. Binaenaleyh, bu ölçüler içerisinde politikaya girmelerini yadırgamamak gerekir. Zaten aslında odaların tarihinde bâzı şaşmalar olmuşsa, biz bunu kan dâvası gibi üstüne üstüne gidip, hani intikamını alacağız; sen böyle yaptın, ben de böyle yapacağım diyeceksek, bu şekilde bu ülkeyi kararlılığa götürmenin imkânı yoktur.

Değerli arkadaşarım, 1954 yılından bu yana başbakanların, bakanların, cumhurbaşkanlarının takdir telgraflarını, takdir mektuplarını toplamış olan 16 odanın çalışmasıyle ilgili bir tasarı önünüzdedir. Bâzı odaların 1954 yılından 1973 yılına kadar - belki 2 - 3 yıl - bâzı aksamaları olmuştur. Bu mu sebep? Aslında 1954'ten evvel de çalışmalar vardı; bu denli güzel çalışmaları nasıl tersine götürürüz?.. Bir suç işlenmişse, o suçu başka kanunların verdiği olanaklarla takibetmeyeceğiz, bekleteceğiz, yozlaşacak, daha büyük suçlar haline gelecek; ondan sonra da gelip bunun hesabını geriden soracağız. Bunun hesabını, zannedersem, - şimdi fazla gerilere gitmek istemiyorum - başkalarından sormak lâzım. Bu odada sıkıyönetim tarafından takibata uğramış ve bunlar üç kişi varsa, eğer sahiden kusurlu ve suçlu iseler, sıkıyönetimden evvel niye vazifelerinden alınmadılar? Kanunlarda bir değişiklik olmadı; aynı kanunlardı.

Demek ki, bu mesleleri fazla deşmeye, bu meseleler üzerine fazla gitmeye gelmez. Bu, Türkiye'de bir ortam olmuştur. Artık bu ortamın üzerine bir süngeri çekelim ve kendimizi yeniden düzenleyelim. Yeniden düzenlemenin de çaresi de, kızgınlık göstermemektir.

Değerli arkadaşlarım, şimdi bir başka noktaya geliyorum. Kuşkusuz, her meslek dalının kendine özgü saygı duyulacak gelenekleri, özellikleri, karekteristik yönleri vardır. Bu örgütlerin, meslektaşlar arasında dayanışmalarda, kamu yararını ve vatandaş yararını korumada önemli fonksiyonları vardır. Meslekî kuruluşlarda; yüce değerlere, meslekî disipline, topluluk içinde meslek mensuplarını belirli bir düzeyde kalmaya zorlayan örgütsel disiplinler vardır. Bundan, bu meslek dalını yoksun etmemek lâzım. Bu tür örgütleşmenin, teşkilâtlanmanın meslekî haysiyetin, meslekî onurun, meslekî izzetinefsin oluşmasına yararı vardır. Niçin bu olanaklardan sadece teknik dalı mahrum ediyoruz?. Aynı benzerî kanunlarla çalışan bunca odalar varken, niçin yalnız teknik dalı, mühendislik dalını mahrum ediyoruz. Hele hele, 1966'dan sonra ücret yoluyle, başka yolla bu meslek dalının üzerinden silindir geçiriyoruz? Bunların olmasını hiç istemiyorum. Bu meslek dalının üzerinden silindir geçirilmesine neden olacak kişilerin hiç olmazsa o meslekten olmazsa o meslekten olmamasını - hani; ormanın, balta sapı olması meselesi var ya, - o türlü olmamasını gönlüm çok arzuluyor.

Şimdi, arkadaşlar, basit gibi görünen bir davranışı size duyurmak isterim; zengin tarihi olan eski milletlerin üç meslek dalında; hekimlik, avukatlık, teknik meslek dalında icraî mesleklerin ve mesleklerini yürütmeleri reklâmsız yapılır. Tarihi çok eski olan, Osmanlı Devletinin devamı olan Türk Milletinin, Türk Devletinin bu üç meslek dalının mensupları da mesleklerinin ürününü reklâmla satmayacak kadar bir kuvvetli gelenekten gelmektedirler. Bu üç meslek dalı da, 1954'ten sonra kanunla örgütleşmiş, ondan evvel de, kendi aralarında örgütleşerek böylesine bir mânevî değerler çemberine girmiş. Şimdi, biz bu mânevî değerlerin altına - nedenini başka arkadaşlar söylüyorlar - ister öyle olsun, ister böyle olsun, ister kör bir tesadüfle gelmiş olsun bu teklif ile dinamit sokmayalım. Evet, Türkiye büyük devlet ve bu ülkede tarihi zengin olan bir millet yaşıyor; bir geleneğini kaldırırsanız, başka yandan bir gelenekle gelir, karşınıza başka değerler

getirir. Ama, mevcudu niçin götürüyoruz? Bu bakımdan da, bu kanunun reddedilerek daha serinkanlı, daha dikkatli hazırlanarak gelmesinin sağlanmasını arkadaşlarımdan tekrar istirham ediyorum.

Şimdi, bir başka noktaya değinmek isterim. Bu tasarı böyle kanunlaşırsa - affedersiniz - bu teklif kanunlaşırsa - boyuna «tasarı» tâbirini kullanıyorum - böyle kanunlaşırsa...

SUPHİ GÜRSOTRAK (Tabiî Üye) — İlk gelişi tasarı idi.

RİFAT ÖZTÜRKÇİNE (İstanbul) — Teklif, teklif.

SELÂHATTİN BABÜROĞLU (Devamla) — Efendim; - tasarı, teklif, her ne ise; - ... kanunlaştığı zaman, söz konusu olan odaların kanununda odalara zararlı bir değişiklik getirdiği ve eğer bu türlü kanunlaştığı takdirde durum ne olacaktır, biliyor musunuz? Yukarıda mânevî bir yolunu söyledim; hırslanmış, izzetinefsi rencide edilmiş ve bu işi kendi gördükleri ideal noktasına getirmek için bir araya gelmiş aktif kişilerin kuracakları - ki, ilk oda üyesi ben olacağımı söyledim. - bir topluluk olurlar. Halbuki bundan evvel, daha ılımlı kişilerin, daha sakin kişilerin, olaylar karşısında fazla acele etmeyen, aktivite göstermeyen kişilerin de bulunduğu genel kurul toplantılarında bâzıları için ters düşebilecek, bâzı görüşler için ters düşebilecek hususlar ılımlaştırılıyor, sakinleştiriliyordu. Hattâ yönetim kurulları, değiştirilmek suretiyle, genel kurullardaki eleştirilerle, normal yola götürülüyordu. Dünyanın bütün demokratik rejimlerinde, gerçekten bütün hür demokratik rejimlerinde bu tür örgütler vardır ve bu tür örgütlerin hepsi de üstelik politikaya girerler. Batı ülkelerinde ve Amerika'da bütün bu tür örgütler bizim düşündüğümüzden de fazla - ki, ben o kadarını da önermiyorum - politikaya girerler. Politikadan fazla korkulmamalıdır; politika yapıp suç işliyorsa, kanunun varsa işletirsin; ama bu kanunu kaldırmakla olmaz.

Şimdi bu teklif neler getiriyor ve neler götürüyor; onları kısaca arz etmek isterim;

Önce tasarı olarak gelen ve sonradan teklif olan bu kanun teklifi bu şekilde kanunlaştığı takdirde, yıllardan beri yararlı hizmetlerini sürdüren, yabancı mühendis istismarının bir ölçüde de olsa karşısına çıkan bu odalar kapanacaktır.

Şimdi değerli arkadaşlarım, bâzı kimseler yabancı mühendis istismarı deyince sağ, sol gibi birtakım felsefelere sapıp, başka türlü düşüncelere ve suçlamalara gidiyorlar.

İstanbul yüksek gerilimli enerji nakil hattına ait Boğaz atlaması çalışmalarını Stone And Welester Firması müşavirlik yapıyordu. Ben bu atlamayı yapan Türk teşkilâtında görev almıştım. Bu atlama tesisleri; amelesinden mühendisine, yöneticisine kadar Türk emeği ve Türk mühendisinin gücü ile yapılmıştır. Buranın yöneticiliğinden birisini Münir Tanyelioğlu yapıyordu ve sonradan Etibank Genel Müdürü olmuştur, muavinliğini de ben yapıyordum ve şimdi de aramızdayım. Bütün bunlar haftada bir gün sıcak yemek yiyebilen Türk mühendislerinin gücü ve Türk emeği ile yapılmıştır. Bu, öylesine bir meslekî onur meselesi yapılmıştı; çünkü, başkalarına yaptırılmak isteniyordu. Bir gün Münir Tanyelioğlu ile çalışmaları görmeye gittiğimiz zaman bum'u düşürmüşler. Bum'u düşüren Yozgatlı arkadaşı sanki kan tutmuştu, bize bakarak, «Efendim, keşke kolum kopsa idi, halat elimden kaçtı bum kırıldı.» dedi. Etrafına ustabaşları ve ameleler toplanmışlardı, sanki kan tutmuştu. Biz hemen ortaya atılarak, «Zararı yok, biz onu yaptırırız» dedik Bunu yapacak kaynak da özel bir kaynaktı ve Türkiye'de bulunmuyordu.

Arkadaşlarım, böylesine bir ruhu taşıyan mühendisler bir ecnebî istismarını önlediler. Stone end Welester Firması kredinin bir dikeni olarak bu teknik teşkilâtı kendi mühendisleri ile kontrol etmek istiyordu. Bu vâkıalar Etibankın dosyasında bulunduğu için rahatça söyleyebilirim; bir gün 113 metre yüksekliğindeki bir direk temeli projesi önüme getirildiği zaman, bu temel olmaz dedim. Sayın Kemal Noyan İnşaat Şubesi Müdürü idi, onun yanına da gittik, kendileri de tereddüt ettiler. Ben kornişi gösterdim, kornişin takozu ile temel derinliği 3,10 idi. 113 metre yüksekliğindeki demir direğin bu şöhretli firma tarafından yapılacak temeli 3,10 idi. Uzatmayalım, bu konu Etibank Genel Müdürlüğüne götürüldü ve Amerika'dan gelen Mayer isimli mühendis bu temeli bizim istediğimiz gibi değiştirdi ve giderken de, «Biraz daha çalışırsanız, bizim gibi mühendis olursunuz.» şeklinde de bir küstahlık yaparak gitti ve buraya geldiği zaman da 12 bin dolar alıyordu. Şimdi bu örgüt o zaman dışarı-

dan bir mühendis getirmesine ihtiyaç olmadığını ve bizim temel hesaplarımızın doğru olduğunu kabul etmişti; fakat o mühendis getirildi, o parayı aldı gitti ve bizim projemizi de aynen kabul etti.

Yine başka bir hususu da burada değerlendirmek istiyorum.

Bir gün betonu kontrol etmek için gönderdikleri bir kişi ile nümune alıyorlardı, kontrola gittim; araya başka ayraç karıştırmadan yassı çakıllarla çimentoyu su ile karıştırıyorlardı. Ne oluyor dedim, «Kontrol yapıyorum, bu nümuneleri sonra lâboratuvar deneylerine vereceğiz, betonun kronometresini tâyin edeceğiz» dedi. Kendime uygun bir tepki ile hizmeti durdurdum. Bizim Odalardaki arkadaşların dediği «sömürü» zoru ile gelmiş olan bu mühendisler böyle kimselerdi. Ayrıca, işin başındaki adam, bunun bir elektrikçi olduğunu, affetmemizi de söyledi ve «pardon» diyerek yanımdan ayrıldılar. Bu işin daha fazla dedikodusuna girmek istiyorum. Çünkü, koca dereği de payanda ile eğmeye de kalkışmışlardı

İşte, elektrik ve İnşaat Mühendisleri Odası bu tür sömürüye karşı devreye girmek suretiyle. Devletin yanında dış örgüt olarak, dış örgütün sağladığı imkânlarla bu savaşı vermişti.

Ortak Pazar ülkeleri arasında her daldaki Türk mühendisliğinin belirli bir düzeyde kalmasını, dışardaki örgütlerin faaliyetleri sağlayacaktı. Sadece kamunun, bürokratik devlet memuriyetinin bürokratik faaliyetleri ve hattâ öğrenim kuruluşları buna yetmez.

Sonra, dış ülkeler baskısı karşısında bilimsel ve teknik işlerde ülke çıkarlarına eğilecek bir örgüt kalmayacaktır. Arz ettiğim gibi, bu önemli koruma konusu, resmî dairelerin memur zihniyetine, kendi bürokratik havasına, kendi hiyerarşik disipline kalabilecektir.

Ayrıca, tüm teknik işlerde denetim kalkacak, düzmece mühendisler alanı boş bulacaklardır Basında belki okumuşsunuzdur, bundan 18 ay evvel bizzat kendim masa başında görev yapan uydurma bir mühendis yakalamıştım. İşte o zaman bu türlü çalışmalar da denetsiz kalacaktır. Bir süre sonra da, yukarıdan beri işlemeye çalıştığım gibi, meslekî denetim ve dayanışma kalkacak, meslekî gelenekler zayıflamaya başlacak ve topluluğun manevî baskısı kalkacaktır; yani eski tarihlerde esnafların kendi loncaları içerisindeki baskısına benzeyen baskısı kalkacak, yozlaşan meslek ve düzmece teknik elemanlar uzun süre gizli olarak iş alanında kalmış olacak, meslek ve memleket de bundan zarar görecektir.

Yabancı ülkelerin meslekî kuruluşları ile kopuklukları olacaktır ve yabancı teknik işler sömürüsü daha rahat başlayacak; başka yasaların - Yasa tâbiri içerisinde yönetmelik, tüzük gibi mevzuatı da kullanıyorum. - bu odalara yüklediği görevler yapılamayacaktır. En azından, yargıçlar bilirkişi bulamayacaktır. Çünkü, 6380 sayılı Kamulaştırma Kanunu orada hükümler getirmiştir, başka yasalar başka hükümler getirmiştir. Bu odalar kapandığı takdirde bütün bunları değiştirmek zorunda kalacaksınız.

Burada bir müşahedemi arz etmek isterim. Kuşkusuz bu odalardaki fikir hareketlerinin yanında ve karşısında olan kimseler de vardı. Bu teklif kanunlaştıktan sonra, benim meslektaşlar arasındaki müşahedem o ki, çok aşırı gibi dediğiniz meslektaşlarımla, bâzılarına göre aşırı olmayan meslektaşlarımın hepsi bundan memnun olmayacaklardır. Yani demek istiyorum ki, tasarıyı hazırlayan kişilerin fikirdaşı olabilecek yahut düşünce paralelinde olabilecek kişiler dahi bundan şikâyetçiler. Onun için bu konuda son derece dikkatli davranılmasını istirham ediyorum.

Bu proje bedelleri ve demin arkadaşımızın özel okularla ilgili olarak beyan ettiği bâzı konular da vardır. Eğer maddelere geçilirse, o konuda da görüşlerimi İçtüzüğün imkânlarından yararlanarak - tabiatıyle - arz edeceğim. Çünkü, Sayın Altan arkadaşımızın haklı olduğu tarafları var; fakat bilgiler kendisine tam olarak aktarılamamış, bilgiler ortamda düşünülmek için gelmiş. Ama, kendilerinin verdikleri müjdeden çok memnunum; fakat yine de o görüşlerine ben katılmıyorum Çünkü, bu derecede ivicaclaşmış, bu derece kurcalanmış bir kanunun seçimlerden sonra getirilmesi daha isabetli olur. Yine hata yapabiliriz, getireceğiniz tekliflerle yine bâzı noktalarda atlamalarımız olabilir. Nitekim, 32 nci ve 38 nci maddeleri değerlendirmeleri bir ölçüde uygun değil.

Sonra, angarya konusuna da, temas edeyim; tam tersine, bu kanun angarya getiriyor. Bu kanun, Anayasanın 12 nci, 42 nci ve 122 nci maddelerine aykırıdır. Sayın Altan'ın o buyurdukları husus, benim bildiğim kadarı ile, yönetmelik-

tir. O da mensupları kendi aralarında toplanmışlar, bir akde girmişler; «Ben şu jüri üyeliğinden aldığım paranın % 5 ini Oda faaliyeti olarak, aidat gibi vereceğim.» demiş. Neticede, hem bunların çoğu da, - benim bildiğim kadarı ile, - oy birliği ile çıkmıştır. Bu, öyle kanunla Anayasaya aykırı...

NAHİT ALTAN (Çanakkale) — Kanunda var beyefendi.

SELÂHATTİN BABÜROĞLU (Devamla) — Yani; kanunda da varsa, ayrıca bu Odalarca, yönetmeliklerde oybirliği ile getirilmiştir ve bu ücretler bir hizmet karşılığıdır, angarya değildir. Tersine bu yasanın gerekçesi okunduğu zaman göreceksiniz, burada şöyle der; «Bu odalara Devlet verdiği vazifelerden dolayı...» diye devam ediyor. Yani, Oda hizmet yapacak, Devlet vazife verecek; fakat Oda bundan para istemeyecek. Asıl bu angarya. Komisyonlardaki çalışmalarımızda da böyle bir angarya vardı; komisyon üyesi olmadığım halde takibetmiştim; benim müşahedem o idi. Bu hususu söz konusu olduğu zaman da arz edeceğim.

Değerli arkadaşlarım, bu projeler konusunda da bir noktada durmak isterim; arkadaşım, «Avukatın mahkeme ilâmını, hekimin reçetesini bir başka örgüte götürüyor muyuz?» dediler. Değerli arkadaşım proje ile reçeteyi, yani teknik elemanın ürünü ile hukukçu elemanın ürünündeki karekter farkını - benim anlayışıma göre - biraz karıştırıyorlar. Hekimin ürünü olan reçete de zaman zaman lâboratuvarlardan ve testlerden geçirilir, hattâ heyetlerden geçirilir. Oysa ki; mühendislik hizmeti bunun da dışındadır. Bu denetim, odaların vizesi konusu, mühendislik hizmetinin karekterinden doğma, katlı kontroldan doğma, katlı kontrol ihtiyacından ileri gelen bir zorunluktur. Nitekim, İstanbul Belediyesi, belediyenin bu vizeyi yapmasını istemektedir.

Bu proje konusunda tekrar kürsüye gelmemek için söylüyorum, bâzı arkadaşlarım bu proje konusunda şu noktayı karıştırıyorlar ki, kamu kuruluşlarının yaptığı yüksek mühendislik isteyen projeler ile özel kesimin belediyelerden geçireceği projeleri ve bir de daha küçük projelerin denetimini sanıyorum karıştırıyorlar. Bu katlı kontrola ihtiyaç, ilk projeyi yapan arkadaşlar ne kadar tecrübeli olurlarsa olsunlar, tekniğin karekterinden dolayı bir atlama olabilir; işte bu atlamaları bir vizeden, bir görüşten geçirmenin faydası budur.

Bâzı arkadaşlarımız dediler ki, koca projeyi odaya götüreceksin; bir inşaat mühendisi ya da bir mimar bunu bir dakikada nasıl kontrol edecek?

Bir defa bu iş bir dakikada olmaz; bunun için gerekli bir zaman ayrılır. Yetişmiş elemanlar tarafından bu projenin denetlenmesi işi o kadar uzun zaman almaz. Ama denetim, bir hastanın muayenesi gibi uzun değildir, kısa bir zaman alır. Mühendisin kazandığı bon sens iyi görüş ve ölçüler, hemen o projedeki aksaklıkları gösterebilir. Üstelik, o projelerin altına imza atan adamların durumlarının ne olduğunu da görebilir. Kaç projeye imza atmış? Yılda 700 projeye imza atmış bir statiker varsa, o zaman o projelerin hepsinin onun olmadığı mânası çıkar; yılda 700 mü, 10 mu, 12 mi, kendi kapasitesine uygun proje adedinde proje mi çıkarmış? Bütün bunlar bu saydığım Odalar vasıtasıyle belli olur. Ayrıca, bunlar gibi daha sayamadığım bir sürü şeyleri görür ve bu proje hizmetinden karşılık olarak da - bâzı arkadaşlarımızın kuliste dedikleri gibi, 50 000 - 60 000 lira değil, şimdi arkadaşlardan sorup öğrendiğim gibi - 3 000, 300 gibi bir para alırlar. Hele, Elektrik ve Makine Mühendisleri Odaları son derece küçük meblâğlar almakta ve bunu ek görev olarak yapmaktadırlar.

İşte, bu hususlar karşısında mühendislik mesleği kendi karekterine uygun görüşlerle mütalâa edilmezse yanlış bir noktaya gidilebilir. Onun içindir ki, değerli arkadaşlarımdan çok samimî olarak bu teklifin reddedilmesini, rica ediyorum. Bu konu üzerinde çok daha rahat ve çok daha az politik tartışmaların yapılmasını istiyorsanız, hattâ seçimlerde de kullanılmasını istemiyorsanız, böyle yüce bir mesleğe mensup ve kalkınmamızda da en çok ihtiyaç olan teknik elemanlarının seçimlerde siyasî tartışmalara malzeme yapılmasını istemiyorsanız, - bırakınız malzeme yapılacağı gün seçimlerden sonra olsun, - eğer böyle bir şey istemiyorsanız, - ki, bu odanın kurulduğu günden itibaren içinde son derece objektif görevler almış ve inanmış bir kişisi olarak söylüyorum, - lütfen bu yasayı reddediniz. Bu yasa, seçimle gelmiş olan Parlâmentonun ürünü olsun. Yüce Heyetinize saygı duyarım; ama görüyorsunuz ki, çok acele-

ye geliyor. Bunun bu yönden de reddini ve bir siyasî malzeme yapılmamasını istirham ediyorum. Üçüncü Beş Yıllık Plânın teknik elemanlara yüklediği, büyük ve milyarları aşan yatırım hizmetlerine girecek bu teknik elemanları moral bakımından daha fazla çökertmemek - ücret bakımından yapacağımızı yaptık, - için hiç olmazsa bu konuda basiretinizi ve önerime iltifatınızı şimdiye kadar getirdiğim konulardan daha büyük bir önemle arz etmekteyim.

Saygılarımı sunarım. (M. G. P., Millî Birlik Grubu sıralarından alkışlar.)

BAŞKAN — Sayın Gümüşoğlu, buyurunuz.

O. ZEKİ GÜMÜŞOĞLU (İstanbul) — Sayın Başkan, Yüce Senatonun değerli üyeleri;

Kanun teklifinin tümü üzerinde söz alırken metin içinde yer alan birtakım aksaklıklara işaret etmek ve kısa bir süre huzurunuzu işgal etmek gibi bir gaye içindeyim. Elemle ifade edeyim ki; müzakerelerin cereyan tarzı, gerçekten yurdumuzun kalkınmasında büyük bir etken olan bu meslek grubu hakkında birtakım partizan düşüncelerle ve meselenin başka yönleriyle müzakereye konu olmasıdır.

Bu arada şunu da arz etmeye mecburum ki; çeşitli vesilelerle yüksek huzurunuza çıkarken, muayyen konular üzerinde görüşme yaparken o konu üzerinde etraflıca malûmat sahibi olmadan, konuyu kavramadan, kapsamadan yüksek Heyetinizi hiç bir zaman işgal etmemeyi şiar edinmiş olan arkadaşlarınızdan biriyim. Esefle ifade edeyim ki; şu müzakerelerin cereyan tarzı itibarıyle tamamen hazırlıksız, tamamen konunun dışında birtakım polemikleri dile getireceksem, beni ilk kez mâzur karşılamanızı rica etmekteyim.

Muhterem arkadaşlar, Meclislerin, özellikle Yüce Senatonun fonksiyonlarından, vazifelerinden en büyüğü, en güçlüsü tabiatiyle kanun yapma görevidir. Kanunlar, bir toplumun devamlılığını, gelişmesini sağlayan tedbirler manzumesidir. Bu vasfıyle o toplum içinde yaşayan fertlere huzur ve güven sağlayıcı bir unsur olurlar. Böylece, fertlerin yekdiğeri ile olan münasebetlerini ve fertle Devlet arasında birtakım yükümlülükleri ve sorumlulukları meydana getiren kaideler, nizamlar manzumesidir. Meselenin bu yönüyle müzakere edilmesi lâzımken, meselenin bu vasfı ortaya konması lâzımken, maalesef Türkiye'nin kaderinde ve geleceğinde çok büyük rolü ve fonksiyonu olan bir meslek grubunu şu veya bu tarafa çekme amacı ile yapılan müzekereler gerçekten hüzün vericidir. Ben Yüce Heyetinizin bir üyesi sıfatiyle Türkiye'mizin geleceği için büyük vazifeleri olan bu meslek gruplarına bu türlü tân edilmemesini dilerken, memleketin leh ve aleyhinde sonuçlar verebilecek bu türlü bir üzüntü kaynağını kendilerine götürebilecek olan bu müzakerelerden de kendilerini tenzih ederim. Ayrıca, kendilerine büyük saygı ve minnet borcu bulunduğumuzu da peşinen ifade etmek isterim.

Muhterem arkadaşlar, gerçek şudur ki; bir ülkede çeşitli konularla uğraşan, gerek resmî sektörde gerek özel sektörde - birtakım meslek kuruluşları, birtakım iş ve güç sahipleri insanlar vardır. Şayet, özel kesimde çalışan, kendi maişetlerini temin eden, muayyen bir işi meslek haline getiren insanların faaliyetlerini tanzim etmeye nasıl lüzumu varsa; özel teşebbüsleri ve gayretleri kamu yararı mülâhazası ile bir kanun konusu yapmak gereği var ise; bunları tıpkı fertlerin kendi aralarındaki normal münasebetlerinde olduğu gibi, fertle Devlet arasında olan ilişkilerde olduğu gibi, kendi meslek ve işlerini icrada kamu yararına birtakım vecibeleri, birtakım vazifeleri de vardır ve bunlar kanun hükümleri içinde ayrıca bu kanunî kuruluşlar hakkında, bunların meslek faaliyetlerinin ve işlerinin devamında da birtakım esasların vazı, birtakım kaide ve prensiplerin ortaya konması toplum lehine bir zaruret olarak da görülmüştür. İşte bunlar, bir kamu kuruluşu halinde ve kendi hizmetlerini toplum yararına muvazi bir noktada toplum menfaatleriyle paralel yürütmenin kaideleridir ve bu da bir kanunla, bir nizamla ortaya konulmuş olur.

Muhterem arkadaşlar, şu kanunla mühendis veya mimarların kendi birliklerine girip girmeyecekleri şekli bir nevi serbest bırakılıyor. Tıpkı barolar gibi, tıpkı Etibba Odaları gibi. Yani, mesleklerini icrada kamu yararı bahis konusu ise bunların bir kısmını gelişi güzel bırakmaya, kendi meslek faaliyetlerini diledikleri gibi icra etmelerine serbestlik tanımaya imkân yoktur. Bunları toplum lehine kanalize etmenin mecburiyeti vardır. Bu itibarla kanunla gelmiş olan bu serbestiyeti kabul etmek anlamsızdır,

mânasızdır; aslında kamu kuruluşu niteliğiyle de kabili telif değildir.

FAKİH ÖZLEN (Konya) — Hay Allah razı olsun, söylemek istediğimiz de bu.

FİKRET GÜNDOĞAN (İstanbul) — Bravo, bravo..

OSMAN Z. GÜMÜŞOĞLU (Devamla) — Muhterem arkadaşlar, bu bir realite ise, bu bir toplum için bir zaruret ise, muayyen mesleği icra eden, toplum içinde muayyen iş gören insanların da bu kuruluşlar içinde hissî ve şahsî kanaatler ile o kuruluşu hattâ kamu niteliğinde olan kanunî bir kuruluşu şu veya bu siyasî maksatlara alet etmeleri de o meslek grubu için bir nevi ihanettir. O meslek grubunun gelişmesi için, yücelmesi için, günün teknolojik gelişmelerini kendi bünyesi içinde yaymak için, pratikle ilmi birleştirmek için kendi aslî faaliyetlerinin dışına çıkmak günün aktüel, siyasî birtakım maksatlarına alet olmak da maalesef hoş görülecek bir mesele değildir.

Çünkü, bu büyük toplumun içinde insan olarak, fert olarak ayrı ayrı siyasî kanaatlerin sahibi olan kişilerin bulunacağı mutlaktır; ayrı ayrı düşüncelerin sahibi olan kişilerin barınacağı da mutlaktır. Küçük bir topluluğun büyük bir camia içinde; bir federasyon idare heyetinin, bir oda idare heyetinin veya bir birliğin üç kişisinin, beş kişisinin bir araya gelmesiyle; üç kişinin, beş kişinin vereceği bir kararla tebliğ neşretmesi, birtakım neşriyatların içine girişmesi hoş bir durum değildir. Ayrıca, o odaya, o birliğe, o topluma kanun yoluyle gelen birtakım gelirleri, mesleğin gelişmesi ve yücelmesi için sarf etmeleri lâzım gelen birtakım imkânları üç, beş kişinin şahsî arzuları için sarf etmelerini hoş görmeyi de herhalde o meslek için, millet için övünülecek bir hareket tarzı olarak takdim ediliyorlarsa, o takdirde gerçekten bunun üzüntüsünü duymak lâzım.

Muhterem arkadaşlar, Sayın Babüroğlu bir ölçü içinde ifade buyurdular: Biz, kamu kuruluşu niteliğinde olan birtakım kurumlara kendi iç bünyesinde karar almak, yönetmelik yapmak ve bunu Resmî Gazete ile neşrettirmek suretiyle bir nevi teşriî vazifeyi onlara devir etmiş gibi bir imkân tanımaktayız. Çünkü, kanun yapmak konusunda teşriî fonksiyonu sadece kanunla tahdit etmeye imkân yoktur; nizamnameler, yönetmelikler de vardır ve bunlar kanunların teferruatıdır. Bu itibarla bunlara uymak zorunluğu da vardır. Odalar birliği toplanmış bir karar almış: Ne yapmış?.. Proje vizelerini ben vereceğim demiş. Belediyelerin, tatbikat projesi olarak tasdik edilmek üzere gönderilen projeleri «Mevzuata, imar talimatnamesine uygundur.» şeklinde tasdiki gerekeceği yerde, «gidin Odalar Birliğine, vizeyi alın, ondan sonra tasdik edeceğim» demelerinin nedeni budur.

Böylece, vatandaş aleyhine olmak üzere bir nevi bu heyeti umumiyenin veya bu Odalar Birliğinin almış olduğu kararla bir yük tahmil edilmekte, kendilerine kanunî bir vecibe getirilmektedir.

Muhterem arkadaşlar, bu türlü kuruluşlara kamu kuruluşu niteliğini verirken bunları kamu yararına denetlemekte de, bunları denetleyecek bir merci tâyin etmekte de zorunluk ve zaruret vardır.

Şimdi, bu türlü kuruluşlar bir nevi müeyyide getirecek, vatandaş için mecburiyetler vazedecek; fakat bunları kamu yararı mülâhazasıyle denetleme imkânınız olmayacaktır; bu da mümkün değil.

Bu itibarla kanun, bu noktasıyle de sakat gelmiştir. Yani, tam gelmemiştir, noksan gelmiştir. Madem ki, Türkiye'nin kalkınmasında büyük rolü olabilecek bu meslek camiasını kamu yararı mülâhazasıyle çalıştırmak, onların faaliyetlerini yurt menfaatleri lehine tanzim etmek zarureti vardır; o takdirde bunların yine kamu yararı mülâhazası ile birtakım kamu organları tarafından denetimi de şarttır. Ben, tadil edilen kanuna baktım, muhterem arkadaşlar, bu odalar, her mühendis ve mimardan bu odaya girerken bir aidat ve kayıt ücreti almaktadırlar. Ayrıca bunlar, bilirkişi olarak veya Devletin kendisine vermiş olduğu birtakım hizmetlerin karşılığı olan ekspertiz ücreti olarak da başka namlarla bu odaya varidat sağlamaktadırlar. Sonra bu odalar, üyeleri için tanzim ettikleri vesikalar mukabili ücret almakta, neşriyatlarının satış sebebiyle kâr sağlamakta, bağış ve yardım toplayabilmekte ve ayrıca da kendi mensuplarına ceza tâyin edebilmekte ve bu cezaların karşılığını da yi-

ne gelir olarak bu kuruluşun bünyesi içinde toplamaktadırlar.

SELÂHATTİN BABÜROĞLU (Cumhurbaşkanınca S. Ü.) — Dernekte bile var, bu sadece buraya münhasır değildir.

BAŞKAN — Müdahale etmeyin istirham ediyorum.

OSMAN Z. GÜMÜŞOĞLU (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, böylece çıkmış bir kanunla veya çıkarılacak bir kanunla bu dermeğe bir nevi varidat, gelir ve imkân sağlayan bu kuruluşların bu türlü gelirlerini nereye sarf ettiklerini, hangi kamu yararı mülâhazasıyle bunları harcadıklarını kontrol ve murakabe etme imkânımız da yok. Bir yandan hizmetlerini kamu yararı mülâhasıyle tanzim ederken, kanunla kendilerine bahşettiğimiz imkânların gelişi güzel israfına da müsamaha gösterilemez inancı içindeyim. Miktarlarını bilmiyorum; ama yalnız proje tasdiki sebebiyle yılda 850 bin lira varidatı vardır.

Aslında şunu da bir gerçek olarak ifade edeyim, bu meslek grubu odalarına bu kadar tahaccüm edilmesinin sebebi, bu konu üzerinde bu kadar hassasiyetle durulmasının asıl mihrakı, büyük malî imkânlara sahip oluşudur. Çünkü, bu malî imkânlarla mücehhez bulunuşudur ki, - toplum içinde, meslekî gelişmelerin dışında - birtakım etkenliklerinin, müesseriyetlerinin bulunuşudur ki, bu türlü odaları ele geçirenlerin toplum içinde bir güç olarak takdim edilmesinin esasını teşkil ederler.

Kısaca şunu arz ve beyan etmek isterim ki, kamu kuruluşu içinde yer alan bu meslek sahipleri ile özel kuruluş alanında veyahut kendi şahsî teşebbüsleriyle çalışanların bir ayrıcalık içinde bulunmaları mümkün değildir. Eğer sosyal bir meslek grubu ise, pratik ile ilmî kariyerle birlikte mütalâa edilmeleri lâzımdır ve bu türlü meslekî kuruluşlara politika yaptırmak, bunları politikanın içine itmek, politikacılar tarafından bunlara kalkan olmak bu meslek için günahtır, memleket için yazıktır. Memleketimizin geleceği bakımından büyük değer taşıyan bu sosyal gruba siyasî birtakım mülâhazalarla tasallut etmeye hakkımız yoktur.

Bunu arz ve beyan eder, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Başkanlık Divanında açık bulunan üyeliklere yapılan seçim neticelerini arz ediyorum:

Yüksek Başkanlığa

Açık bulunan bir Başkanvekilliği için yapılan seçime (105) üye katılmış ve neticede ilişik listede adları yazılı zevat hizalarında gösterilen oyları almışlardır.

Bilgilerinize arz olunur.

Tasnif Heyeti

Üye — Salim Hazerdağlı

Üye — Mecdi Agun

Üye — Nahit Altan

Üyenin adı ve soyadı	Aldığı oy sayısı
1. Necip Mirkelâmoğlu	94
2. Boş oy	7
3. Boş zarf	4
	105

BAŞKAN — Sayın Mirkelâmoğlu, Başkanvekilliğine seçilmiştir.

Yüksek Başkanlığa

Başkanlık Divanında açık bulunan bir idareci üye için yapılan seçime (103) üye katılmış ve neticede ilişik listede adları yazılı zevat hizalarında gösterilen oyları almışlardır.

Bilgilerinize arz olunur.

Tasnif Heyeti

Üye — Salim Hazerdağlı

Üye — Mecdi Agun

Üye — Nahit Altan

Üyenin adı ve soyadı	Aldığı oy sayısı
1. Hüseyin Atmaca	90
2. Mebrure Aksoley	1
3. Boş oy	9
4. Boş zarf	2
	103

BAŞKAN — Sayın Atmaca İdare Âmirliğine seçilmiştir.

Yüksek Başkanlığa

Başkanlık Divanında açık bulunan bir Kâtip üye için yapılan seçime (104) üye katılmış ve neticede ilişik listede adları yazılı zevat hizalarında gösterilen oyları almışlardır.

Bilgilerinize arz olunur.

Tasnif Heyeti

Üye	Üye
Salim Hazerdağlı	Mecdi Agun

Üye
Nahit Altan

Üyenin adı ve soyadı	Aldığı oy sayısı
1. Mebrure Aksoley	92
2. Hüseyin Atmaca	1
3. Boş	11
	104

BAŞKAN — Sayın Aksoley, Kâtip üyeliğe seçilmiştir.

Sergi, fuar, toplantı veya benzeri yerlerde sergilenecek veya kullanılacak eşyanın ithalindeki kolaylıklarla ilgili Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının açık oylamasına 119 sayın üye katılmış; 119 kabul oy ile tasarı kanunlaşmıştır.

Meslekî malzemenin geçici ithaline ilişkin gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının açık oylamasına 120 sayın üye iştirak etmiş; 120 kabul oy ile tasarı kanunlaşmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 29 Ağustos 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının açık oylamasına 123 sayın üye iştirak etmiş; 123 kabul oy ile tasarı kanunlaşmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsveç Krallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının açık oylamasına 122 sayın üye iştirak etmiş; 122 kabul oy ile tasarı kanunlaşmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Danimarka Krallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının açık oylamasına 109 sayın üye iştirak etmiş; 109 kabul oy ile tasarı kanunlaşmıştır.

3 Kasım 1970 tarihinde Viyana'da imzalanan «Gelir ve Servet vergilerinde çifte vergilendirmenin önlenmesine ve diğer bâzı hususların düzenlenmesine ilişkin Anlaşma» nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının açık oylamasına 109 sayın üye iştirak etmiş; 109 kabul oy ile tasarı kanunlaşmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 25 Ağustos 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının açık oylamasına 111 sayın üye iştirak etmiş; 111 kabul oy ile tasarı kanunlaşmıştır.

Milletlerarası nakliyatta kullanılan paletlerin gümrük rejimine dair Avrupa Sözleşmesine katılmamızın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının açık oylamasına 112 üye katılmış; 112 kabul oy ile tasarı kanunlaşmıştır.

Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansının istisna ve muafiyetleri hakkında Anlaşmaya Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin katılmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının açık oylamasına 121 sayın üye iştirak etmiş; 121 kabul oy ile tasarı kanunlaşmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avusturya Federal Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 31 Ekim 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısının açık oylamasına 121 sayın üye iştirak etmiş; 121 kabul oy ile tasarı kanunlaşmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Krallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısının açık oylamasına 114 sayın üye iştirak etmiş; 114 kabul oy ile tasarı kanunlaşmıştır.

«XXXVII sayılı Türkiye Cumhuriyeti Listesi En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Tarifesi» in yürürlüğe konulmasına dair olan Bakanlar Kurulu kararının onaylanması hakkındaki kanun tasarısının açık oylamasına 122 sayın üye iştirak etmiş; 122 kabul oy ile tasarı kanunlaşmıştır.

261 sayılı Kanun gereğince Hükümetçe alınan Kararın onanması hakkındaki kanun ta-

sarısının açık oylamasına 123 sayın üye iştirak etmiş; 123 kabul oy ile tasarı kanunlaşmıştır.

Sayın Alpan, buyurunuz.

CİHAT ALPAN (Cumhurbaşkanınca S. Ü.) Sayın Başkan, sayın senatörler;

Komisyonumuzda karşı oy kullandığım müzakere konusuna hangi açıdan girdiğimi belirtmek için evvelâ bir ilkeye temas edeceğim :

Birçok mahkemelerimizi «Mülkün temeli, adalettir.» ilkesinin dövizi süsler. Arapça olan «Mülk» kelimesinin bu ilkedeki mânası, şüphesiz taşınmaz mallar değil, diğer mânası olan «ülke» yani «Devlet» tir. Aynı kökten gelen ve «Devlet başkanı» mânasını taşıyan «melik» kelimesi de bunu teyit eder. Onun için bu ilkeyi, amacına ve önde gelen mânasına göre doğru ve herkes tarafından aynı anlayış ile kullanmak maksadını güdersek «Devletin temeli, adalettir» şeklinde ifade etmek ve yazmak gerektir.

Müzakere ettiğimiz kanun teklifi ve Komisyon raporu, Devletin kamu kurumları içinde ve arasında bu ilke açısına dahil cari ve âdil bir düzen konusunu ve dengesini menfî bir adalet meselesi haline dönüştüren kavram ve kapsam taşımaktadır ve Devletin adalet temeli üzerinde oturtulması ve tutulması gereken genel yapısını bozucu sonuçlar vereceklerdir.

Bu sebeple kanun teklifi ile komisyonumuz raporunu ve bu konuda birçok kaynaklardan aldığımız ve basından öğrendiğimiz mütalâaları evvelâ kısaca tahliline çalıştığım mezkûr ilke çerçevesinde inceledim. Ayrıca, ilgili kanunları, Anayasanın 122 nci maddesinin tedvine ait müzakere zabıtlarını ve idare hukukunun genel esaslarını gözden geçirdim. Vardığım sonucun gerekçesini maddeleyerek muhalefet şerhi olarak Komisyonumuzun raporuna ilâve ettirdim.

Şimdi bu raporumu arz ediyorum :

«1. 1488 sayılı Kanunun ile yapılan Anayasa değişiklikleri,...» - ki, Meclise sunulan gerekçede dayanılan bir husus bu idi, - «... böyle bir teklifi hukuken gerekli ve hiçbir meslek kuruluşu için zarurî kılmamaktadır. Nitekim, diğer odalar ve birlikleri için bugüne kadar böyle bir teklifte bulunulmamıştır.

2. Teklif ve Komisyonumuzun bu teklifi ıslah eden raporu; maksat ve mahiyetleri itibariyle, tüzel kişiliği ve kurumu niteliğini haiz olan bu türlü meslek kuruluşlarını himaye ve teminat altına alan Anayasanın 12 ve 122 nci maddelerine ve idare hukukunun ilgili esaslarına aykırıdır.

Çünkü; bu teklif ve Komisyon raporu, birçok mesleklerin odalarını ve birliklerini teşkil ve kamu yararına çalıştırmak için 1961 Anayasasından önceki yıllarda meselâ; Ticaret ve Sanayi Odalarıyle Ticaret Borsaları Birliğinin 5590 sayılı Kanunu 15 Mart 1950'de, Türk Tabipler Birliğinin 6023 sayılı Kanunu 27 Ocak 1954'de, Veteriner Hekimleri Odaları ve Birliğinin teşekkül tarzını ve göreceği işlere dair 6343 sayılı Kanunu 18 Mart 1954'te, Eczacılar Birliğinin 6643 sayılı Kanunu 25 Ocak 1956'da kabul edilip yürürlüğe konulalarak; birçok mesleklerin, hizmetleriyle meşgul bütn mensuplarına kendi kuruluşlarına istisnasız katılmak mecburiyetini maddî ve mânevî vecibeler yüklenmek mükellefiyetini koymuş olan kanunlara ve bu kanunların meydana getirdikleri fiilî durumlara göre tedvin edildiği bilinen 122 nci maddenin emrettiği ve koruduğu bağlayıcı düzeni bozmaktadır. Katılmak mecburiyeti ve vecibeler mükellefiyeti kaldırıldığı veya bunlar ihtiyarî kılındığı takdirde, meslek kuruluşları kamu kurumu olmak niteliğini kaybederler ve birer dernek durumuna girerler...»

Bunu amaç tutan bir teklif, 122 nci maddenin tedvini sırasında verilen bir takrirle ileri sürülmüş ve bu takrir o zaman ki, fiilî durum dikkate alınarak müzakereye dahi değer görülmeden reddedilmiştir. Bu hususu Sayın Kâzım Öztürk'ün Anayasanın tedvinine ait derlediği üç ciltlik kitabın 3 ncü cildinde ve 3328 nci sayfada görebilirsiniz.

«... 3. Kamu tüzelkişiliği ve kurumunu niteliğini haiz olan meslek kuruluşlarının teşkil edilmeleriyle yönetim ve işleyişleri, dernekler farklı olarak, ilgili meslek mensuplarının irade ve ihtiyarlarına bağlı değildir. Oda ve birliklere katılmak, vecibe ve mükellefiyetlerine uymak, özel tüzelkişiliği haiz kuruluşlarda olduğu gibi ilgililerin iradeleri ve bu iradenin mahsulü sübjektif bir hukukî

tasarruf olmayıp kanun koyucunun kamu yararına bir iradesi, bir kaide tasarrufu veyahut bir şart tasarrufudur. Ve , mezkûr kuruluşların kanunlarında açıkça belirtildiği üzere kendi mensupları için mecburidir. Bu mecburidir. Bu mecburiyetin Anayasa ile çatışan bir yönü de yoktur.»

Çünkü, yürürlükteki 6235 sayılı Kanun, Anayasa Mahkemesinin kontrolundan geçmiş ve yalnız Birliğin haysiyet divanını disiplin cezalarının son mercii olduğunu belirten hükmü iptal edilmiştir ve bunun dışında başka bir değişikliğe uğratılmamıştır.

«... 4. Anayasanın 12 nci maddesine de uymayan bu teklif; kanun nitelikleri bakımından da bütün mühendis ve mimarlar için EŞİTLİK ve GENELLİK ilkelerini haiz olmayan maksadı ve mahiyeti itibarıyle Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğini, diğer meslek kuruluşlarından, ayrı bir düzen ve statüye sokmak istemektedir. Bu önemli değişiklik, hem kendi topluluğu içinde, hem meslek kuruluşları arasında ADALETLİ de olmayıp hukuk psikolojisine de aykırıdır ve sakıncalıdır. Kapsadığı tepkinin bir karşı tepki yaratacağı beklenir. Gerçekten, teklifin kamuoyuna intikalinden bu yana muhtelif meslek kuruluşlarınca muhtelif makamlara bu konuda yapılan müracaatlar ve bütün meslek kuruluşlarında başgösteren huzursuzluklar bunu açıkça belirtmektedir...»

İleri sürülen kanun teklifi bu esası bozacak olursa, 6235 sayılı Kanuna ve onu değiştirmeye ihtiyaç kalmaz. Buna göre işin doğrusu, 6235 sayılı Kanunu yürürlükten kaldırmak olur. Üç satırdan ibaret üç maddelik bir küçük kanun bunu sağlayabilir. Çünkü, ihtiyarî hareket ancak, - tekrar arz ediyorum, - dernekler için bahis konusu edilebilir.

«... 5. Meslek kuruluşlarının, bu arada Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin, kamu yararına bâzı hizmet ve görevleri, üyeleri üzerinde kamu hukukundan doğan ve kamu kudretine dayanan birtakım yetkileri vardır. Bu hizmet, görev ve yetkiler; kanun, karar, kararname ve diğer mevzuat ile tayin ve tespit edilmiştir...»

Bu hususta uygulamaya ait en taze misaller son günlerin gazetelerinde tahmin ediyorum manzurunuz olmuştur. Resmî Gazetenin 28 Nisan tarihli ve 14520 sayılı nüshasında, İnşaat, Makine, Elektrik Mühendisleri ve Mimar Odası Proje ve Teknik Uygulama Sorumluluğu Yönetmeliği yayınlanmıştır ve bunu takibende Elektrik, İnşaat, Makine Mühendisleri ve Mimar Odası Yönetim Kurulları «önemli duyuru» başlığı altında şu metni basına vermişlerdir : «28 Nisan 1973 gün ve 14620 sayılı Resmî Gazetede yayınlanıp yürürlüğe giren yönetmelikle, Türkiye'deki bütün yapıların mimarî, statik, elektrik, sıhhî ve kalörifer tesisat projelerini yapacak ve teknik uygulama sorumluluğu yüklenecek bütün üyelerimizin, ruhsat mercilerine başvurmadan önce projelerini odalarımıza vize ettirmeleri ve teknik uygulama sorumluluğu için belge almaları zorunlu kılınmıştır. İlgili üyelerin Odalarımızdan gerekli bilgi ve dokûmanları istemesi rica olunur.» Ve bunun yapılmaması son yayınlanan yönetmelikte kanuna dayanan bir cezaî müeyyideye de bağlanmıştır.

Ayrıca, birçok çökme hâdiseleri olur, her birinde yüreğimiz burkulur, sebepleri hemen araştırmaya koşulur; ama bir türlü neticesi kamuoyuna açıklanmaz. Bunlardan biri üzerinde misal teşkil edici haberde, - yine son günlerin gazetelerinde -, «inşaatlarda niteliksiz beton dökülmesine göz yuman mimar ve mühendisler çalıştırılmayacak şeklinde...» dir ve bu konuda İstanbul Odaları bir bildiri de yayınlamışlardır.

Buraya kadar arz etiklerimi «... daha açık ifadelerle neticeyi sağlayıcı şekilde belirtmek için şunları açıklamak istiyorum :

... a) Mühendis ve mimar odalarımdan birçoğu, esasen dağınık olan üyelerinin...» ihtiyarî kılındığı takdirde bu teşekküllere katılmaları «... dolayısıyle kapanacak, kalacak olanları ise kendilerine düşen hizmet ve görevleri tatminkâr bir tarzda yürütemeyecek derecede za'fa uğratacaktır. Ve bu yüzden, çeşitli mevzuatın Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği tesis ettiği tetkik, tastik, vize, hakem, bilirkişi mercileri ortadan kaldırılmış veya hizmetleri aksatılmış olacaktır.

b) Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin, kamu kurumu niteliğini kaybetmeleri sonucunda üyelerden alınan kaydiye, aidat ve

kesilen para cezalarıyle yaptıkları kamu hizmetleri karşılığında kamu kaynaklarından sağladıkları harç ve resim gibi gelirler azalarak varlık ve faaliyetlerini idame ettirmeleri güçleşecek veya imkânsızlaşacaktır.

C) BAĞ - KUR Kanunuyle pek uyuşmayacak bir durum yaratılacak...» Çünkü, hep hatırlarız, BAĞ - KUR'a üye olabilmek için, serbest çalışanların bir meslek kuruluşuna intisabetmiş bulunması ve onu tevsik etmesi gerekir. Bu da bozulacak, bu münasebetle tesis edilemeyecek, «... diğer bir sosyal güvenlik kaynağı olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Yardım Sandığının hukukî ve malî statüsü ile dengesi de bozulacaktır...»

Üye arkadaşlarımızdan öğrendiğimize göre, bu sandık, bir üyenin vefatı halinde, otomatik olarak ailesine 15 bin lira maddî yardım yapıp onun ilk sıkıntılarını karşılıyor. Böyle bir dağılma halinde bu yardım sandığının durumu da hakikaten büyük bir sarsıntıya uğratılacaktır.

d) Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin, üyeleri üzerinde nitelik ve nicelik bakımlarından sağlamaya çalıştıkları meslekî gelişme, denetleme, disiplin ve sosyal dayanışma imkânları büyük ölçüde kaybolacak veya etkisiz derecede zaifa uğrayacaktır.

7. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun uygulanmasıyle bir kısmı mağdur duruma düştükleri, bir kısmı da tatmin edilmedikleri için üstün şartlı yabancı ülkeler giden ve gitmeye niyet eden veya diğer iş alanlarına atılmakta olan Türk mühendis ve mimarlarının miktarları, kendi kuruluşları için ağır ve tahribedici bir darbe saydıkları bu teklifin kabulü halinde daha da artarak, teknik iş gücümüzün önemli bir surette sarsılması sonucuna varacaktır.

«Bu sebepler ve ihtimaller karşısında mezkûr teklif ve raporun Genel Kurulumuz tarafından reddedilmelerini saygılarımla birlikte arz ederim.»

Bunun gereğini sağlamak için Başkanlığa bir takrir veriyorum. Teklifimi kabul buyurmanızı diler, teşekkürlerimi sunarım. (Sol ve orta sıralardan alkışlar.)

BAŞKAN — Çalışma süremiz dolduğundan 10 Mayıs 1973 Perşembe günü saat 15,00'de toplanmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati : 18,55

Sergi, fuar, toplantı veya benzeri yerlerde sergilenecek veya kullanılacak eşyanın ithalindeki kolaylıklarla ilgili Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısına verilen açık oyların sonucu (S. Sayısı : 243)

(Kanunlaşmıştır.)

Üye sayısı : 185
Oy verenler : 119
Kabul edenler : 119
Reddedenler : 0
Çekinserler : 0
Oya katılmıyanlar : 63
Açık üyelikler : 3

[Kabul edenler]

TABİİ ÜYELER
Mucip Ataklı
Suphi Gürsoytrak
İsmet İnönü
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Sami Küçük
Sezai O'Kan
Fahri Özdilek
Mehmet Özgüneş
Selâhattin Özgür
Ahmet Yıldız

ADIYAMAN
Mehmet Sırrı Turanlı

AFYON KARAHİSAR
M. Kâzım Karaağaçlıoğlu
Ahmet Karayiğit
Kemal Şenocak

AMASYA
Macit Zeren

ANKARA
Turhan Kapanlı
Yiğit Köker
Mansur Ulusoy
Mahmut Vural
İsmail Yetiş

ANTALYA
Mehmet Pırıltı
Âkif Tekin

ARTVİN
Fehmi Alpaslan

AYDIN
Ali Celâlettin Coşkun

BALIKESİR
Nuri Demirel
Nejat Sarlıcalı

BİLECİK
Mehmet Orhon Tuğrul

BİNGÖL
A. Hikmet Yurtsever

BİTLİS
Orhan Kürümoğlu

BOLU
Turgut Yaşar Gülez
Alâettin Yılmaztürk

BURDUR
Ö Faruk Kınaytürk

BURSA
İ. Sabri Çağlayangil
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE
Nahit Altan
Ziya Termen

ÇANKIRI
Gürhan Titrek

ÇORUM
M. Şevki Özçetin
Safa Yalçuk

DENİZLİ
Hüseyin Atmaca
Ali Kemal Turgut

DİYARBAKIR
Azmi Erdoğan

EDİRNE
Mehmet Nazif Ergeneli

ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ
Salim Hazerdağlı

ERZİNCAN
Fehmi Baysoy

ERZURUM
Osman Alihocagil
Sakıp Hatunoğlu
Edip Somunoğlu

ESKİŞEHİR
Ömer Ucuzal

GAZİANTEP
İbrahim Tevfik Kutlar

GÜMÜŞANE
Abbas Cilâra

HAKKÂRİ
Necip Seyhan

HATAY
M. Enver Bahadırlı
Mustafa Deliveli

ISPARTA
Mustafa Gülcügil

İÇEL
Talip Özdolay

İSTANBUL
Erdoğan Adalı
Mebrure Aksoley
Şevket Akyürek
Halûk Berkol
O. Zeki Gümüşoğlu
Ekrem Özden
Rifat Öztürkçine
Cemal Yıldırım

İZMİR
Mustafa Bozoklar
Nazif Çağatay
Orhan Kor
Necip Mirkelâmoğlu

KARS
Y. Ziya Ayrım

KASTAMONU
Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ
Hüsnü Dikeçligil
Hüseyin Kalpaklıoğlu
Sami Turan

KIRKLARELİ
Ali Alkan

KIRŞEHİR
Halil Özmen

KOCAELİ
Hikmet İşmen

KONYA
Sedat Çumralı
Fakih Özlen
Mehmet Varışlı

KÜTAHYA
A. Orhan Akça
İ. Etem Erdinç

MALATYA
Nurettin Akyurt

MANİSA
Doğan Barutçuoğlu
Oral Karaosmanoğlu
A. Orhan Süersan
Ruhi Tunakan

MARAŞ
Adnan Karaküçük

MARDİN
Abdurrahman Bayar

MUĞLA
İlyas Karaöz
Haldun Menteşeoğlu

NEVŞEHİR
İ. Şevki Atasağun

NİĞDE
Hüseyin Avni Göktürk

ORDU
Selâhattin Acar
Bekir Sıtkı Baykal

RİZE
O. Mecdi Agun

SAKARYA
Osman Salihoğlu

SAMSUN
H. Enver Işıklar
Rıza Işıtan
Refet Rendeci
Fethi Tevetoğlu

SİVAS
Nurettin Ertürk

TOKAT
Ali Altuntaş

TRABZON
Ali Şakir Ağanoğlu
Reşat Zaloğlu

URFA
Hasan Oral

UŞAK
Mehmet Faik Atayurt

YOZGAT
İsmail Yeşilyurt

ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Ahmet Demir Yüce

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Cihat Alpan
Selâhattin Babüroğlu
Sait Naci Ergin
Nihat Erim
Faruk Gürler
Vahap Güvenç

[Oya katılmıyanlar]

TABİÎ ÜYELER
Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Kadri Kaplan
M. Şükran Özkaya (İ. Â.)
Cevdet Sunay
Haydar Tunçkanat
Muzaffer Yurdakuler

ADANA
M. Nuri Ademoğlu
M. Yılmaz Mete
Mukadder Öztekin (B.)
Mehmet Ünaldı (Bşk. V.)

AĞRI
Salih Türkmen

ANKARA
Hıfzı Oğuz Bekata
Turgut Cebe

AYDIN
Tekender Cenap Ege
Halil Goral

BALIKESİR
Mehmet Güler (İ.)
Cemalettin İnkaya

BURSA
Saffet Ural

DİYARBAKIR
Selâhattin Cizrelioğlu

GAZİANTEP
Salih Tanyeri

GİRESUN
Sabahattin Orhon
İhsan Topaloğlu

İÇEL
Lütfi Bilgen

İSTANBUL
Tekin Arıburun (Başkan)
Fikret Gündoğan

İZMİR
Beliğ Beler
Mümin Kırlı

KARS
Sırrı Atalay
Mehmet Hazer

KOCAELİ
Lûtfi Tokoğlu

KONYA
Osman Nuri Canpolat
Fevzi Halıcı

MALATYA
Hamdi Özer

MARAŞ
Hilmi Soydan

MARDİN
Abdülkerim Saraçoğlu

MUŞ
İsa Hisan Bingöl (B.)

NİĞDE
Kudret Bayhan

ORDU
Şevket Köksal

SAKARYA
Mustafa Tığlı (İ.)

SİİRT
Abdurrahman Kavak

SİNOP
Nazım İnebeyli

SİVAS
Âdil Altay
Hüseyin Öztürk

TEKİRDAĞ
Hayri Mumcuoğlu (B.)
Cemal Tarlan

TOKAT
Zihni Betil

TRABZON
Ö. Lûtfi Hocaoğlu

TUNCELİ
Arslan Bora (İ.)

VAN
Ferid Melen

YOZGAT
Sadık Artukmaç

ZONGULDAK
Mehmet Ali Pestilci

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Fethi Çelikbaş
Hayri Dener
Özer Derbil
Mehmet İzmen (İ.)
Sabahattin Özbek (B.)
Tayfur Sökmen
Naim Talû (Başbakan)
Halil Tunç
Bahriye Üçok

[Açık Üyelikler]

Eskişehir	1
Sivas	1
Urfa	1
Yekûn	3

Mesleki Malzemenin Geçici İthaline İlişkin Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısına verilen açık oyların sonucu (S. Sayısı : 244)

(Kanunlaşmıştır.)

Üye sayısı : 185
Oy verenler : 120
Kabul edenler : 120
Reddedenler : 0
Çekinserler : 0
Oya katılmayanlar : 62
Açık üyelikler : 3

[Kabul edenler]

TABİÎ ÜYELER
Mucip Atakli
Suphi Gürsoytrak
İsmet İnönü
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Sami Küçük
Sezai O'Kan
Fahri Özdilek
Mehmet Özgüneş
Selâhattin Özgür
Haydar Tunçkanat
Ahmet Yıldız

ADIYAMAN
Mehmet Sırrı Turanlı

AFYON KARAHİSAR
M. Kâzım Karaağaçlıoğlu
Ahmet Karayiğit
Kemal Şenocak

AMASYA
Macit Zeren

ANKARA
Turhan Kapanlı
Yiğit Köker
Mansur Ulusoy
Mahmut Vural
İsmail Yetiş

ANTALYA
Mehmet Pırıltı
Âkif Tekin

ARTVİN
Fehmi Alpaslan

AYDIN
Ali Celâlettin Coşkun

BALIKESİR
Nuri Demirel
Nejat Sarıcalı

BİLECİK
Mehmet Orhan Tuğrul

BİNGÖL
A. Hikmet Yurtsever

BİTLİS
Orhan Kürümoğlu

BOLU
Turgut Yaşar Gülez
Alâeddin Yılmaztürk

BURDUR
Ö. Faruk Kınaytürk

BURSA
İ. Sabri Çağlayangil
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE
Nahit Altan
Ziya Terzen

ÇANKIRI
Gürhan Titrek

ÇORUM
M. Şevket Özçetin
Safa Yalçuk

DENİZLİ
Hüseyin Atmaca
Ali Kemal Turgut

DİYARBAKIR
Azmi Erdoğan

EDİRNE
Mehmet Nazif Ergeneli

ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ
Salim Hazerdağlı

ERZİNCAN
Fehmi Baysoy

ERZURUM
Osman Alihocagil
Sakıp Hatunoğlu
Edip Somunoğlu

ESKİŞEHİR
Ömer Ucuzal

GAZİANTEP
İbrahim Tevfik Kutlar

GÜMÜŞANE
Abbas Cilâra

HAKKÂRİ
Necip Seyhan

HATAY
M. Enver Bahadırlı
Mustafa Doliveli

ISPARTA
Mustafa Gülcügil

İÇEL
Talip Özdolay

İSTANBUL
Erdoğan Adalı
Mebrure Aksoley
Şevket Akyürek
Halûk Berkol
O. Zeki Gümüşoğlu
Ekrem Özden
Rifat Öztürkçine
Cemal Yıldırım

İZMİR
Mustafa Bozoklar
Nazif Çağatay
Orhan Kor
Necip Mirkelâmoğlu

KARS
Y. Ziya Ayrım

KASTAMONU
Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ
Hüsnü Dikeçligil
Hüseyin Kalpaklıoğlu
Sami Turan

KIRKLARELİ
Ali Alkan

KIRŞEHİR
Halil Özmen

KOCAELİ
Hikmet İşmen

KONYA
Sedat Çumralı
Fakih Özlen
Mehmet Varışlı

KÜTAHYA
A. Orhan Akça
İ. Etem Erdinç

MALATYA
Nurettin Akyurt

MANİSA
Doğan Borutçuoğlu
Oral Karaosmanoğlu
A. Orhan Süersan
Ruhi Tunakan

MARAŞ
Adnan Karaküçük

MARDİN
Abdurrahman Bayar

MUĞLA
İlyas Karaöz
Haldun Menteşeoğlu

NEVŞEHİR
İ. Şevki Atasağun

NİĞDE
Hüseyin Avni Göktürk

ORDU
Selâhattin Acar
Bekir Sıtkı Baykal

RİZE
O. Mecdi Agun

SAKARYA
Osman Salihoğlu

SAMSUN
H. Enver Işıklar
Rıza Işıtan
Refet Rendeci
Fethi Tevetoğlu

SİVAS
Nurettin Ertürk

TOKAT
Ali Altuntaş

TRABZON
Ali Şakir Ağanoğlu
Reşat Zaloğlu

URFA
Hasan Oral

UŞAK
Mehmet Faik Atayurt

YOZGAT
İsmail Yeşilyurt

ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Ahmet Demir Yüce

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Cihat Alpan
Selâhattin Babüroğlu
Sait Naci Ergin
Nihat Erim
Faruk Gürler
Vahap Güvenç

[*Oya katılmayanlar*]

TABİÎ ÜYELER
Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Kadri Kaplan
M. Şükran Özkaya (İ. Â.)
Cevdet Sunay
Muzaffer Yurdakuler

ADANA
M. Nuri Ademoğlu
M. Yılmaz Mete
Mukadder Öztekin (B.)
Mehmet Ünaldı (Bşk. V.)

AĞRI
Salih Türkmen

ANKARA
Hıfzı Oğuz Bekata
Turgut Cebe

AYDIN
İskender Cenap Ege
Halil Goral

BALIKESİR
Mehmet Güler (İ.)
Cemalettin İnkaya

BURSA
Saffet Ural

DİYARBAKIR
Selâhattin Cizrelioğlu

GAZİANTEP
Salih Tanyeri

GİRESUN
Sabahattin Orhon
İhsan Topaloğlu

İÇEL
Lûtfi Bilgen

İSTANBUL
Tekin Arıburun (Başkan)
Fikret Gündoğan

İZMİR
Beliğ Beler
Mümin Kırlı

KARS
Sırrı Atalay
Mehmet Hazer

KOCAELİ
Lûtfi Tokoğlu

KONYA
Osman Nuri Canpolat
Feyzi Halıcı

MALATYA
Hamdi Özer

MARAŞ
Hilmi Soydan

MARDİN
Abdülkerim Saraçoğlu

MUŞ
İsa Hisan Bingöl (B.)

NİĞDE
Kudret Bayhan

ORDU
Şevket Köksal

SAKARYA
Mustafa Tığlı (İ.)

SİİRT
Abdurrahman Kavak

SİNOP
Nazım İnebeyli

SİVAS
Âdil Altay
Hüseyin Öztürk

TEKİRDAĞ
Hayri Mumcuoğlu (B.)
Cemal Tarlan

TOKAT
Zihni Betil

TRABZON
Ö. Lûtfi Hocaoğlu

TUNCELİ
Arslan Bora (İ.)

VAN
Ferid Melen

YOZGAT
Sadık Artukmaç

ZONGULDAK
Mehmet Ali Pestilci

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Fethi Çelikbaş (B.)
Hayri Dener
Özer Derbil
Mehmet İzmen (İ.)
Sabahattin Özbek (B.)
Tayfur Sökmen (İ.)
Naim Talû (Başbakan)
Halil Tunç
Bahriye Üçok

[Açık üyelikler]

Eskişehir	1	Urfa	1
Sivas	1		—
		Yekûn	3

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 29 Ağustos 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısına verilen açık oyların sonucu (S. Sayısı : 245)

(Kanunlaşmıştır.)

Üye sayısı : 185
Oy verenler : 123
Kabul edenler : 123
Reddedenler : 0
Çekinserler : 0
Oya katılmayanlar : 59
Açık üyelikler : 3

[Kabul edenler]

TABİÎ ÜYELER
Mucip Ataklı
Suphi Gürsoytrak
İsmet İnönü
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Sami Küçük
Sezai O'Kan
Fahri Özdilek
Mehmet Özgüneş
Selâhattin Özgür
M.. Şükran Özkaya
Haydar Tunçkanat
Ahmet Yıldız

ADIYAMAN
Mehmet Sırrı Turanlı

AFYON KARAHİSAR
M. Kâzım Karaağaçlıoğlu
Ahmet Karayiğit
Kemal Şenocak

AMASYA
Macit Zeren

ANKARA
Turhan Kapanlı
Yiğit Köker
Mansur Ulusoy
Mahmut Vural
İsmail Yetiş

ANTALYA
Mehmet Pırıltı
Âkif Tekin

ARTVİN
Fehmi Alpaslan

AYDIN
Ali Celâlettin Çoşkun

BALIKESİR
Nuri Demirel
Nejat Sarlıcalı

BİLECİK
Mehmet Orhon Tuğrul

BİNGÖL
A. Hikmet Yurtsever

BİTLİS
Orhan Kürümoğlu

BOLU
Turgut Yaşar Gülez
Alâeddin Yılmaztürk

BURDUR
Ö. Faruk Kınaytürk

BURSA
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE
Nahit Altan
Ziya Termen

ÇANKIRI
Gürhan Tiltrek

ÇORUM
M. Şevket Özçetin
Safa Yalçuk

DENİZLİ
Hüseyin Atmaca
Ali Kemal Turgut

DİYARBAKIR
Azmi Erdoğan

EDİRNE
Mehmet Nafiz Ergeneli

ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ
Salim Hazerdağlı

ERZİNCAN
Fehmi Baysoy

ERZURUM
Osman Alihocagil
Sakıp Hatunoğlu
Edip Somunoğlu

ESKİŞEHİR
Ömer Ucuzal

GAZİANTEP
İbrahim Tevfik Kutlar

GÜMÜŞANE
Abbas Cilâra

HAKKÂRİ
Necip Seyhan

HATAY
M. Enver Bahadırlı
Mustafa Deliveli

ISPARTA
Mustafa Gülcügil

İÇEL
Talip Özdolay

İSTANBUL
Erdoğan Adalı
Mebrure Aksoley
Şevket Akyürek
Halûk Berkol
O. Zeki Gümüşoğlu
Ekrem Özden
Rifat Öztürkçine
Cemal Yıldırım

İZMİR
Mustafa Bozoklar
Orhan Kor
Necip Mirkelâmoğlu

KARS
Y. Ziya Ayrım

KASTAMONU
Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ
Hüsnü Dikeçligil
Hüseyin Kalpaklıoğlu
Sami Turan

KIRKLARELİ
Ali Alkan

KIRŞEHİR
Halil Özmen

KOCAELİ
Hikmet İşmen

KONYA
Sedat Çumralı
Fevzi Halıcı
Fakih Özlen
Mehmet Varışlı

KÜTAHYA
A. Orhan Akça
İ. Etem Erdinç

MALATYA
Nurettin Akyurt
Hamdi Özer

MANİSA
Oral Karaosmanoğlu
A. Orhan Süersan
Ruhi Tunakan

MARAŞ
Adnan Karaküçük

MARDİN
Abdurrahman Bayar

MUĞLA
İlyas Karaöz
Haldun Menteşeoğlu

NEVŞEHİR
İ. Şevki Atasağun

NİĞDE
Hüseyin Avni Göktürk

ORDU
Selâhattin Acar
Bekir Sıtkı Baykal

RİZE
O. Mecdi Agun

SAKARYA
Osman Salihoğlu

SAMSUN
H. Enver Işıklar
Rıza Işıtan
Refet Rendeci
Fethi Tevetoğlu

SİVAS
Nurettin Ertürk

TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan

TOKAT
Ali Altuntaş

TRABZON
Ali Şakir Ağanoğlu
Reşat Zaloğlu

TUNCELİ
Arslan Bora

URFA
Hasan Oral

UŞAK
Mehmet Faik Atayurt

VAN
Ferid Meler

YOZGAT
İsmail Yeşilyurt

ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Ahmet Demir Yüce

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Cihat Alpan
Selâhattin Babüroğlu
Sait Naci Ergin
Nihat Erim
Faruk Gürler
Vehap Güvenç

[*Oya katılmayanlar*]

TABİÎ ÜYELER
Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Kadri Kaplan
Cevdet Sunay
Muzaffer Yurdakuler

ADANA
M. Nuri Âdemoğlu
M. Yılmaz Mete
Mukadder Öztekin (B.)
Mehmet Ünaldı (Bşk. V.)

AĞRI
Salih Türkmen

ANKARA
Hıfzı Oğuz Bekata
Turgut Cebe

AYDIN
İskender Cenap Ege
Halil Goral

BALIKESİR
Mehmet Güler (İ.)
Cemalettin İnkaya

BURSA
İ. Sabri Çağlayangil
Saffet Ural

DİYARBAKIR
Selâhattin Cizrelioğlu

GAZİANTEP
Salih Tanyeri

GİRESUN
Sabahattin Orhon
İhsan Topaloğlu

İÇEL
Lûtfi Bilgen

İSTANBUL
Tekin Arıburun (Başkan)
Fikret Gündoğan

İZMİR
Beliğ Beler
Nazif Çağatay
Mümin Kırlı

KARS
Sırrı Atalay
Mehmet Hazer

KOCAELİ
Lûtfi Tokoğlu

KONYA
Osman Nuri Canpolat

MANİSA
Doğan Barutçuoğlu

MARAŞ
Hilmi Soydan

MARDİN
Abdülkerim Saraçoğlu

MUŞ
İsa Hisan Bingöl (B.)

NİĞDE
Kudret Bayhan

ORDU
Şevket Köksal

SAKARYA
Mustafa Tığlı (İ.)

SİİRT
Abdurrahman Kavak

SİNOP
Nâzım İnebeyli

SİVAS
Âdil Altay
Hüseyin Öztürk

TEKİRDAĞ
Hayri Mumcuoğlu (B.)

TOKAT
Zihni Betil

TRABZON
Ö. Lûtfi Hocaoğlu

YOZGAT
Sadık Artukmaç

ZONGULDAK
Mehmet Ali Pestilci

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Fethi Çelikbaş (B.)
Hayri Dener
Özer Derbil
Mehmet İzmen
Sabahattin Özbek
Tayfur Sökmen
Naim Talû (Başbakan)
Halil Tunç
Bahriye Üçok

[Açık Üyelikler]

Eskişehir	1	Urfa	1
Sivas	1		—
		Yekûn	3

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsveç Kraliığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısına verilen açık oyların sonucu (S. Sayısı : 246)

(Kanunlaşmıştır.)

Üye sayısı	: 185
Oy verenler	: 122
Kabul edenler	: 122
Reddedenler	: 0
Çekinserler	: 0
Oya katılmıyanlar	: 60
Açık üyelikler	: 3

[Kabul edenler]

TABİÎ ÜYELER
Mucip Atakli
Suphi Gürsoytrak
İsmet İnönü
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Sami Küçük
Sezai O'kan
Fahri Özdilek
Mehmet Özgüneş
Selâhattin Özgür
M. Şükran Özkaya
Haydar Tunçkanat
Ahmet Yıldız

ADIYAMAN
Mehmet Sırrı Turanlı

AFYON KARAHİSAR
M. Kâzım Karaağaçlıoğlu
Ahmet Karayiğit
Kemal Şenocak

AMASYA
Macit Zeren

ANKARA
Turhan Kapanlı
Yiğit Köker
Mansur Ulusoy
Mahmut Vural
İsmail Yetiş

ANTALYA
Mehmet Pırıltı
Âkif Tekin

ARTVİN
Fehmi Alpaslan

AYDIN
Ali Celâlettin Çoşkun

BALIKESİR
Nuri Demirel
Nejat Sarlıcalı

BİLECİK
Mehmet Orhan Tuğrul

BİNGÖL
A. Hikmet Yurtsever

BİTLİS
Orhan Kürümoğlu

BOLU
Turgut Yaşar Gülez
Alâeddin Yılmaztürk

BURDUR
Ö. Faruk Kınaytürk

BURSA
İ. Sabri Çağlayangil
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE
Nahit Altan
Ziya Termen

ÇANKIRI
Gürhan Titrek

ÇORUM
M. Şevket Özçetin
Safa Yalçuk

DENİZLİ
Ali Kemal Turgut

DİYARBAKIR
Azmi Erdoğan

EDİRNE
Mehmet Nafiz Ergeneli

ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ
Salim Hazerdağlı

ERZİNCAN
Fehmi Baysoy

ERZURUM
Osman Alihocagil
Sakıp Hatunoğlu
Edip Somunoğlu

ESKİŞEHİR
Ömer Ucuzal

GAZİANTEP
İbrahim Tevfik Kutlar

GÜMÜŞANE
Abbas Cilâra

HAKKÂRİ
Necip Seyhan

HATAY
M. Enver Bahadırlı
Mustafa Deliveli

ISPARTA
Mustafa Gülcügil

İÇEL
Talip Özdolay

İSTANBUL
Erdoğan Adalı
Mebrure Aksoley
Şevket Akyürek
Halûk Berkol
O. Zeki Gümüşoğlu
Ekrem Özden
Rifat Öztürkçine
Cemal Yıldırım

İZMİR
Mustafa Bozoklar
Orhan Kor
Necip Mirkelâmoğlu

KARS
Y. Ziya Ayrım

KASTAMONU
Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ
Hüsnü Dikeçligil
Hüseyin Kalpaklıoğlu
Sami Turan

KIRKLARELİ
Ali Alkan

KIRŞEHİR
Halil Özmen

KOCAELİ
Hikmet İşmen

KONYA
Sedat Çumralı
Fevzi Halıcı
Fakih Özlen
Mehmet Varışlı

KÜTAHYA
A. Orhan Akça
İ. Etem Erdinç

MALATYA
Nurettin Akyurt

MANİSA
Doğan Barutçuoğlu
Oral Karaosmanoğlu
A. Orhan Süersan
Ruhi Tunakan

MARAŞ
Adnan Karaküçük

MARDİN
Abdurrahman Bayar

MUĞLA
İlyas Karaöz

Haldun Menteşeoğlu

NEVŞEHİR

İ. Şevki Atasağun

NİĞDE

Hüseyin Avni Göktürk

ORDU

Selâhattin Acar

Bekir Sıtkı Baykal

RİZE

O. Mecdi Agun

SAKARYA

Osman Salihoğlu

SAMSUN

H. Enver Işıklar

Rıza Işıtan

Refet Rendeci

Fethi Tevetoğlu

SİVAS

Nurettin Ertürk

TEKİRDAĞ

Cemal Tarlan

TOKAT

Ali Altuntaş

TRABZON

Ali Şakir Ağanoğlu

Reşat Zaloğlu

TUNCELİ

Arslan Bora

URFA

Hasan Oral

UŞAK

Mehmet Faik Atayurt

YOZGAT

İsmail Yeşilyurt

ZONGULDAK

Tarık Remzi Baltan

Ahmet Demir Yüce

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER

Cihat Alpan

Setlâhattin Babüroğlu

Sait Naci Ergin

Nihat Erim

Faruk Gürler

Vehap Güvenç

[*Oya katılmayanlar*]

TABİÎ ÜYELER

Ekrem Acuner

Refet Aksoyoğlu

Emanullah Çelebi

Vehbi Ersü

Kadri Kaplan

Cevdet Sunay

Muzaffer Yurdakuler

ADANA

M. Nuri Âdemoğlu

M. Yılmaz Mete

Mukadder Öztekin (B.)

Mehmet Ünaldı (Bşk. V.)

AĞRI

Salih Türkmen

ANKARA

Hıfzı Oğuz Bekata

Turgut Cebe

AYDIN

İskender Cenap Ege

Halil Goral

BALIKESİR

Mehmet Güler (İ.)

Cemalettin İnkaya

BURSA

Saffet Ural

DENİZLİ

Hüseyin Atmaca (İ. Â.)

DİYARBAKIR

Selâhattin Cizrelioğlu

GAZİANTEP

Salih Tanyeri

GİRESUN

Sabahattin Orhon

İhsan Topaloğlu

İÇEL

Lûtfi Bilgen

İSTANBUL

Tekin Arıburun (Bşk.)

Fikret Gündoğan

İZMİR

Beliğ Beler

Nazif Çağatay

Mümin Kırlı

KARS

Sırrı Atalay (Bşk. V.)

Mehmet Hazer

KOCAELİ

Lûtfi Tokoğlu

KONYA

Osman Nuri Canpolat

MALATYA

Hamdi Özer

MARAŞ

Hilmi Soydan

MARDİN

Abdülkerim Saraçoğlu

MUŞ

İsa Hisan Bingöl (B.)

NİĞDE

Kudret Bayhan

ORDU

Şevket Köksal

SAKARYA

Mustafa Tığlı (İ.)

SİİRT

Abdurrahman Kavak

SİNOP

Nâzım İnebeyli

SİVAS

Âdil Altay

Hüseyin Öztürk

TEKİRDAĞ

Hayri Mumcuoğlu (B.)

TOKAT

Zihni Betil

TRABZON

Ö Lûtfi Hocaoğlu

VAN

Ferid Melen

YOZGAT

Sadık Artukmaç

ZONGULDAK

Mehmet Ali Pestilci

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER

Fethi Çelikbaş (B.)

Hayri Dener

Özer Derbil

Mehmet İzmen (İ.)

Sabahattin Özbek (B.)

Tayfur Sökmen

Naim Talû (Başbakan)

Halil Tunç

Bahriye Üçok

[Açık üyelikler]

Eskişehir	1
Sivas	1
Urfa	1
Yekûn	3

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Danimarka Krallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısına verilen açık oyların sonucu (S. Sayısı : 247)

(Kanunlaşmıştır.)

Üye sayısı : 184
Oy verenler : 109
Kabul edenler : 109
Reddedenler : 0
Çekinserler : 0
Oya katılmıyanlar : 73
Açık üyelikler : 3

[Kabul edenler]

TABİÎ ÜYELER
Mucip Ataklı
Suphi Gürsoytrak
İsmet İnönü
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Sami Küçük
Sezai O'Kan
Fahri Özdilek
Mehmet Özgüneş
Selâhattin Özgür
Haydar Tunçkanat
Ahmet Yıldız

ADIYAMAN
Mehmet Sırrı Turanlı

AFYON KARAHİSAR
M. Kâzım Karaağaçlıoğlu
Ahmet Karayiğit
Kemal Şenocak

AMASYA
Macit Zeren

ANKARA
Turhan Kapanlı
Yiğit Köker
Mansur Ulusoy
Mahmut Vural
İsmail Yetiş

ANTALYA
Âkif Tekin

AYDIN
Ali Celâlettin Çoşkun

BALIKESİR
Nuri Demirel
Nejat Sarlıcalı

BİLECİK
Mehmet Orhon Tuğrul

BİNGÖL
A. Hikmet Yurtsever

BİTLİS
Orhan Kürümoğlu

BOLU
Turgut Yaşar Gülez
Alâeddin Yılmaztürk

BURDUR
Ö. Faruk Kınaytürk

BURSA
İ. Sabri Çağlayangil
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE
Nahit Altan

ÇORUM
M. Şevket Özçetin
Safa Yalçuk

DENİZLİ
Ali Kemal Turgut

EDİRNE
Mehmet Nafiz Ergeneli

ELÂZIĞ
Salim Hazerdağlı

ERZURUM
Osman Alihocagil
Sakıp Hatunoğlu
Edip Somunoğlu

ESKİŞEHİR
Ömer Ucuzal

GAZİANTEP
İbrahim Tevfik Kutlar

GÜMÜŞANE
Abbas Cilâra

HAKKÂRİ
Necip Seyhan

HATAY
M. Enver Bahadırlı
Mustafa Deliveli

ISPARTA
Mustafa Gülcügil

İÇEL
Talip Özdolay

İSTANBUL
Erdoğan Adalı
Mebrure Aksoley
Şevket Akyürek
Halûk Berkol
O. Zeki Gümüşoğlu
Ekrem Özden
Rifat Öztürkçine
Cemal Yıldırım

İZMİR
Mustafa Bozoklar
Nafiz Çağatay
Orhan Kor
Necip Mirkelâmoğlu

KASTAMONU
Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ
Hüseyin Kalpaklıoğlu
Sami Turan

KIRKLARELİ
Ali Alkan

KIRŞEHİR
Halil Özmen

KONYA
Fevzi Halıcı
Fakih Özlen
Mehmet Varışlı

KÜTAHYA
A. Orhan Akça
İ. Etem Erdinç

MALATYA
Nurettin Akyurt
Hamdi Özer

MANİSA
Doğan Barutçuoğlu
Oral Karaosmanoğlu
Ruhi Tunakan

MARAŞ
Adnan Karakücük

MARDİN
Abdurrahman Bayar

MUĞLA
İlyas Karaöz
Haldun Menteşeoğlu

NEVŞEHİR
İ. Şevki Atasağun

NİĞDE
Hüseyin Avni Göktürk

ORDU
Selâhattin Acar
Bekir Sıtkı Baykal

RİZE
O. Mecdi Agun

SAKARYA
Osman Salihoğlu

SAMSUN
H. Enver Işıklar

Rıza Işıtan
Refet Rendeci
Fethi Tevetoğlu

SİVAS

Nurettin Ertürk

TEKİRDAĞ

Cemal Tarlan

TOKAT

Ali Altuntaş

TRABZON

Ali Şakir Ağanoğlu
Reşat Zaloğlu

URFA

Hasan Oral

UŞAK

Mehmet Faik Atayurt

YOZGAT

İsmail Yeşilyurt

ZONGULDAK

Tarık Remzi Baltan
Ahmet Demir Yüce

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER

Cihat Alpan
Selâhattin Babüroğlu
Nihat Erim
Faruk Gürler
Vahap Güvenç

[Oya katılmayanlar]

TABİÎ ÜYELER

Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Kadri Kaplan
M. Sükran Özkaya
(İ. Â.)
Cevdet Sunay
Muzaffer Yurdakuler

ADANA

M. Nuri Âdemoğlu
M. Yılmaz Mete
Mukadder Öztekin (B.)
Mehmet Ünaldı (Bşk. V.)

AĞRI

Salih Türkmen

ANKARA

Hıfzı Oğuz Bekata
Turgut Cebe

ANTALYA

Mehmet Pırıltı

ARTVİN

Fehmi Alpaslan

AYDIN

İskender Cenap Ege
Halil Goral

BALIKESİR

Mehmet Güler (İ.)
Cemalettin İnkaya

BURSA

Saffet Ural

ÇANAKKALE

Ziya Termen

ÇANKIRI

Gürhan Titrek

DENİZLİ

Hüseyin Atmaca

DİYARBAKIR

Selâhattin Cizrelioğlu
Azmi Erdoğan

ELÂZIĞ

Celâl Ertuğ

ERZİNCAN

Fehmi Baysoy

GAZİANTEP

Salih Tanyeri

GİRESUN

Sabahattin Orhon
İhsan Topaloğlu

İÇEL

Lütfi Bilgen

İSTANBUL

Tekin Arıburun (Bşk.)
Fikret Gündoğan

İZMİR

Beliğ Beler
Mümin Kırlı

KARS

Sırrı Atalay
Y. Ziya Ayrım
Mehmet Hazer

KAYSERİ

Hüsnü Dikeçligil

KOCAELİ

Hikmet İşmen
Lûtfi Tokoğlu

KONYA

Osman Nuri Canpolat
Sedat Çumralı

MANİSA

A. Orhan Süersan

MARAŞ

Hilmi Soydan
Abülkerim Saraçoğlu

MUŞ

İsa Hisan Bingöl (B.)

NİĞDE

Kudret Bayhan

ORDU

Şevket Köksal

SAKARYA

Mustafa Tığlı (İ.)

SİİRT

Abdurrahman Kavak

SİNOP

Nazım İnebeyli

SİVAS

Âdil Altay
Hüseyin Öztürk

TEKİRDAĞ

Hayri Mumcuoğlu (B.)

TOKAT

Zihni Betil

TRABZON

Ö. Lûtfi Hocaoğlu

TUNCELİ

Arslan Bora (İ.)

VAN

Ferid Melen

YOZGAT

Sadık Artukmaç

ZONGULDAK

Mehmet Ali Pestilci

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER

Fethi Çelikbaş
Hayri Dener
Özer Derbil
Sait Naci Ergin
Mehmet İzmen (İ.)
Sabahattin Özbek (B.)
Tayfur Sökmen
Naim Talû (Başbakan)
Halil Tunç
Bahriye Üçok

[Oya katılmayanlar]

Eskişehir	1	Urfa	1
Sivas	1		—
		Yekûn	3

3 Kasım 1970 tarihinde Viyana'da imzalanan «Gelir ve Servet Vergilerinde çifte vergilendirmenin önlenmesine ve diğer bâzı hususların düzenlenmesine ilişkin Anlaşma»'nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısına verilen açık oyların sonucu : (S. Sayısı : 248)

(Kanunlaşmıştır.)

Üye sayısı :	184
Oy verenler :	109
Kabul edenler :	109
Reddedenler :	0
Çekinserler :	0
Oya katılmıyanlar :	73
Açık üyelikler :	3

[Kabul edenler]

TABİÎ ÜYELER
Mucip Ataklı
Suphi Gürsoytrak
İsmet İnönü
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Sami Küçük
Sezai O'Kan
Fahri Özdilek
Mehmet Özgüneş
Selâhattin Özgür
Haydar Tunçkanat
Ahmet Yıldız

ADIYAMAN
Mehmet Sırrı Turanlı

AFYON KARAHİSAR
M. Kâzım Karaağaçlıoğlu
Ahmet Karayiğit
Kemal Şenocak

AMASYA
Macit Zeren

ANKARA
Turhan Kapanlı
Yiğit Köker
Mansur Ulusoy
Mahmut Vural
İsmail Yetiş

ANTALYA
Âkif Tekin

AYDIN
Ali Celâlettin Çoşkun

BALIKESİR
Nuri Demirel
Nejat Sarlıcalı

BİLECİK
Mehmet Orhon Tuğrul

BİNGÖL
A. Hikmet Yurtsever

BİTLİS
Orhan Kürümoğlu

BOLU
Turgut Yaşar Güleç
Alâeddin Yılmaztürk

BURDUR
Ö. Faruk Kınaytürk

BURSA
İ. Sabri Çağlayangil
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE
Nahit Altan

ÇORUM
M. Şevket Özçetin
Safa Yalçuk

DENİZLİ
Ali Kemal Turgut

EDİRNE
Mehmet Nafiz Ergeneli

ELÂZIĞ
Salim Hazerdağlı

ERZURUM
Osman Alihocagil
Sakıp Hatunoğlu
Edip Somunoğlu

ESKİŞEHİR
Ömer Ucuzal

GAZİANTEP
İbrahim Tevfik Kutlar

GÜMÜŞANE
Abbas Cilâra

HAKKÂRİ
Necip Seyhan

HATAY
M. Enver Bahadırlı
Mustafa Deliveli

ISPARTA
Mustafa Gülcügil

İÇEL
Talip Özdolay

İSTANBUL
Erdoğan Adalı
Mebrure Aksoley
Şevket Akyürek
Halûk Berkol
O. Zeki Gümüşoğlu
Ekrem Özden
Rifat Öztürkçine
Cemal Yıldırım

İZMİR
Mustafa Bozoklar
Nazif Çağatay
Orhan Kor
Necip Mirkelâmoğlu

KASTAMONU
Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ
Hüsnü Dikeçligil
Sami Turan

KIRKLARELİ
Ali Alkan

KIRŞEHİR
Halil Özmen

KONYA
Fevzi Halıcı
Fakih Özlen
Mehmet Varışlı

KÜTAHYA
A. Orhan Akça
İ. Etem Erdinç

MALATYA
Nurettin Akyurt
Hamdi Özer

MANİSA
Doğan Barutçuoğlu
Oral Karaosmanoğlu
Ruhi Tunakan

MARAŞ
Adnan Karaküçük

MARDİN
Abdurrahman Bayar

MUĞLA
İlyas Karaöz
Haldun Menteşeoğlu

NEVŞEHİR
İ. Şevki Atasağun

NİĞDE
Hüseyin Avni Göktürk

ORDU
Selâhattin Acar

Bekir Sıtkı Baykal
RİZE
O. Mecdi Agun
SAKARYA
Osman Salihoğlu
SAMSUN
H. Enver Işıklar
Rıza Işıtan
Refet Rendeci
Fethi Tevetoğlu
SİVAS
Nurettin Ertürk
TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan
TOKAT
Ali Altuntaş
TRABZON
Ali Şakir Ağanoğlu
Reşat Zaloğlu
URFA
Hasan Oral
UŞAK
Mehmet Faik Atayurt
YOZGAT
İsmail Yeşilyurt
ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Ahmet Demir Yüce
CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Cihat Alpan
Selâhattin Babüroğlu
Nihat Erim
Faruk Gürler
Vehap Güvenç

[*Oya katılmayanlar*]

TABİÎ ÜYELER
Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Kadri Kaplan
Cevdet Sunay
M. Şükran Özkaya
Muzaffer Yurdakuler
(İ. Â.)
ADANA
M. Nuri Âdemoğlu
M. Yılmaz Mete
Mukadder Öztekin (B.)
Mehmet Ünaldı (Bşk. V.)
AĞRI
Salih Türkmen
ANKARA
Hıfzı Oğuz Bekata
Turgut Cebe
ANTALYA
Mehmet Pırıltı
ARTVİN
Fehmi Alpaslan
AYDIN
İskender Cenap Ege
Halil Goral
BALIKESİR
Mehmet Güler
Cemalettin İnkaya
BURSA
Saffet Ural
ÇANAKKALE
Ziya Termen
ÇANKIRI
Gürhan Titrek
DENİZLİ
Hüseyin Atmaca
DİYARBAKIR
Selâhattin Cizrelioğlu
Azmi Erdoğan
ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ
ERZİNCAN
Fehmi Baysoy
GAZİANTEP
Salih Tanyeri
GİRESUN
Sabahattin Orhon
İhsan Topaloğlu
İÇEL
Lûtfi Bilgen
İSTANBUL
Tekin Arıburun (Başkan)
Fikret Gündoğan
İZMİR
Beliğ Beler
Mümin Kırlı
KARS
Sırrı Atalay
Y. Ziya Ayrım
Mehmet Hazer
KAYSERİ
Hüseyin Kalpaklıoğlu
KOCAELİ
Hikmet İşmen
Lûtfi Tokoğlu
KONYA
Osman Nuri Canpolat
Sedat Çumralı
MANİSA
A. Orhan Süersan
MARAŞ
Hilmi Soydan
MARDİN
Abdülkerim Saraçoğlu
MUŞ
İsa Hisan Bingöl (B.)
NİĞDE
Kudret Bayhan
ORDU
Şevket Köksal
SAKARYA
Mustafa Tığlı (İ.)
SİİRT
Abdurrahman Kavak
SİNOP
Nâzım İnebeyli
SİVAS
Âdil Altay
Hüseyin Öztürk
TEKİRDAĞ
Hayri Mumcuoğlu (B.)
TOKAT
Zihni Betil
TRABZON
Ö. Lûtfi Hocaoğlu
TUNCELİ
Arslan Bora (İ.)
VAN
Ferid Melen
YOZGAT
Sadık Artukmaç
ZONGULDAK
Mehmet Ali Pestilci
CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Fethi Çelikbaş (B.)
Hayri Dener
Özer Derbil
Sait Naci Ergin
Mehmet İzmen (İ.)
Sabahattin Özbek (B.)
Tayfur Sökmen
Naim Talû (Başbakan)
Halil Tunç
Bahriye Üçok

[Açık üyelikler]

Eskişehir	1
Sivas	1
Urfa	1
Yekûn	3

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 25 Ağustos 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısına verilen açık oyların sonucu (S. Sayısı : 249)

(Kanunlaşmıştır.)

Üye sayısı : 185
Oy verenler : 111
Kabul edenler : 111
Reddedenler : 0
Çekinserler : 0
Oya katılmıyanlar : 71
Açık üyelikler : 3

[Kabul edenler]

TABİÎ ÜYELER
Mucip Ataklı
Suphi Gürsoytrak
İsmet İnönü
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Sami Küçük
Sezai O'Kan
Fahri Özdilek
Mehmet Özgüneş
Selâhattin Özgür
Haydar Tunçkanat
Ahmet Yıldız

ADIYAMAN
Mehmet Sırrı Tıranlı

AFYON KARAHİSAR
M. Kâzım Karaağaçlıoğlu
Ahmet Karayiğit

AMASYA
Macit Zeren

ANKARA
Turhan Kapanlı
Yiğit Köker
Mansur Ulusoy
Mahmut Vural
İsmail Yetiş

ANTALYA
Mehmet Pırıltı
Âkif Tekin

ARTVİN
Fehmi Alpaslan

AYDIN
Ali Celâlettin Çoşkun

BALIKESİR
Nuri Demirel
Nejat Sarlıcalı

BİLECİK
Mehmet Orhon Tuğrul

BİNGÖL
A. Hikmet Yurtsever

BİTLİS
Orhan Kürümoğlu

BOLU
Turgut Yaşar Gülez
Alâeddin Yılmaztürk

BURDUR
Ö. Faruk Kınaytürk

BURSA
İ. Sabri Çağlayangil
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE
Nahit Altan
Ziya Termen

ÇORUM
M. Şevket Özçetin
Safa Yalçık

DENİZLİ
Ali Kemal Turgut

DİYARBAKIR
Azmi Erdoğan

EDİRNE
Mehmet Nafiz Ergeneli

ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ
Salim Hazerdağlı

ERZİNCAN
Fehmi Baysoy

ERZURUM
Osman Alihocagil
Sakıp Hatunoğlu
Edip Somunoğlu

ESKİŞEHİR
Ömer Ucuzal

GÜMÜŞANE
Abbas Cilâra

HAKKÂRİ
Necip Seyhan

HATAY
M. Enver Bahadırlı
Mustafa Deliveli

ISPARTA
Mustafa Gülcügil

İÇEL
Talip Özdolay

İSTANBUL
Erdoğan Adalı
Mebrure Aksoley
Şevket Akyürek
Halûk Berkol
O. Zeki Gümüşoğlu
Ekrem Özden
Cemal Yıldırım

İZMİR
Mustafa Bozoklar
Nazif Çağatay
Orhan Kor
Necip Mirkelâmoğlu

KARS
Y. Ziya Ayrım

KASTAMONU
Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ
Hüsnü Dikeçligil
Hüseyin Kalpaklıoğlu
Sami Turan

KIRKLARELİ
Ali Alkan

KIRŞEHİR
Halil Özmen

KOCAELİ
Hikmet İşmen

KONYA
Sedat Çumralı
Fevzi Halıcı
Mehmet Varışlı

MALATYA
Nurettin Akyurt
Hamdi Özer

MANİSA
Doğan Barutçuoğlu
Oral Karaosmanoğlu
A. Orhan Süersan
Ruhi Tunakan

MARAŞ
Adnan Karaküçük

MARDİN
Abdurrahman Bayar

MUĞLA
İlyas Karaöz
Haldun Menteşeoğlu

ORDU
Selâhattin Acar
Bekir Sıtkı Baykal

RİZE
O Mecdi Agun

SAKARYA
Osman Salihoğlu
SAMSUN
Rıza Işıtan
Refet Rendeci
Fethi Tevetoğlu
SİVAS
Nurettin Ertürk

TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan
TOKAT
Ali Altuntaş
TRABZON
Ali Şakir Ağanoğlu
Reşat Zaloğlu

URFA
Hasan Oral
YOZGAT
İsmail Yeşilyurt
ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Ahmet Demir Yüce

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Cihat Alpan
Selâhattin Babüroğlu
Sait Naci Ergin
Nihat Erim
Faruk Gürler
Vahap Güvenç

[Oya katılmayanlar]

TABİÎ ÜYELER
Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Kadri Kaplan
M. Şükran Özkaya
Cevdet Sunay
Muzaffer Yurdakuler
ADANA
M. Nuri Âdemoğlu
M. Yılmaz Mete
Mukadder Öztekin (B.)
Mehmet Ünaldı
(Bşk. V.)
AFYON KARAHİSAR
Kemal Şenocak
AĞRI
Salih Türkmen
ANKARA
Hıfzı Oğuz Bekata
Turgut Cebe
AYDIN
İskender Cenap Ege
Halil Goral
BALIKESİR
Mehmet Güler (İ.)
Cemalettin İnkaya
BURSA
Saffet Ural

ÇANKIRI
Gühan Titrek
DENİZLİ
Hüseyin Atmaca
DİYARBAKIR
Selâhattin Cizrelioğlu
GAZİANTEP
İbrahim Tevfik Kutlar
Salih Tanyeri
GİRESUN
Sabahattin Orhon
İhsan Topaloğlu
İÇEL
Lûtfi Bilgen
İSTANBUL
Tekin Arıburun
(Başkan)
Fikret Gündoğan
Rifat Öztürkçine
İZMİR
Beliğ Beler
Mümin Kırlı
KARS
Sırrı Atalay (Bşk. V.)
Mehmet Hazer
KOCAELİ
Lûtfi Tokoğlu
KONYA
Osman Nuri Canpolat

Fakih Özlen
KÜTAHYA
A. Orhan Akça
İ. Etem Erdinç
MARAŞ
Hilmi Soydan
MARDİN
Abdülkerim Saraçoğlu
MUŞ
İsa Hisan Bingöl (B.)
NEVŞEHİR
İ. Şevki Atasağun
NİĞDE
Kudret Bayhan
Hüseyin Avni Göktürk
ORDU
Şevket Köksal
SAKARYA
Mustafa Tığlı (İ.)
SAMSUN
H. Enver Işıklar
SİİRT
Abdurrahman Kavak
SİNOP
Nâzım İnebeyli
SİVAS
Âdil Altay
Hüseyin Öztürk

TEKİRDAĞ
Hayri Mumcuoğlu (B.)
TOKAT
Zihni Betil
TRABZON
Ö. Lûtfi Hocaoğlu
TUNCELİ
Arslan Bora (İ.)
UŞAK
Mehmet Faik Atayurt
VAN
Ferid Melen
YOZGAT
Sadık Artukmaç
ZONGULDAK
Mehmet Ali Pestilci
CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Fethi Çelikbaş (B.)
Hayri Dener
Özer Derbil
Mehmet İzmen (B.)
Sabahattin Özbek (B.)
(İ.)
Tayfur Sökmen
Naim Talû (Başbakan)
Halil Tunç
Bahriye Üçok

[Açık üyelikler]

Eskişehir	1
Sivas	1
Urfa	1
Yekûn	3

Milletlerarası nakliyatta kullanılan paletlerin Gümrük rejimine dair Avrupa Sözleşmesine katılmamızın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısına verilen açık oyların sonucu (S. Sayısı:250)

(Kanunlaşmıştır.)

Üye sayısı : 185
Oy verenler : 112
Kabul edenler : 112
Reddedenler : 0
Çekinserler : 0
Oya katılmıyanlar : 70
Açık üyelikler 3

[Kabul edenler]

TABİÎ ÜYELER
Mucip Ataklı
Suphi Gürsoytrak
İsmet İnönü
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Sami Küçük
Sezai O'Kan
Fahri Özdilek
Mehmet Özgüneş
Selâhattin Özgür
Haydar Tunçkanat
Ahmet Yıldız

ADIYAMAN
Mehmet Sırrı Turanlı

AFYON KARAHİSAR
M. Kâzım Karaağaçlıoğlu
Ahmet Karayiğit

AMASYA
Macit Zerer

ANKARA
Turhan Kapanlı
Yiğit Köker
Mansur Ulusoy
Mahmut Vural
İsmail Yetiş

ANTALYA
Mehmet Pırıltı
Akif Tekin

ARTVİN
Fehmi Alpaslan

AYDIN
Ali Celâlettin Çoşkun

BALIKESİR
Nuri Demirel
Nejat Sarlıcalı

BİLECİK
Mehmet Orhon Tuğrul

BİNGÖL
A. Hikmet Yurtsever

BİTLİS
Orhan Kürümoğlu

BOLU
Turgut Yaşar Gülez
Alâeddin Yılmaztürk

BURDUR
Ö. Faruk Kınaytürk

BURSA
İ. Sabri Çağlayangil
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE
Nahit Altan
Ziya Termen

ÇORUM
M. Şevket Özçetin
Safa Yalçuk

DENİZLİ
Hüseyin Atmaca
Ali Kemal Turgut

DİYARBAKIR
Azmi Erdoğan

EDİRNE
Mehmet Nafiz Ergeneli

ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ
Salim Hazerdağlı

ERZİNCAN
Fehmi Baysoy

ERZURUM
Osman Alihocagil
Sakıp Hatunoğlu
Edip Somunoğlu

ESKİŞEHİR
Ömer Ucuzal

GÜMÜŞANE
Abbas Cilâra

HAKKÂRİ
Necip Seyhan

HATAY
M. Enver Bahadırlı
Mustafa Deliveli

ISPARTA
Mustafa Gülcügil

İÇEL
Talip Özdolay

İSTANBUL
Erdoğan Adalı
Mebrure Aksoley
Şevket Akyürek
Halûk Berkol
O. Zeki Gümüşoğlu
Ekrem Özden
Cemal Yıldırım

İZMİR
Mustafa Bozoklar
Nazif Çağatay
Orhan Kor
Necip Mirkelâmoğlu

KARS
Y. Ziya Ayrım

KASTAMONU
Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ
Hüsnü Dikeçligil
Hüseyin Kalpaklıoğlu
Sami Turan

KIRKLARELİ
Ali Alkan

KIRŞEHİR
Halil Özmen

KOCAELİ
Hikmet İşmen

KONYA
Sedat Çumralı
Fevzi Halıcı
Mehmet Varışlı

MALATYA
Nurettin Akyurt
Hamdi Özer

MANİSA
Doğan Barutçuoğlu
Oral Karaosmanoğlu
A. Orhan Süersan
Ruhi Tunakan

MARAŞ
Adnan Karaküçük

MARDİN
Abdurrahman Bayar

MUĞLA
İlyas Karaöz
Haldun Menteşeoğlu

ORDU
Selâhattin Acar
Bekir Sıtkı Baykal

RİZE
O. Mecdi Agun

SAKARYA
Osman Salihoğlu
SAMSUN
Rıza Işıtan
Refet Rendeci
Fethi Tevetoğlu
SİVAS
Nurettin Ertürk

TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan
TOKAT
Ali Altuntaş
TRABZON
Ali Şakir Ağaoğlu
Reşat Zaloğlu

URFA
Hasan Oral
YOZGAT
İsmail Yeşilyurt
ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Ahmet Demir Yüce

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Cihat Alpan
Selâhattin Babüroğlu
Sait Naci Ergin
Nihat Erim
Faruk Gürler
Vahap Güvenç

[Oya Katılmayanlar]

TABİÎ ÜYELER
Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Kadri Kaplan
M. Şükran Özkaya (İ. Â.)
Cevdet Sunay
Muzaffer Yurdakuler

ADANA
M. Nuri Âdemoğlu
M. Yılmaz Mete
Mukadder Öztekin (B.)
Mehmet Ünaldı (Bşk. V.)

AFYON KARAHİSAR
Kemal Şenocak
AĞRI
Salih Türkmen
ANKARA
Hıfzı Oğuz Bekata
Turgut Cebe
AYDIN
İskender Cenap Ege
Halil Goral
BALIKESİR
Mehmet Güler (İ.)
Cemalettin İnkaya

BURSA
Saffet Ural
ÇANKIRI
Gürhan Titrek
DİYARBAKIR
Selâhattin Cizrelioğlu
GAZİANTEP
İbrahim Tevfik Kutlar
Salih Tanyeri
GİRESUN
Sabahattin Orhon
İhsan Topaloğlu
İÇEL
Lûtfi Bilgen
İSTANBUL
Tekin Arıburun (Başkan)
Fikret Gündoğan
Rifat Öztürkçine
İZMİR
Beliğ Beler
Mümin Kırlı
KARS
Sırrı Atalay
Mehmet Hazer
KOCAELİ
Lûtfi Tokoğlu
KONYA
Osman Nuri Canpolat

Fakih Özlen
KÜTAHYA
A. Orhan Akça
İ. Etem Erdinç
MARAŞ
Hilmi Soydan
MARDİN
Abdülkerim Saraçoğlu
MUŞ
İsa Hisan Bingöl (B.)
NEVŞEHİR
İ. Şevki Atasağun
NİĞDE
Kudret Bayhan
Hüseyin Avni Göktürk
ORDU
Şevket Köksal
SAKARYA
Mustafa Tığlı (İ.)
SAMSUN
H. Enver Işıklar
SİİRT
Abdurrahman Kavak
SİNOP
Nâzım İnebeyli
SİVAS
Âdil Altay
Hüseyin Öztürk

TEKİRDAĞ
Hayri Mumcuoğlu (B.)
TOKAT
Zihni Betil
TRABZON
Ö. Lûtfi Hocaoğlu
TUNCELİ
Arslan Bora (İ.)
UŞAK
Mehmet Faik Atayurt
VAN
Ferid Melen
YOZGAT
Sadık Artukmaç
ZONGULDAK
Mehmet Ali Pestilci

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Fethi Çelikbaş (B.)
Hayri Dener
Özer Derbil
Mehmet İzmen (İ.)
Sabahattin Özbek (B.)
Tayfur Sökmen
Naim Talû (Başbakan)
Halil Tunç
Bahriye Üçok

[Açık üyelikler]

Eskişehir	1
Sivas	1
Urfa	1
Yekûn	3

Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansının İstisna ve muafiyetleri hakkında anlaşmaya Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin katılmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısına verilen açık oyların sonucu (S. Sayısı : 251)

(Kanunlaşmıştır.)

Üye sayısı :	185
Oy verenler :	121
Kabul edenler :	121
Reddedenler :	0
Çekinserler :	0
Oya katılmayanlar :	61
Açık üyelikler :	3

[Kabul edenler]

TABİÎ ÜYELER
Mucip Atakli
Suphi Gürsoytrak
İsmet İnönü
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Sami Küçük
Sezai O'Kan
Fahri Özdilek
Mehmet Özgüneş
Selâhattin Özgür
Haydar Tunçkanat
Ahmet Yıldız

ADIYAMAN
Mehmet Sırrı Turanlı

AFYON KARAHİSAR
M. Kâzım Karaağaçlıoğlu
Ahmet Karayiğit
Kemal Şenocak

AMASYA
Macit Zeren

ANKARA
Turhan Kapanlı
Yiğit Köker
Mansur Ulusoy
Mahmut Vural
İsmail Yetiş

ANTALYA
Mehmet Pırıltı
Âkif Tekin

ARTVİN
Fehmi Alpaslan

AYDIN
Ali Celâlettin Çoşkun

BALIKESİR
Nuri Demirel
Nejat Sarlıcalı

BİLECİK
Mehmet Orhon Tuğrul

BİNGÖL
A. Hikmet Yurtsever

BİTLİS
Orhan Kürümoğlu

BOLU
Turgut Yaşar Güleç
Alâeddin Yılmaztürk

BURDUR
Ö. Faruk Kınaytürk

BURSA
İ. Sabri Çağlayangil
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE
Nahit Altan
Ziya Termen

ÇANKIRI
Gürhan Titrek

ÇORUM
M. Şevket Özçetin
Safa Yalçuk

DENİZLİ
Hüseyin Atmaca
Ali Kemal Turgut

DİYARBAKIR
Azmi Erdoğan

EDİRNE
Mehmet Nafiz Ergeneli

ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ
Salim Hazerdağlı

ERZİNCAN
Fehmi Baysoy

ERZURUM
Osman Alihocagil
Sakıp Hatunoğlu
Edip Somunoğlu

ESKİŞEHİR
Ömer Ucuzal

GAZİANTEP
İbrahim Tevfik Kutlar

GÜMÜŞANE
Abbas Cilâra

HAKKÂRİ
Necip Seyhan

HATAY
M. Enver Bahadırlı
Mustafa Deliveli

ISPARTA
Mustafa Gülcügil

İÇEL
Talip Özdolay

İSTANBUL
Erdoğan Adalı
Mebrure Aksoley
Şevket Akyürek
Halûk Berkol
O. Zeki Gümüşoğlu
Ekrem Özden
Rifat Öztürkçine
Cemal Yıldırım

İZMİR
Mustafa Bozoklar
Orhan Kor
Necip Mirkelâmoğlu

KARS
Y. Ziya Ayrım

KASTAMONU
Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ
Hüsnü Dikeçligil
Hüseyin Kalpaklıoğlu
Sami Turan

KIRKLARELİ
Ali Alkan

KIRŞEHİR
Halil Özmen

KOCAELİ
Hikmet İşmen

KONYA
Sedat Çumralı
Fevzi Halıcı
Fakih Özlen

KÜTAHYA
A. Orhan Akça
İ. Etem Erdinç

MALATYA
Nurettin Akyurt
Hamdi Özer

MANİSA
Doğan Barutçuoğlu
Oral Karaosmanoğlu
A. Orhan Süersan
Ruhi Tunakan

MARAŞ
Adnan Karaküçük

MARDİN
Abdurrahman Bayar

MUĞLA
İlyas Karaöz
Haldun Menteşeoğlu

NEVŞEHİR
İ. Şevki Atasağun

NİĞDE
Hüseyin Avni Göktürk

ORDU
Selâhattin Acar
Bekir Sıtkı Baykal

RİZE
O. Mecdi Agun

SAKARYA
Osman Salihoğlu

SAMSUN
H. Enver Işıklar
Rıza Işıtan
Refet Rendeci
Fethi Tevetoğlu

SİVAS
Nurettin Ertürk

TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan

TOKAT
Ali Altuntaş

TRABZON
Ali Şakir Ağanoğlu
Reşat Zaloğlu

URFA
Hasan Oral

UŞAK
Mehmet Faik Atayurt

YOZGAT
İsmail Yeşilyurt

ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Ahmet Demir Yüce

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Cihat Alpan
Selâhattin Babüroğlu
Sait Naci Ergin
Nihat Erim
Faruk Gürler
Vehap Güvenç

[Oya katılmayanlar]

TABİİ ÜYELER
Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Emanullah Çelebi
Vehb Ersü
Kadri Kaplan
M. Şükran Özkaya (İ. Â.)
Muzaffer Yurdakuler

ADANA
M. Nuri Âdemoğlu
M. Yılmaz Mete
Mukadder Öztekin (B.)
Mehmet Ünaldı (Bşk. V.)

AĞRI
Salih Türkmen

ANKARA
Hıfzı Oğuz Bekata
Turgut Cebe

AYDIN
İskender Cenap Ege
Halil Goral

BALIKESİR
Mehmet Güler
Cemalettin İnkaya

BURSA
Saffet Ural

DİYARBAKIR
Selâhattin Cizrelioğlu

GAZİANTEP
Salih Tanveri

GİRESUN
Sabahattin Orhon
İhsan Topaloğlu

İÇEL
Lûtfi Bilgen

İSTANBUL
Tekin Arıburun (Başkan)
Fikret Gündoğan

İZMİR
Beliğ Beler
Nazif Çağatay
Mümin Kırlı

KARS
Sırrı Atalay
Mehmet Hazer

KOCAELİ
Lûtfi Tokoğlu

KONYA
Osman Nuri Canpolat
Mehmet Varışlı

MARAŞ
Hilmi Soydan

MARDİN
Abdülkerim Saraçoğlu

MUŞ
İsa Hisan Bingöl

NİĞDE
Kudret Bayhan

ORDU
Şevket Köksal

SAKARYA
Mustafa Tığlı (İ.)

SİİRT
Abdurrahman Kavak

SİNOP
Nâzım İnebeyli

SİVAS
Âdil Altay
Hüseyin Öztürk

TEKİRDAĞ
Hayri Mumcuoğlu (B.)

TOKAT
Zihni Betil

TRABZON
Ö. Lûtfi Hocaoğlu

TUNCELİ
Arslan Bora (İ.)

VAN
Ferid Melen

YOZGAT
Sadık Artukmaç

ZONGULDAK
Mehmet Ali Pestilci

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Fethi Çelikbaş (B.)
Hayri Dener
Özer Derbil
Mehmet İzmen (B.)
Fahri Korutürk
Sabahattin Özbek
Tayfur Sökmen (İ.)
Naim Talû (B.)
Halil Tuç
Bahriye Üçok

[Açık üyelikler]

Eskişehir	1	Urfa	1
Sivas	1		—
		Yekûn	3

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avusturya Federal Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 31 Ekim 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısına verilen açık oylamanın sonucu (S. Sayısı : 252)

(Kanunlaşmıştır.)

Üye sayısı :	185
Oy verenler :	121
Kabul edenler :	121
Reddedenler :	0
Çekinserler :	0
Oya katılmıyanlar :	61
Açık üyelikler :	3

[Kabul edenler]

TABİİ ÜYELER
Mucip Ataklı
Suphi Gürsoytrak
İsmet İnönü
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Sami Küçük
Sezai O'kan
Fahri Özdilek
Mehmet Özgüneş
Selâhattin Özgür
Haydar Tunçkanat
Ahmet Yıldız

ADIYAMAN
Mehmet Sırrı Turanlı

AFYON KARAHİSAR
M. Kâzım Karaağaçlıoğlu
Ahmet Karayiğit
Kemal Şenocak

AMASYA
Macit Zeren

ANKARA
Turhan Kapanlı
Yiğit Köker
Mansur Ulusoy
Mahmut Vural
İşmail Yetiş

ANTALYA
Mehmet Pırıltı
Âkif Tekin

ARTVİN
Fehmi Alpaslan

AYDIN
Ali Celâlettin Coşkun

BALIKESİR
Nuri Demirel
Nejat Sarlıcalı

BİLECİK
Mehmet Orhan Tuğrul

BİNGÖL
A. Hikmet Yurtsever

BİTLİS
Orhan Kürümoğlu

BOLU
Turgut Yaşar Gülez
Alâeddin Yılmaztürk

BURDUR
Ö. Faruk Kınaytürk

BURSA
İ. Sabri Çağlayangil
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE
Nahit Altan
Ziya Termen

ÇANKIRI
Gürhan Titrek

ÇORUM
M. Şevket Özçetin
Safa Yalçuk

DENİZLİ
Hüseyin Atmaca
Ali Kemal Turgut

DİYARBAKIR
Azmi Erdoğan

EDİRNE
Mehmet Nafiz Ergeneli

ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ
Salim Hazerdağlı

ERZİNCAN
Fehmi Baysoy

ERZURUM
Osman Alihocagil
Sakıp Hatunoğlu
Edip Somunoğlu

ESKİŞEHİR
Ömer Ucuzal

GAZİANTEP
İbrahim Tevfik Kutlar

GÜMÜŞANE
Abbas Cilâra

HAKKÂRİ
Necip Seyhan

HATAY
M. Enver Bahadırlı
Mustafa Deliveli

ISPARTA
Mustafa Gülcügil

İÇEL
Talip Özdolay

İSTANBUL
Erdoğan Adalı
Mebrure Aksoley
Şevket Akyürek
Halûk Berkol
O. Zeki Gümüşoğlu
Ekrem Özden
Rifat Öztürkçine
Cemal Yıldırım

İZMİR
Mustafa Bozoklar
Orhan Kor
Necip Mirkelâmoğlu

KARS
Y. Ziya Ayrım

KASTAMONU
Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ
Hüsnü Dikeçligil
Hüseyin Kalpaklıoğlu
Sami Turan

KIRKLARELİ
Ali Alkan

KIRŞEHİR
Halil Özmen

KOCAELİ
Hikmet İşmen

KONYA
Sedat Çumralı
Fevzi Halıcı
Fakih Özlen

KÜTAHYA
A. Orhan Akça
İ. Etem Erdinç

MALATYA
Nurettin Akyurt
Hamdi Özer

MANİSA
Doğan Barutçuoğlu
Oral Karaosmanoğlu
A. Orhan Süersan
Ruhi Tunakan

MARAŞ
Adnan Karaküçük

MARDİN
Abdurrahman Bayar

MUĞLA
İlyas Karaöz
Haldun Menteşeoğlu

NEVŞEHİR
İ. Şevki Atasağun
NİĞDE
Hüseyin Avni Göktürk
ORDU
Selâhattin Acar
Bekir Sıtkı Baykal
RİZE
O. Mecdi Agun
SAKARYA
Osman Salihoğlu

SAMSUN
H. Enver Işıklar
Rıza Işıtan
Refet Rendeci
Fethi Tevetoğlu
SİVAS
Nurettin Ertürk
TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan
TOKAT
Ali Altuntaş

TRABZON
Ali Şakir Ağanoğlu
Reşat Zaloğlu
URFA
Hasan Oral
UŞAK
Mehmet Faik Atayurt
YOZGAT
İsmail Yeşilyurt

ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Ahmet Demir Yüce
CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Cihat Alpan
Selâhattin Babüroğlu
Sait Naci Ergin
Nihat Erim
Faruk Gürler
Vahap Güvenç

[*Oya katılmayanlar*]

TABİİ ÜYELER
Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Kadri Kaplan
M. Şükran Özkaya
(İ. Â.)
Cevdet Sunay
Muzaffer Yurdakuler
ADANA
M. Nuri Âdemoğlu
M. Yılmaz Mete
Mukadder Öztekin (B.)
Mehmet Ünaldı
(Bşk. V.)
AĞRI
Salih Türkmen
ANKARA
Hıfzı Oğuz Bekata
Turğut Cebe
AYDIN
İskender Cenap Ege
Halil Goral

BALIKESİR
Mehmet Güler
Cemalettin İnkaya
BURSA
Saffet Ural
DİYARBAKIR
Selâhattin Cizrelioğlu
GAZİANTEP
Salih Tanyeri
GİRESUN
Sabahattin Orhon
İhsan Topaloğlu
İÇEL
Lûtfi Bilgen
İSTANBUL
Tekin Arıburun
(Başkan)
Fikret Gündoğan
İZMİR
Beliğ Beler
Nazif Çağaatay
Mümin Kırlı
KARS
Sırrı Atalay

Mehmet Hazer
KOCAELİ
Lûtfi Tokoğlu
KONYA
Osman Nuri Canpolat
Mehmet Varışlı
MARAŞ
Hilmi Soydan
MARDİN
Abdülkerim Saraçoğlu
MUŞ
İsa Hisan Bingöl (B.)
NİĞDE
Kudret Bayhan
ORDU
Şevket Köksal
SAKARYA
Mustafa Tığlı (İ.)
SİİRT
Abdurrahman Kavak
SİNOP
Nâzım İnebeyli
SİVAS
Âdil Altay
Hüseyin Öztürk

TEKİRDAĞ
Hayri Mumcuoğlu (B.)
TOKAT
Zihni Betil
TRABZON
Ö. Lûtfi Hocaoğlu
TUNCELİ
Arslan Bora (İ.)
VAN
Ferid Melen
YOZGAT
Sadık Artukmaç
ZONGULDAK
Mehmet Ali Pestilci
CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Fethi Çelikbaş (B.)
Hayri Dener
Özer Derbil
Mehmet İzmen (İ.)
Sabahattin Özbek (B.)
Tayfur Sökmen
Naim Talû (Başbakan)
Halil Tunç
Bahriye Üçok

[Açık üyelikler]

Eskişehir	1
Sivas	1
Urfa	1
Yekûn	3

Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Norveç Krallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısına verilen açık oyların sonucu (S. Sayısı : 253)

(Kanunlaşmıştır.)

Üye sayısı : 185
Oy verenler : 114
Kabul edenler : 114
Reddedenler : 0
Çekinserler : 0
Oya katılmıyanlar : 68
Açık üyelikler : 3

[Kabul edenler]

TABİÎ ÜYELER
Mucip Ataklı
Suphi Gürsoytrak
İsmet İnönü
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Sami Küçük
Sezai O'Kan
Fahri Özdilek
Selâhattin Özgür
M. Şükran Özkaya
Haydar Tunçkanat
Ahmet Yıldız

ADIYAMAN
Mehmet Sırrı Turanlı

AFYON KARAHİSAR
M. Kâzım Karaağaçlıoğlu
Ahmet Karayiğit
Kemal Şenocak

AMASYA
Macit Zeren

ANKARA
Turhan Kapanlı
Yiğit Köker
Mansur Ulusoy
Mahmut Vural
İsmail Yetiş

ANTALYA
Mehmet Pırıltı
Âkif Tekin

ARTVİN
Fehmi Alpaslan

AYDIN
Ali Celâlettin Çoşkun

BALIKESİR
Nuri Demirel
Nejat Sarlıcalı

BİNGÖL
A. Hikmet Yurtsever

BİTLİS
Orhan Kürümoğlu

BOLU
Turgut Yaşar Gülez

BURSA
Şeref Kayalar

ÇANAKKALE
Nahit Altan
Ziya Termen

ÇANKIRI
Gürhan Titrek

ÇORUM
M. Şevket Özçetin
Safa Yalçuk

DENİZLİ
Hüseyin Atmaca

DİYARBAKIR
Azmi Erdoğan

EDİRNE
Mehmet Nafiz Ergeneli

ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ
Salim Hazerdağlı

ERZİNCAN
Fehmi Baysoy

ERZURUM
Osman Alihocagil
Sakıp Hatunoğlu
Edip Somunoğlu

ESKİŞEHİR
Ömer Ucuzal

GAZİANTEP
İbrahim Tevfik Kutlar

GÜMÜŞANE
Abbas Cilâra

HAKKÂRİ
Necip Seyhan

HATAY
M. Enver Bahadırlı
Mustafa Deliveli

İÇEL
Talip Özdolay

İSTANBUL
Erdoğan Adalı
Mebrure Aksoley
Şevket Akyürek
Halûk Berkol
O. Zeki Gümüşoğlu
Ekrem Özden
Rifat Öztürkçine
Cemal Yıldırım

İZMİR
Mustafa Bozoklar
Orhan Kor
Necip Mirkelâmoğlu

KARS
Y. Ziya Ayrım

KASTAMONU
Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ
Hüsnü Dikeçligil
Hüseyin Kalpaklıoğlu
Sami Turan

KIRKLARELİ
Ali Alkan

KIRŞEHİR
Halil Özmen

KOCAELİ
Hikmet İşmen

KONYA
Sedat Çumralı
Feyzi Halıcı
Fakih Özlen
Mehmet Varışlı

KÜTAHYA
A. Orhan Akça
İ. Etem Erdinç

MALATYA
Nurettin Akyurt
Hamdi Özer

MANİSA
Doğa Barutçuoğlu
Oral Karaosmanoğlu
A. Orhan Süersan
Ruhi Tunakan

MARDİN
Abdurrahman Bayar

MUĞLA
İlyas Karaöz
Haldun Menteşeoğlu

NEVŞEHİR
İ. Şevki Atasağun

NİĞDE
Hüseyin Avni Göktürk

ORDU
Selâhattin Acar
Bekir Sıtkı Baykal

RİZE
O. Mecdi Agun
SAKARYA
Osman Salihoğlu
SAMSUN
H. Enver Işıklar
Rıza Işıtan
Refet Rendeci
Fethi Tevetoğlu

SİVAS
Nurettin Ertürk
TOKAT
Ali Altuntaş
TRABZON
Ali Şakir Ağanoğlu
Reşat Zaloğlu
URFA
Hasan Oral

UŞAK
Mehmet Faik Atayurt
VAN
Ferid Melen
YOZGAT
İsmail Yeşilyurt
ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Ahmet Demir Yüce

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Cihat Alpan
Selâhattin Babüroğlu
Sait Naci Ergin
Nihat Erim
Faruk Gürler
Vahap Güvenç

[Oya katılmayanlar]

TABİÎ ÜYELER
Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Kadri Kaplan
Mehmet Özgüneş
Muzaffer Yurdakuler
ADANA
M. Nuri Âdemoğlu
M. Yılmaz Mete
Mukadder Öztekin (B.)
Mehmet Ünaldı
(Bşk. V.)
AĞRI
Salih Türkmen
ANKARA
Hıfzı Oğuz Bekata
Turgut Cebe
AYDIN
İskender Cenap Ege
Halil Goral
BALIKESİR
Mehmet Güler (İ.)
Cemalettin İnkaya
BİLECİK
Mehmet Orhon Tuğrul

BOLU
Alâettin Yılmaztürk
BURDUR
Ö. Faruk Kınaytürk
BURSA
İ. Sabri Çağlayangil
Cahit Ortaç
Saffet Ural
DENİZLİ
Ali Kemal Turgut
DİYARBAKIR
Selâhattin Cizrelioğlu
GAZİANTEP
Salih Tanyeri
GİRESUN
Sabahattin Orhon
İhsan Topaloğlu
ISPARTA
Mustafa Gülcügil
İÇEL
Lûtfi Bilgen
İSTANBUL
Tekin Arıburun
(Başkan)
Fikret Gündoğan
İZMİR
Beliğ Beler

Nazif Çağatay
Mümin Kırlı
KARS
Sırrı Atalay (Bşk. V.)
Mehmet Hazer
KOCAELİ
Lûtfi Tokoğlu
KONYA
Osman Nuri Canpolat
MARAŞ
Adnan Karaküçük (B.)
Hilmi Soydan
MARDİN
Abdülkerim Saraçoğlu (İ. Â.)
MUŞ
İsa Hisan Böngöl
NİĞDE
Kudret Bayhan
ORDU
Şevket Köksal
SAKARYA
Mustafa Tığlı (İ.)
SİİRT
Abdurrahman Kavak
SİNOP
Nâzım İnebeyli

SİVAS
Âdil Altay
Hüseyin Öztürk
TEKİRDAĞ
Hayri Mumcuoğlu
Cemal Tarlan
TOKAT
Zihni Betil
TRABZON
Ö. Lûtfi Hocaoğlu
TUNCELİ
Arslan Bora (İ.)
YOZGAT
Sadık Artukmaç
ZONGULDAK
Mehmet Ali Pestilci
CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Fethi Çelikbaş (B.)
Hayri Dener
Özer Derbil
Mehmet İzmen (İ.)
Sabahattin Özbek (B.)
Cevdet Sunay
Tayfur Sökmen
Naim Talû (Başbakan)
Halil Tunç
Bahriye Üçok

[Açık üyelikler]

Eskişehir	1
Sivas	1
Urfa	1
Yekûn	3

«XXXVII sayılı Türkiye Cumhuriyeti Listesi En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Tarifesi»'nin yürürlüğe konulmasına dair olan Bakanlar Kararının onaylanması hakkındaki kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Kanunlaşmıştır.)

Üye sayısı : 185
Oy verenler : 122
Kabul edenler : 122
Reddedenler : 0
Çekinserler : 0
Oya katılmayanlar : 60
Açık üyelikler : 3

[Kabul edenler]

TABİÎ ÜYELER
Mucip Ataklı
Suphi Gürsoytrak
İsmet İnönü
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Sami Küçük
Sezai O'Kan
Fahri Özdilek
Mehmet Özgüneş
Selâhattin Özgür
M. Şükran Özkaya
Haydar Tunçkanat
Ahmet Yıldız

ADIYAMAN
Mehmet Sırrı Turanlı

AFYON KARAHİSAR
M. Kâzım Karaağaçlıoğlu
Ahmet Karayiğit
Kemal Şenocak

AMASYA
Macit Zeren

ANKARA
Turhan Kapanlı
Yiğit Köker
Mansur Ulusoy
Mahmut Vural
İsmail Yetiş

ANTALYA
Mehmet Pırıltı
Âkif Tekin

ARTVİN
Fehmi Alpaslar

AYDIN
Ali Celâlettin Çoşkun

BALIKESİR
Nuri Demirel
Nejat Sarlıcalı

BİLECİK
Mehmet Orhon Tuğrul

BİNGÖL
A. Hikmet Yurtsever

BİTLİS
Orhan Kürümoğlu

BOLU
Turgut Yaşar Gülez
Alâettin Yılmaztürk

BURDUR
Ö. Faruk Kınaytürk

BURSA
İ. Sabri Çağlayangil
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE
Nahit Altan
Ziya Termen

ÇANKIRI
Gürhan Titrek

ÇORUM
M. Şevket Özçetin
Safa Yalçuk

DENİZLİ
Ali Kemal Turgut

DİYARBAKIR
Azmi Erdoğan

EDİRNE
Mehmet Nafiz Ergeneli

ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ
Salim Hazerdağlı

ERZİNCAN
Fehmi Baysoy

ERZURUM
Osman Alihocagil
Sakıp Hatunoğlu
Edip Somunoğlu

ESKİŞEHİR
Ömer Ucuzal

GAZİANTEP
İbrahim Tevfik Kutlar

GÜMÜŞANE
Abbas Cilâra

HAKKÂRİ
Necip Seyhan

HATAY
M. Enver Bahadırlı
Mustafa Deliveli

ISPARTA
Mustafa Gülcügil

İÇEL
Talip Özdolay

İSTANBUL
Erdoğan Adalı
Mebrure Aksoley
Şevket Akyürek
Halûk Berkol
O. Zeki Gümüşoğlu
Ekrem Özden
Rifat Öztürkçine
Cemal Yıldırım

İZMİR
Mustafa Bozoklar
Orhan Kor
Necip Mirkelâmoğlu

KARS
Y. Ziya Ayrım

KASTAMONU
Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ
Hüsnü Dikeçligil
Hüseyin Kalpaklıoğlu
Sami Turan

KIRKLARELİ
Ali Alkan

KIRŞEHİR
Halil Özmen

KOCAELİ
Hikmet İşmen

KONYA
Sedat Çumralı
Fevzi Halıcı
Fakih Özlen
Mehmet Varışlı

KÜTAHYA
A. Orhan Akça
İ. Etem Erdinç

MALATYA
Nurettin Akyurt

MANİSA
Doğan Barutçuoğlu
Oral Karaosmanoğlu
A. Orhan Süersan
Ruhi Tunakan

MARAŞ
Adnan Karaküçük

MARDİN
Abdurrahman Bayar

MUĞLA
İlyas Karaöz
Haldun Menteşeoğlu
NEVŞEHİR
İ. Şevki Atasağun
NİĞDE
Hüseyin Avni Göktürk
ORDU
Selâhattin Acar
Bekir Sıtkı Baykal
RİZE
O. Mecdi Agun
SAKARYA
Osman Salihoğlu
SAMSUN
H. Enver Işıklar
Rıza Işıtan
Refet Rendeci
Fethi Tevetoğlu
SİVAS
Nurettin Ertürk
TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan
TOKAT
Ali Altuntaş
TRABZON
Ali Şakir Ağanoğlu
Reşat Zaloğlu
TUNCELİ
Arslan Bora
URFA
Hasan Oral
UŞAK
Mehmet Faik Atayurt
YOZGAT
İsmail Yeşilyurt
ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Ahmet Demir Yüce
CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Cihat Alpan
Selâhattin Babüroğlu
Sait Naci Ergin
Nihat Erim
Faruk Gürler
Vahap Güvenç

[*Oya katılmayanlar*]

TABİÎ ÜYELER
Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Kadri Kaplan
Cevdet Sunay
Muzaffer Yurdakuler
ADANA
M. Nuri Âdemoğlu
M. Yılmaz Mete
Mukadder Öztekin (B.)
Mehmet Ünaldı (Bşk. V.)
AĞRI
Salih Türkmen
ANKARA
Hıfzı Oğuz Bekata
Turgut Cebe
AYDIN
İskender Cenap Ege
Halil Goral
BALIKESİR
Mehmet Güler (İ.)
Cemalettin İnkaya
BURSA
Saffet Ural
DENİZLİ
Hüseyin Atmaca (İ. Â.)
DİYARBAKIR
Selâhattin Cizrelioğlu
GAZİANTEP
Salih Tanyeri
GİRESUN
Sabahattin Orhon
İhsan Topaloğlu
İÇEL
Lûtfi Bilgen
İSTANBUL
Tekin Arıburun
(Başkan)
Fikret Gündoğan
İZMİR
Beliğ Beler
Nazif Çağatay
Mümin Kırlı
KARS
Sırrı Atalay
Mehmet Hazer
KOCAELİ
Lûtfi Tokoğlu
KONYA
Osman Nuri Canpolat
MALATYA
Hamdi Özer
MARAŞ
Hilmi Soydan
MARDİN
Abdülkerim Saraçoğlu
MUŞ
İsa Hisan Bingöl (B.)
NİĞDE
Kudret Bayhan
ORDU
Şevket Köksal
SAKARYA
Mustafa Tığlı (İ.)
SİİRT
Abdurrahman Kavak
SİNOP
Nâzım İnebeyli
SİVAS
Âdil Altay
Hüseyin Öztürk
TEKİRDAĞ
Hayri Mumcuoğlu
TOKAT
Zihni Betil
TRABZON
Ö. Lûtfi Hocaoğlu
VAN
Ferid Melen
(Başbakan)
YOZGAT
Sadık Artukmaç
ZONGULDAK
Mehmet Ali Pestilci
CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Fethi Çelikbaş (B.)
Hayri Denet
Özer Derbil
Mehmet İzmen (İ.)
Sabahattin Özbek (B.)
Tayfur Sökmen
Naim Talû (Başbakan)
Halil Tunç
Bahriye Üçok

[Açık üyelikler]

Eskişehir	1
Sivas	1
Urfa	1
Yekûn	3

261 sayılı Kanun gereğince Hükümetçe talınan Kararın onanması hakkında kanun tasarısına verilen açık oyların sonucu (S. Sayısı : 239)

(Kanunlaşmıştır.)

Üye sayısı : 185
Oy verenler : 123
Kabul edenler : 123
Reddedenler : 0
Çekinserler : 0
Oya katılmıyanlar : 59
Açık üyelikler : 3

[Kabul edenler]

TABİÎ ÜYELER
Mucip Ataklı
Suphi Gürsoytrak
İsmet İnönü
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu
Sami Küçük
Sezai O'Kan
Fahri Özdilek
Mehmet Özgüneş
Selâhattin Özgür
M. Şükran Özkaya
Haydar Tunçkanat
Ahmet Yıldız

ADIYAMAN
Mehmet Sırrı Turanlı

AFYON KARAHİSAR
M. Kâzım Karaağaçlıoğlu
Ahmet Karayiğit
Kemal Şenocak

AMASYA
Macit Zeren

ANKARA
Turhan Kapanlı
Yiğit Köker
Mansur Ulusoy
Mahmut Vural
İsmail Yetiş

ANTALYA
Mehmet Pırıltı
Âkif Tekin

ARTVİN
Fehmi Alpaslan

AYDIN
Ali Celâlettin Çoşkun

BALIKESİR
Nuri Demirel
Nejat Sarlıcalı

BİLECİK
Mehmet Orhan Tuğrul

BİNGÖL
A. Hikmet Yurtsever

BİTLİS
Orhan Kürümoğlu

BOLU
Turgut Yaşar Gülez
Alâeddin Yılmaztürk

BURDUR
Ö. Faruk Kınaytürk

BURSA
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE
Nahit Altan
Ziya Termen

ÇANKIRI
Gürhan Titrek

ÇORUM
M. Şevket Özçetin
Safa Yalçuk

DENİZLİ
Hüseyin Atmaca
Ali Kemal Turgut

DİYARBAKIR
Azmi Erdoğan

EDİRNE
Mehmet Nafiz Ergeneli

ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ
Salim Hazerdağlı

ERZİNCAN
Fehmi Baysoy

ERZURUM
Osman Alihocagil
Sakıp Hatunoğlu
Edip Somunoğlu

ESKİŞEHİR
Ömer Ucuzal

GAZİANTEP
İbrahim Tevfik Kutlar

GÜMÜŞANE
Abbas Cilâra

HAKKÂRİ
Necip Seyhan

HATAY
M. Enver Bahadırlı
Mustafa Deliveli

ISPARTA
Mustafa Gülcügil

İÇEL
Talip Özdolay

İSTANBUL
Erdoğan Adalı
Mebrure Aksoley
Şevket Akyürek
Halûk Berkol
O. Zeki Gümüşoğlu
Ekrem Özden
Rifat Öztürkçine
Cemal Yıldırım

İZMİR
Mustafa Bozoklar
Orhan Kor
Necip Mirkelâmoğlu

KARS
Y. Ziya Ayrım

KASTAMONU
Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ
Hüsnü Dikeçligil
Hüseyin Kalpaklıoğlu
Sami Turan

KIRKLARELİ
Ali Alkan

KIRŞEHİR
Halil Özmen

KOCAELİ
Hikmet İşmen

KONYA
Sedat Çumralı
Fevzi Halıcı
Fakih Özlen
Mehmet Varışlı

KÜTAHYA
A. Orhan Akça
İ. Etem Erdinç

MALATYA
Nurettin Akyurt
Hamdi Özer

MANİSA
Doğa Barutçuoğlu
Oral Karaosmanoğlu
A. Orhan Süersan
Ruhi Tunakan

MARAŞ
Adan Karaküçük

MARDİN
Abdurrahman Bayar

MUĞLA
İlyas Karaöz
Haldun Menteşeoğlu
NEVŞEHİR
İ. Şevki Atasağun
NİĞDE
Hüseyin Avni Göktürk
ORDU
Selâhattin Acar
Bekir Sıtkı Baykal
RİZE
O. Mecdi Agun

SAKARYA
Osman Salihoğlu
SAMSUN
H. Enver Işıklar
Rıza Işıtan
Refet Rendeci
Fethi Tevetoğlu
SİVAS
Nurettin Ertürk
TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan

TOKAT
Ali Altuntaş
TRABZON
Ali Şakir Ağanoğlu
Reşat Zaloğlu
TUNCELİ
Arslan Bora
URFA
Hasan Oral
UŞAK
Mehmet Faik Atayurt
VAN
Ferid Melen

YOZGAT
İsmail Yeşilyurt
ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Ahmet Demir Yüce
CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Cihat Alpan
Selâhattin Babüroğlu
Sait Naci Ergin
Nihat Erim
Faruk Gürler
Vahap Güvenç

[*Oya katılmayanlar*]

TABİÎ ÜYELER
Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Kadri Kaplan
Cevdet Sunay
Muzaffer Yurdakuler
ADANA
M. Nuri Âdemoğlu
M. Yılmaz Mete
Mukadder Öztekin (B.)
Mehmet Ünaldı (Bşk. V.)
AĞRI
Salih Türkmen
ANKARA
Hıfzı Oğuz Bekata
Turgut Cebe
AYDIN
İskender Cenap Ege
Halil Goral

BALIKESİR
Mehmet Güler (İ.)
Cemalettin İnkaya
BURSA
İ. Sabri Çağlayangil
Saffet Ural
DİYARBAKIR
Selâhattin Cizrelioğlu
GAZİANTEP
Salih Tanyeri
GİRESUN
Sabahattin Orhon
İhsan Topaloğlu
İÇEL
Lûtfi Bilgen
İSTANBUL
Tekin Arıburun (Başkan)
Fikret Gündoğan
İZMİR
Beliğ Beler
Nazif Çağatay
Mümin Kırlı

KARS
Sırrı Atalay
Mehmet Hazer
KOCAELİ
Lûtfi Tokoğlu
KONYA
Osman Nuri Canpolat
MARAŞ
Hilmi Soydan
MARDİN
Abdülkerim Saraçoğlu
MUŞ
İsa Hisan Bingöl (B.)
NİĞDE
Kudret Bayhan
ORDU
Şevket Köksal
SAKARYA
Mustafa Tığlı (İ.)
SİİRT
Abdurrahman Kavak
SİNOP
Nâzım İnebeyli

SİVAS
Âdil Altay
Hüseyin Öztürk
TEKİRDAĞ
Hayri Mumcuoğlu (B.)
TOKAT
Zihni Betil
TRABZON
Ö. Lûtfi Hocaoğlu
YOZGAT
Sadık Artukmaç
ZONGULDAK
Mehmet Ali Pestilci
CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Fethi Çelikbaş (B.)
Hayri Dener
Özer Derbil
Mehmet İzmen (İ.)
Sabahattin Özbek (B.)
Tayfur Sökmen
Naim Talû (Başbakan)
Halil Tunç
Bahriye Üçok

[Açık üyelikler]

Eskişehir	1
Sivas	1
Urfa	1
Yekûn	3

Cumhuriyet Senatosu

GÜNDEMİ

63 NCÜ BİRLEŞİM

8 . 5 . 1973 Salı

Saat : 15,00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Komisyonlarda açık bulunan üyeliklere seçim.

2. — Başkanlık Divanında açık bulunan üyeliklere seçim.

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK İŞLER

II

SORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

1. — Cumhuriyet Senatosu Malatya Üyesi Hamdi Özer'in Yunanistan'da bulunan Türk azınlığı ile Türkiye'de bulunan Rum azınlığına dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/567)

2. — Cumhuriyet Senatosu Balıkesir Üyesi Nejat Sarıcalı'nın, Türkiye Sınaî Kalkınma Bankası aracılığı ile verilen kredilere dair Başbakandan sözlü sorusu (6/575)

3. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Ahmet Yıldız'ın, 12 Mart öncesine dair Başbakandan sözlü sorusu (6/2)

4. — Cumhuriyet Senatosu İzmir Üyesi Beliğ Beler'in, yurt dışında mahkûm olan Türklere dair Adalet Bakanından sözlü sorusu (6/8)

5. — Cumhuriyet Senatosu Eskişehir Üyesi Ömer Ucuzal'ın, 30 Ocak 1972 tarihli Ankara Bayram Gazetesinde neşredilen bir yazıya dair Başbakandan sözlü sorusu (6/10)

6. — Cumhuriyet Senatosu İzmir Üyesi Beliğ Beler'in Türk Havayollarına dair, Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/11)

7. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin, Türk sporunun durumuna dair Gençlik ve Spor Bakanından sözlü sorusu (6/19)

8. — Cumhuriyet Senatosu Malatya Üyesi Hamdi Özer'in, sporcularımıza dair, Gençlik ve Spor Bakanından sözlü sorusu (6/21)

9. — Cumhuriyet Senatosu Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın Personel Kanununun uygulamasına dair, Başbakandan sözlü sorusu. (6/16)

10. — Cumhuriyet Senatosu Denizli Üyesi Hüseyin Atmaca'nın, Denizli ili, çal - Baklan, Çivril - Işıklı ve Acıpayam ovalarının sulanmasına dair, Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanından sözlü sorusu. (6/17)

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTIRILAN İŞLER

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

× 1. — 261 sayılı Kanun gereğince Hükümetçe alınan Kararın onanması hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân, Anayasa ve Adalet ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan geçici komisyon raporu (M. Meclisi 1/145; C. Senatosu 1/187) (S. Sayısı : 239) (Dağıtma tarihi : 16 . 4 . 1973)

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

1. — Cumhuriyet Senatosu Malatya Üyesi Hamdi Özer'in, demokratik Cumhuriyet düzenini yok etmek amacını güdenlerin adalete teslimi hususunda Senato araştırması isteyen önergesi (10/45)

2. — Cumhuriyet Senatosu Kayseri Üyesi Hüsnü Dikeçligil'in, Ankara İmar Limited Şirketine dair Senato araştırması isteyen önergesi (10/2)

3. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker'in, Sosyal Sigortalar Kurumunun içinde bulunduğu duruma dair Senato araştırması isteyen önergesi (10/3)

4. — Tevfik Fikret Lisesi hakkında kurulan Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu (10/46) (Dağıtma tarihi : 27 . 9 . 1972)

5. — Cumhuriyet Senatosu Bolu Üyesi Turgut Gülez'in, Anayasanın 78 nci maddesi muvacehesinde Bolu Çimento Fabrikası İdare Meclisi Reisliği sıfatıyle senatörlük sıfatının bağda-

şıp bağdaşmayacağına dair, İstanbul Üyesi Ekrem Özden'in önergesi ve bu hususta Başkanlık Divanının 1 Haziran 1970 tarih ve 28, 10 Temmuz 1972 tarih ve 31 sayılı kararları (Dağıtma tarihi : 18 . 7 . 1972)

6. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Ekrem Özden'in, son birkaç ay içinde, özellikle İstanbul'da vukubulan yangınlara dair Senato araştırması isteyen önergesi (10/4)

7. — Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı ile Uçak Servisi Anonim Ortaklığının durumuna dair Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu ve ek raporu (10/33) (Dağıtma tarihi : 3 . 3 . 1973)

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

1. — Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda bâzı değişiklikler yapılmasına dair kanun teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân komisyonu raporu (M. Meclisi; 2/622, C. Senatosu 2/45) (S. Sayısı : 228) (Dağıtma tarihi : 16.3.1973) (Bitiş tarihi : 16 . 5 . 1973)

2. — Yem kanunu tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Tarım, Anayasa ve Adalet ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 5'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (Millet Meclisi 1/626; Cumhuriyet Senatosu 1/190) (S. Sayısı : 241) (Dağıtma tarihi : 19 . 4 . 1973)

× 3. — Sergi, fuar, toplantı veya benzeri yerlerde sergilenecek veya kullanılacak eşyanın ithalindeki kolaylıklarla ilgili Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3 er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/123; C. Senatosu : 1/177) (S. Sayısı : 243) (Dağıtma tarihi : 25 . 4 . 1973)

× 4. — Meslekî Malzemenin Geçici İthaline İlişkin Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/119; C. Senatosu : 1/184) (S. Sayısı : 244) (Dağıtma tarihi : 25 . 4 . 1973)

× 5. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 29 Ağustos 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/128; C. Senatosu : 1/178) (S. Sayısı : 245) (Dağıtma tarihi : 25 . 4 . 1973)

× 6. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsveç Krallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/449; C. Senatosu : 1/172) (S. Sayısı : 246) (Dağıtma tarihi : 25 . 4 . 1973)

× 7. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Danimarka Krallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/447; C. Senatosu : 1/175) (S. Sayısı : 247) (Dağıtma tarihi : 25 . 4 . 1973)

× 8. — 3 Kasım 1970 tarihinde Viyana'da imzalanan «Gelir ve Servet Vergilerinde çifte ver-

gilendirmenin önlenmesine ve diğer bâzı hususların düzenlenmesine ilişkin Anlaşma»'nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/453; C. Senatosu : 1/174) (S. Sayısı : 248) (Dağıtma tarihi : 25 . 4 . 1973)

× 9. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 25 Ağustos 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan geçici komisyon raporu (M. Meclisi 1/127; C. Senatosu : 1/181) (S. Sayısı : 249) (Dağıtma tarihi : 25 . 4 . 1973)

× 10. — Milletlerarası nakliyatta kullanılan Paletlerin Gümrük rejimine dair Avrupa Sözleşmesine katılmamızın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan geçici komisyon raporu (M. Meclisi : 1/356; C. Senatosu : 1/170) (S. Sayısı : 250) (Dağıtma tarihi : 25 . 4 . 1973)

× 11. — Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansının istisna ve muafiyetleri hakkında anlaşmaya Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin katılmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan geçici komisyon raporu (M. Meclisi : 1/34; C. Senatosu : 1/182) (S. Sayısı : 251) (Dağıtma tarihi : 25 . 4 . 1973)

× 12. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avusturya Federal Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 31 Ekim 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan geçici komisyon raporu (M. Meclisi : 1/125; C. Senatosu 1/185) (S. Sayısı : 252) (Dağıtma Tarihi : 25 . 4 . 1973)

× 13. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Krallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi: 1/448; C. Senatosu : 1/180) (S. Sayısı : 253) (Dağıtma Tarihi : 25 . 4 . 1973)

× 14. — «XXXVII sayılı Türkiye Cumhuriyeti Listesi En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Tarifesi»'nin yürürlüğe konulmasına dair olan Bakanlar Kurulu kararının onaylanması hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi: 1/97; C. Senatosu : 1/171) (S. Sayısı : 254) (Dağıtma Tarihi : 25 . 4 . 1973)

15. — 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bir geçici madde eklenmesine dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, İçişleri, Millî Savunma ve Bütçe Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan geçici komisyon raporu (M. Meclisi : 1/782; C. Senatosu : 1/191) (S. Sayısı : 256) (Dağıtma Tarihi : 26 . 4 . 1973)

× 16. — Türkiye Cumhuriyeti ile Fransa Cumhuriyeti arasında Sosyal Güvenlik konusunda Genel Sözleşme ile bu Söözleşmeye ek Protokolün onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Dışişleri, Turizm ve Tanıtma ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (M. Meclisi 1/681; C. Senatosu 1/192) (S. Sayısı : 257) (Dağtıma tarihi : 4 . 5 . 1973)

Toplantı : 12

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 228

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda bâzı değişiklikler yapılmasına dair kanun teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân komisyonu raporu (M. Meclisi : 2/622; C. Senatosu : 2/45)

(Not : M. Meclisi : S. Sayısı : 785)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 5385 - 40127

16 . 2 . 1973

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 14 . 2 . 1973 tarihli 57 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oyla kabul edilen, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda bâzı değişiklikler yapılmasına dair kanun teklifi, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Sabit Osman Avcı
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu teklif 21 . 2 . 1972 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 14 . 2 . 1973 tarihli 57 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 785)

Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bayındırlık, Ulaştırma ve
İmar - İskân Komisyonu
Esas No. : 2/45
Karar No. : 7

1 . 3 . 1973

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 14 . 2 . 1973 tarihli 57 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oyla kabul edilen, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda bâzı değişiklikler yapılmasına dair kanun teklifi, Bayındırlık Bakanlığı temsilcisinin iştirakiyle Komisyonumuzun 27 . 2 . 1973, 28 . 2 . 1973 ve 1 . 3 . 1973 tarihli birleşimlerinde tetkik ve müzakere edildi.

Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmeler tamamlandıktan sonra maddelerin görüşülmesine geçilmiş ve neticede :

Komisyonumuz, 7 esas ve 1 ek maddeden oluşan kanun teklifinin 1, 3, 4 ve 6 ncı maddelerini değiştirerek, 2, 5 ve 7 nci maddelerini de Millet Meclisinde kabul edilen şekliyle benimsemiştir.

Millet Meclisinde kabul edilen 1 nci madde ile, Devlet ve kamu teşekküllerinde çalışan mimar ve mühendislerin, ilgili odalara üye olmalarını önlemekte ve bunların dışındaki meslek mensuplarının üye olabilmelerini de meslekî faaliyet halinde olmaları şartına bağlamaktadır.

Anayasamız kamu hizmet ve teşekküllerine girebilmek için ödevin gerektirdiği niteliklerden başka ayırım gözetmeyeceğine ve fırsat eşitliğini esas aldığına göre Devlet ve kamu niteliğine haiz yerlerdeki hizmetlerde çalışanlardan meslekî bir teşekküle girmeyi arzu edenlerin odalara kayıtlarını men etmeye cevaz ve imkân görülmeyeceğinden, bu hususları nazarı itibare alan Komisyonumuz 1 nci maddeyi değiştirerek kabul etmiştir.

Yine 1 nci maddenin çerçevesi dâhilinde değiştirilmesi öngörülen 27 nci maddedeki «tebliğ» kelimesini mahzurlu gördüğünden «tebellüğ» şeklinde, aynı maddede geçen «15» günü az bulduğundan bu müddeti «30» gün olarak değiştirmiş ve kabul etmiştir.

Komisyonumuz, kanun teklifinin 3 ncü maddesiyle eklenen ek fıkradaki «15» günü kâfi görmediğinden bu müddeti de «30» gün olarak değiştirerek kabul etmiştir.

Teklifin 4 ncü maddesiyle eklenen ek madde, tamamen meslekî ve ilmî faaliyetle iştigal etmeyi öngörmüş olup gereken bu teşekküllerin günlük işlerle ve murakabesi resmî makamların yetkisi içinde bulunan konularla iştigalleri uygun görünmediğinde bu gibi hallerde kamu teşekküllerince odanın bilgisine müracaat halinde, oda bu talepleri yerine getirebilir. Ve bu yüzden doğacak ihtilâfları önlemeye matuftur. Bu görüş Komisyonumuzda hâkim olduğundan teklifin 4 ncü maddesini değiştirerek kabul etmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği 6 ncı maddenin yürürlük tarihinin 1 . 1 . 1972 olmasını tekniğine uygun görülmediğinden «bu kanun yayımı tarihinden yürürlüğe girer» şeklinde değiştirerek kabul etmiştir.

Genel Kurulun tasvpilerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulmasına karar vermiştir.

Başkan	Bu Kanuna Sözcü	Kâtip	Konya
Sakarya	Erzurum	Erzincan	Muhalifim
O. Salihoğlu	*S. Hatunoğlu*	1 nci maddeye muhalifim	*F. Özlen*
		F. Baysoy	
Erzurum	C. Bşk. S. Üye	Mardin	Aydın
O. Alihocagil	Muhalifim	*A. Bayar*	*C. Coşkun*
İmzada bulunmadı	*C. Alpan*		
Bolu	Çanakkale	Giresun	Bilecik
T. Y. Gülez	*Z. Termen*	Söz hakkım mahfuzdur	*M. O. Tuğrul*
		Muhalifim	
		İ. Topaloğlu	

Tabiî Üye	Çorum
Muhalifim	*S. Yalçuk*
H. Tunçkanat	

Millet Meclisinin 14 Şubat 1973 tarihinde ve 57 nci Birleşiminde ivedilik ve öncelikle görüşülerek İş'ari oyla kabul edilen (Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 4 arkadaşının 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda bâzı değişiklikler yapılmasına dair kanun teklifi) ile Cumhuriyet Senatosu Bayındırlık, Ulaştırma İmar, İskân Komisyonunun bu teklifi ıslah eden raporuna karşı Cumhurbaşkanınca seçilen üye M. Cihat Alpan'ın muhalefet şerhi.

1. 1488 sayılı Kanun ile yapılan Anayasa değişiklikleri, böyle bir teklifi hukukan gerekli ve hiçbir meslek kuruluşu için zaruri kılmamaktadır.

Nitekim, diğer odalar ve birlikleri için bugüne kadar böyle bir teklifte bulunulmamıştır.

2. — Teklif ve Komisyonumuzun bu teklifi ıslah eden raporu; maksat ve mahiyetleri itibarıyle, kamu tüzel kişiliği ve kurumun niteliğini haiz olan bu türlü meslek kuruluşlarını himaye ve teminat altına alan Anayasanın 12 ve 122 nci maddelerine ve idare hukukunun ilgili esaslarına aykırıdır.

Çünkü; bu teklif ve komisyon raporu, birçok mesleklerin odalarını ve birliklerini teşkil ve kamu yararına çalıştırmak için 1961 Anayasasından önceki yıllarda (Meselâ; Ticaret ve Sanayi Odaları ile Ticaret Borsaları Birliğinin 5590 sayılı Kanunu 15 Mart 1950'de, Türk Tabipler Birliğinin 6023 sayılı Kanunu 31 Ocak 1953'te, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin 6235 sayılı Kanunu 27 Ocak 1954'te, Veteriner Hekimleri Odaları ve Birliğinin teşekkül tarzını ve göreceği işlere dair 6343 sayılı Kanunu 18 Mart 1954'te, Eczacılar Birliğinin 6643 sayılı Kanunu 25 Ocak 1956'da) kabul edilip yürürlüğe konularak; birçok mesleklerin, hizmetleriyle meşgul bütün mensuplarına, kendi kuruluşlarına istisnasız katılmak mecburiyetini maddî mânevi vecibeler yüklenmek mükellefiyetini koymuş olan kanunlara ve bu kanunların meydana getirdikleri fiilî durumlara göre tedvin edildiği bilinen 122 nci maddenin emrettiği ve koruduğu bağlayıcı düzeni bozmaktadır. Katılmak mecburiyeti ve vecibeler mükellefiyeti kaldırıldığı veya bunlar ihtiyarî kılındığı takdirde meslek kuruluşları kamu kurumu olmak niteliğini kaybederler ve birer dernek durumuna girerler.

3. — Kamu tüzel kişiliği ve kurumun niteliğini haiz olan meslek kuruluşlarının teşkil edilmeleri ile yönetim ve işleyişleri, derneklerden farklı olarak, ilgili meslek mensuplarının irade ve ihtiyarlarına bağlı değildir. Oda ve birliklere katılmak, vecibe ve mükellefiyetlerine uymak, özel tüzel kişiliği haiz kuruluşlarda olduğu gibi ilgililerin iradeleri ve bu iradenin mahsulü sübjektif bir hukukî tasarruf olmayıp kanun koyucunun kamu yararına bir iradesi, bir kaide tasarrufu veyahut bir şart tasarrufudur. Ve, mezkûr kuruluşların kanunlarında açıkça belirtildiği üzere kendi mensupları için mecburidir. Bu mecburiyetin Anayasa ile çatışan bir yönü de yoktur. Bu sebeple mevcut meslek kuruluşlarının mensupları, kendi kuruluşlarına katılmadan ve kendi kuruluşlarının meslek ve hizmet disiplinine uymadan bir faaliyet gösteremezler.

4. — Anayasanın 12 nci maddesine de uymayan bu teklif; kanun nitelikleri bakımından da bütün mühendis ve mimarlar için EŞİTLİK ve GENELLİK ilkelerini haiz olmayan maksadı ve mahiyeti itibarıyle Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğini, diğer meslek kuruluşlarından, ayrı bir düzen ve statüye sokmak istemektedir. Bu önemli değişiklik, hem kendi topluluğu içinde, hem meslek kuruluşları arasında ADALETLİ de olmayıp hukuk psikolojisine de aykırıdır ve sakıncalıdır. Kapsadığı tepkinin bir karşı tepki yaratacağı beklenir. Gerçekten, teklifin kamuoyuna intikalinden bu yana muhtelif meslek kuruluşlarınca muhtelif makamlara bu konuda yapılan müracaatlar ve bütün meslek kuruluşlarında başgösteren huzursuzluklar bunu açıkça belirlemektedir.

5. — Meslek kuruluşlarının, bu arada Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin, kamu yararına bâzı hizmet ve görevleri, üyeleri üzerinde kamu hukukundan doğan ve kamu kudretine dayanan birtakım yetkileri vardır. Bu hizmet, görev ve yetkiler; kanun, karar, kararname ve diğer mevzuat ile tayin ve tespit edilmiştir.

Bunların, zamanımız icap ve ihtiyaçları ile kalkınma çabalarımıza uygun olarak yürütülmesi zorunluluğu, meslek kuruluşlarının ve ezcümle teknolojik alanlarda işgören Mühendis ve Mimar Odalarından çoğunun kapanmasına, kalanların ise zayıflamasına sebebiyet verilmesini değil, bilâkis

güçlendirilmelerini gerektirmektedir. Halbuki, teklif veya rapor bu hususta menfi sonuçlar doğuracaktır.

6. — Daha açık ifadelerle belirtmek isterim ki; teklif veya rapor esasları kabul edilerek kanunlaştırıldıkları takdirde:

a) Mühendis ve mimar odalarından birçoğu, esasen dağınık olan üyelerinin azalması dolayısıyle kapanacak, kalacak olanları ise kendilerine düşen hizmet ve görevleri tatminkâr bir tarzda yürütemeyecek derecede za'fa uğrayacaktır. Ve bu yüzden, çeşitli mevzuatın Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği üzerinde tesis ettiği tetkik, tasdik, vize, hakem, bilirkişi mercileri ortadan kaldırılmış veya hizmetler aksatılmış olacaktır.

b) Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin, kamu kurumu niteliğini kaybetmemeleri sonucunda üyelerden alınan kaydiye, aidat ve kesilen para cezaları ile yaptıkları kamu hizmetleri karşılığında kamu kaynaklarından sağladıkları harç ve resim gibi gelirler azalarak varlık ve faaliyetlerini idame ettirmeleri güçleşecek veya imkânsızlaşacaktır.

c) BAĞ - KUR kanunuyle pek uyuşmayacak bir durum yaratılacak ve ayrıca, diğer bir sosyal güvenlik kaynağı olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Yardım Sandığının hukukî ve malî statüsü ile dengesi de bozulacaktır.

d) Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin, üyeleri üzerinde nitelik ve nicelik bakımlarından sağlamaya çalıştıkları meslekî gelişme, denetleme, disiplin ve sosyal dayanışma imkânları büyük ölçüde kaybolacak veya etkisiz derecede za'fa uğrayacaktır.

7. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun uygulanması ile bir kısmı mağdur duruma düştükleri, bir kısmı da tatmin edilmedikleri için üstün şartlı yabancı ülkelere giden ve gitmeye niyet eden veya diğer iş alanlarına atılmakta olan Türk Mühendis ve Mimarlarının miktarları, kendi kuruluşları için ağır ve tahribedici bir darbe sayılan bu teklifin kabulü halinde daha da artarak, teknik işgücümüzün önemli bir surette sarsılması sonucuna varacaktır.

Bu sebepler ve ihtimaller karşısında mezkûr teklif ve raporun Genel Kurulumuz tarafından reddedilmelerini saygılarımla birlikte arz ederim.

Cumhurbaşkanınca S. Üye
M. Cihat Alpan

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda bâzı değişiklikler yapılmasına dair kanun teklifi

MADDE 1. — 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun 7303 sayılı Kanunla değiştirilmiş bulunan 1 nci maddesiyle aynı kanunun 27 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 1. — Türkiye hudutları içinde meslek ve sanatlarını icraya kanunen salâhiyetli olup da, serbest olarak meslekî faaliyette bulunan yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarlardan isteyenleri teşkilâtı içinde toplayan hükmî şahsiyeti haiz (Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği) kurulmuştur. Birliğin ve odaların merkezi Ankara'dır.

Madde 27. — 26 ncı maddede yazılı cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde ve oda idare heyeti yoluyle Yüksek Haysiyet Divanına itiraz olunabilir. Bu cezalar katileşmedikçe tatbik olunmaz.

MADDE 2. — 6235 sayılı Kanunun 7303 sayılı Kanunla değiştirilmiş bulunan 2 nci maddesinin (a) bendinde yer alan (bilûmum) ibaresi (teşkilâtındaki) şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3. — 6235 sayılı Kanunun 15 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Ek fıkra : Bu kanunda belirtilen şartları ihtiva edenlerin, müracaatları halinde, en geç 15 gün içinde ilgili odaya kayıtları yapılır.

MADDE 4. — 6235 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir :

EK MADDE : Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve bu birliğe bağlı odalar; kanunla kendilerine verilmiş olan vazife ve salâhiyetlerden fazlasını kullanamayacakları gibi, hiçbir şekil ve surette siyasetle de uğraşamazlar.

MADDE 5. — 6235 sayılı Kanunun 10 ncu maddesinin son fıkrasiyle aynı kanunun 28, 33, 38 ve muvakkat 1 nci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA, İMAR VE İSKÂN KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda bâzı değişiklikler yapılmasına dair kanun teklifi

MADDE 1. — 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun 7303 sayılı Kanunla değiştirilmiş bulunan 1 nci maddesiyle aynı kanunun 27 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 1. — Türkiye hudutları içinde meslek ve sanatlarını icraya kanunen salâhiyetli olan yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarlardan isteyenleri teşkilâtı içinde toplayan hükmî şahsiyeti haiz (Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği) kurulmuştur. Birliğin ve odaların merkezi Ankara'dır.

Madde 27. — 26 ncı maddede yazılı cezalara karşı tebellûğ tarihinden itibaren 30 gün içinde ve oda idare heyeti yoluyle, Yüksek Haysiyet Divanına itiraz olunabilir. Bu cezalar katileşmedikçe tatbik olunmaz.

MADDE 2. — Millet Meclisinin kabul ettiği 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 6235 sayılı Kanunun 15 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Ek fıkra : Bu kanunla belirtilen nitelikleri taşıyanların, istekleri halinde en geç 30 gün içinde ilgili odalara kayıtları yapılır.

MADDE 4. — 6235 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir :

EK MADDE : Türk Mühendis ve Mimarları Birliği ve bu birliğe bağlı odalar; kanunla kendilerine verilmiş olan vazife ve salâhiyetlerden fazlasını kullanamazlar.

MADDE 5. — Millet Meclisinin kabul ettiği 5 nci madde aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)	(Bayındırlık, Ulaştırma, İmar ve İskân Komisyonunun kabul ettiği metin)
MADDE 6. — Bu kanun, 1 . 1 . 1972 tarihinden itibaren tatbik edilmek üzere, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	**MADDE 6. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.**
MADDE 7. — Bu kanunu, Bakanlar Kurulu yürütür.	**MADDE 7. — Millet Meclisinin kabul ettiği 7 nci madde aynen kabul edilmiştir.**

Toplantı : 12

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 239

261 sayılı Kanun gereğince Hükümetçe alınan kararın onanması hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân, Anayasa ve Adalet ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/145; C. Senatosu : 1/187)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 677'ye 1 ve 2 nci ek)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 636

17 . 3 . 1973

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 12 . 3 . 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, 261 sayılı Kanun gereğince Hükümetçe alınan kararın onanması hakkında kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Sabit Osman Avcı
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 19 . 12 . 1969 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 5, 12 . 3 . 1973 tarihli 72 ve 75 nci birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Mcelisi S. Sayısı : 677)

Geçici Komisyon Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyonu
Esas No: 1/187
Karar No : 8

3 . 4 . 1973

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 12 Mart 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen, 261 sayılı Kanun gereğince Hükümetçe alınan kararın onanması hakkında kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 17 Mart 1973 tarihli ve 636 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, Cumhuriyet Senatosunun 20 Mart 1973 tarihli 45 nci Birleşiminde Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Bayındırlık, Ulaştırma, İmar ve İskân, Malî ve İktisadî İşler ve Bütçe ve Plân komisyonlarından üçer üyenin katılmasıyle kurulması kabul edilen Geçici Komisyonumuzun 3 Nisan 1973 tarihli Birleşiminde Devlet Bakanı Doğan Kitaplı ile ilgili Bakanlıkların temsilcileri de hazır bulundukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Tasarı, ihracatı geliştirmek amacı ile vergilerle ilgili olarak, Hükümetçe alınacak tedbirlere dair 27 Haziran 1963 tarihli ve 261 sayılı Kanun uyarınca hazırlanan ve 26 Ağustos 1966 tarihli ve 12385 sayılı Resmî Gazetede yayınlanmak suretiyle yürürlüğe konulan 6/6854 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının onanmasını öngörmektedir.

Tasarının gerekçesinde belirtildiği üzere, ihracatı geliştirmek amacıyle vergilerle ilgili olarak Hükümetçe alınacak tedbirlere dair 27 Haziran 1963 tarihli ve 261 sayılı Kanun uyarınca, bâzı mamullerimizin tevsik edilecek ihraç fiyatlarında vergi, resim, harç ve benzer tesirler icra eden sair mükellefiyetleri bertaraf etmeyi öngören usul ve şartların ihdası hakkındaki karar, 6/3071 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulmuş ve gelişim şartları gözetilerek 6/6854 sayılı Kararname ile de sözü edilen 6/3071 sayılı Kararnamenin bâzı maddelerinde ve bu kararnameye ekli (1) sayılı cetvelde değişiklikler yapılarak ihraç mallarımıza daha geçerli ihraç imkânları sağlanmak hedef ittihaz edilmiştir.

Komisyonumuz, ihraç mallarımıza daha geçerli ihraç imkânları sağlayabilmek maksadıyle konulan 6/6854 sayılı Kararnamenin onanmasına ilişkin işbu tasarıyı, millî ekonomimiz yönünden değerlendirerek benimsemiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Bursa	Manisa	Tabiî Üye	Ankara
Ş. Kayalar	*D. Barutçuoğlu*	*H. Tunçkanat*	*T. Kapanlı*
Zonguldak	Samsun	Konya	Edirne
M. A. Pestilci	*F. Tevetoğlu*	*S. Çumralı*	*N. Ergeneli*
Kocaeli	Muş	C. Bşk. Seç. Üye	Erzurum
L. Tokoğlu	*İ. Bingöl*	*S. N. Ergin*	*O. Alihocagil*

Tekirdağ	Antalya	Çanakkale
C. Tarlan	M. Pırıltı	Z. Termen
Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN	GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN
261 sayılı Kanun gereğince Hükümetçe alınan Kararın onanması hakkında kanun tasarısı	*261 sayılı Kanun gereğince Hükümetçe alınan Kararın onanması hakkında kanun tasarısı*
MADDE 1. — İhracatı geliştirmek amacıyle vergilerle ilgili olarak Hükümetçe alınacak tedbirlere dair 27 . 6 . 1963 tarihli ve 261 sayılı Kanunun 1 nci maddesine göre hazırlanan 26 . 8 . 1966 tarihli ve 12385 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmak suretiyle yürürlüğe konulan 6/6854 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi sözü geçen Kanunun 2 nci maddesi gereğince onanmıştır.	MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci madde aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

KARARNAME

Karar sayısı : 6/6854

13 . 5 . 1964 tarihli ve 6/3071 sayılı Kararname ile yürürlüğe konulan «Bazı mamullerimizin tevsik edilecek ihraç fiyatlarında vergi, resim, harc ve benzer tesirler icra eden sair mükellefiyetleri bertaraf etmeyi öngören usul ve şartların ihdası hakkında Karar» ın bazı maddeleriyle eki (I) sayılı listenin değiştirilmesine ilişkin Kararın yürürlüğe konulması; Ticaret Bakanlığının 18 . 7 . 1966 tarihli ve 0504.20-5/12491 sayılı yazısı üzerine, 27 . 6 . 1963 tarihli ve 261 sayılı Kanunun 1 nci maddesine göre, Bakanlar Kurulunca 13 . 8 . 1966 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Cevdet Sunay
Cumhurbaşkanı

Başbakan
Süleyman Demirel

ve Bakanlar Kurulu üyeleri

Bazı mamullerimizin tevsik edilecek ihraç fiyatlarında vergi, resim, harc ve benzer tesirler icra eden sair mükellefiyetleri bertaraf etmeyi öngören usul ve şartların ihdası hakkında Kararın bazı maddeleri ile eki (I) sayılı listenin değiştirilmesine ilişkin Karar

MADDE 1. — 6/3071 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyle yürürlüğe konulan (Bazı mamullerimizin tevsik edilecek ihraç fiyatlarında vergi, resim, harc ve benzer tesirler icra eden sair mükelefiyetleri bertaraf etmeyi öngören usul ve şartların ihdası hakkında) Kararın;

a) 1 nci maddesinin (c) bendinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Bu suretle seçilecek mamulleri Türkiye'de imal eden başlıca müesseselerden bilgi alınarak ve gerekli görüldüğü hallerde mahallinde incelemeler yapılarak, karara ekli I sayılı listede yazılı mükellefiyetlerin mamullerin % 5 kârlı maliyetlerine ne nispette, icabında birimlerine ne miktarda tesir ettiği tespit olunur.»

b) 1 nci maddesinin (e) bendi sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

İhracı sırasında, ihracatçısına bu karar hükümleri dahilinde vergi iadesi yapılan mamullerin aynen veya bir işlem gördükten sonra yurda geri getirilmesi halinde, evvelce iade edilen vergiler T. C. Merkez Bankasına ödenmedikçe bunların ithaline müsaade olunmaz.

c) 1 nci maddesinin (f) bendinin 2 nci fıkrası sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Bu maddenin (c) bendinde yazılı incelemeleri yapmak üzere İVİK'ce teknik heyetler kurulabilir. Bu heyetlerin çalışmaları mezkûr komisyonca düzenlenir.

ç) 1 nci maddesinin (g) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

d) 1 nci maddesinin (i) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«(i) II ve III sayılı listelerde yer almamış ve 1 nci maddenin (f) bendinde yazılı komisyon tarafından tespit edilmiş bulunan ve aynı ihracatçı tarafından bir defada veya oniki aylık süreler içinde çeşitli partiler halinde, ayrı zamanlarda ihracedildiği lüzumlu belgelerle tevsik edilen ve milletlerarası tasnife göre aynı sanayi grubuna giren mamullerin FOB ihraç bedelleri toplamı 50 000 Türk Lirası ve daha yukarı kıymette olan mamulleri için geçici olarak vergi iadesi yapılır. Geçici vergi iadesi nispetleri, İstihsal Vergisine tabi olan mamullerde FOB ihraç kıymetinin % 15'i, İstihsal Vergisine tabi olmayanlarda ise % 5'idir.

On iki aylık süre içinde FOB 50 000 liralık ihraç haddini doldurarak % 15 veya % 5 geçici vergi iadesinden yararlanan mamuller, müteakıp ihracatta bu haddi doldurup doldurmadıklarına bakılmaksızın katî iade nispetleri tespit olununcaya kadar geçici vergi iade nispetlerinden yararlanmaya devam ederler.

% 15 veya % 5 geçici iadeden yararlanan mamul için, (c) bendine göre gerekli incelemeler yapılarak, II sayılı listeye konulacak katî iade nispet veya miktarı tespit edilir.

Bilâhare, usulü dairesinde yürürlüğe girecek olan bu nispet veya miktar bu bendin birinci fıkrasına göre yapılmış olan ödemeden fazla bir ödemeyi gerektirdiği takdirde, bu para ilgili ihracatçıya usulü dairesinde ödenir; aksi takdirde, kendisine fazla ödenmiş olan para, tespit ve ilânı müteakıp, 15 gün içinde ihracatçı tarafından Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına iade edilir. Bu müddet içinde borçlarını ödemeyen hakkında 6183 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.»

e) 3 ncü maddesinin 1 nci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Bu karar gereğince mamul ihraç edenlerin veya yurt içinde travellersçek veya yetili bir banka kanalı ile yurda getirilmiş döviz mukabilinde bir yabancıya mamul satıp da bu mamulün yurt dışına çıkışını gümrük mevzuatına göre tevsik edenlerin, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası merkez veya şubelerine, ihracatın yapıldığını gösterir gümrükçe tasdikli çıkış beyannamelerinden veya gümrük mevzuatına göre bu beyannameler hükmünde olan belgelerden bir nüshayı tevdi ve mamulün FOB ihraç bedeline tekabül eden dövizin yurda getirilip Türk lirasına tahvil edildiğini veya travellers'çekin yetkili bir bankada bozdurulduğunu gösteren döviz alım bordrosunu ibraz etmeleri üzerine, Merkez Bankasınca;»

f) 3 ncü maddesinin (b) bendinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«b) Mamul bu listede henüz yer almamış ise, kararın birinci maddesinin (i) bendindeki esaslar dahilinde % 15 veya % 5 geçici vergi iade nispeti uygulanmak,»

g) 4 ncü maddenin (b) bendinin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«b) Mamul II sayılı listede henüz yer almadığı için, kararın 1 nci maddesinin (i) bendi gereğince geçici olarak yapılan % 15 veya % 5 iadelere ait tutarın, yapılan inceleme sonunda mamule ait kati iade nispet veya miktarının, II sayılı listede yer almasını müteakıp, IV sayılı listeye göre bu mamule ait iadeye tekabül eden belediye hissesi, bankaca hesaplanarak, yukarıda belirtilen usul dairesinde Hazineye (Merkez Saymanlığına) bildirilir.»

h) 4 ncü maddesinin (c) bendine ait iki fıkra birleştirilerek aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«c) Her yıl, bütçenin Maliye Bakanlığı kısmına bu işlemler için gerekli ödenek konulur. Ödeneğin yetmemesi halinde, ilâvesi gereken miktarların bütçelere ödenek kaydedilmesine Maliye Bakanı yetkilidir.»

i) 4 ncü maddesinin (f) bendinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Bu dekontta o ay içinde, bu karar gereğince ihracedilen mamullerin, karara ekli II sayılı listedeki sıra takibedilmek ve sonra % 15 veya % 5 geçici iadelerden faydalananlar kaydedilmek suretiyle cins, nevi ve miktarları, ihraç tarihleri ile FOB ihraç fiyatları ve tutarları yapılan iadeler yekûnu, ihracatçı ile imalâtçının adları (unvanları), adresleri ve bağlı oldukları vergi dairelerinin adları gösterilir.»

k) 5 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Madde 5. — Kararın 1 nci maddesi (f) bendinde anılan Komisyon üyeleri ile teknik heyet üyelerine ve (j) bendi gereğince çalışmalara katılacak olanlara Ankara'da yapılacak toplantıların her biri, teknik heyet çalışmalarının her günü için Ticaret Bakanlığı bütçesinin ilgili faslından ellişer lira huzur hakkı ödenir. (Harcırah Kanununa göre gündelik alınması ayrıca huzur hakkı alınmasına mâni değildir.)»

MADDE 2. — 6/3071 sayılı Kararnameye bağlı (I) sayılı liste kaldırılarak yerine işbu karara ekli (I) sayılı liste konulmuştur.

MADDE 3. — Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

I Sayılı liste

A) Vasıtalı vergiler :

a) Dahilde alınanlar :

1. İstihsal Vergisi (Elektrik ve havagazı ile akaryakıtlardan alınanlar dahil (6802 sayılı Kanun ile ek ve tadilleri)
2. Şeker İstihlâk Vergisi (6747 sayılı Kanun ile ek ve tadilleri)

b) İthalde alınanlar :

1. Gümrük Vergisi (5383 sayılı Kanun «24 ncü maddesi hükmü hariç» ile ek ve tadilleri)
2. İstihsal Vergisi (6802 sayılı Kanun ile ek ve tadilleri)

c) Hizmet vergileri :

1. Banka ve sigorta muameleleri Vergisi (6802 sayılı Kanun ile ek ve tadilleri)
2. Nakliyat Vergisi (6802 sayılı Kanun ile ek ve tadilleri)
3. PTT hizmetleri Vergisi (6802 sayılı Kanun ile ek ve tadilleri)

B) Vasıtasız vergiler :

1. Ücretlerden alınan Gelir Vergisi (193 sayılı Kanun ile ek ve tadilleri)

C) Resimler, harçlar ve belediye hisseleri

a) Resimler :

1. İthal beyannamelerinden alınan % 5 Damga Resmi (185 sayılı Kanun ile ek ve tadilleri)
2. Damga Resmi ve Damga Vergisi (1324 sayılı Kanun ile ek ve tadillerinin yürürlükte kalan hükümleri ile 488 sayılı Kanun)
3. Tuzdan alınan Tekel Resmi (3708 sayılı Kanun ile ek ve tadilleri)
4. İspirto ve ispirtolu içkiler İnhisar Resmi (4250 sayılı Kanun ile ek ve tadilleri)
5. Çaydan alınan Tekel Resmi (3788 sayılı Kanun ile ek ve tadilleri)
6. Tütün ve mamullerinden alınan Tekel Resmi (3437 sayılı Kanun ile ek ve tadilleri)

b) Harçlar :

1. Harçlar Kanunu (492 sayılı Kanun)

c) Belediye hissesi :

1. 2656 sayılı Kanun ve 5237 sayılı Kanunun 2 nci maddesi gereğince ithal sırasında Gümrük Vergisinin % 15'i nispetinde alınan belediye payı.

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 243

Sergi, fuar, toplantı veya benzeri yerlerde sergilenecek, veya kullanılacak eşyanın ithalindeki kolaylıklarla ilgili Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/123; C. Senatosu : 1/177)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 798)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 542

15 . 3 . 1973

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 12 . 3 . 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Sergi, fuar, toplantı veya benzeri yerlerde sergilenecek veya kullanılacak eşyanın ithalindeki kolaylıklarla ilgili Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Sabit Osman Avcı
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 15 . 12 . 1969 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 5, 12 . 3 . 1973 tarihli 72 ve 75 nci birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 798)

Geçici Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyonu
Esas No. : 1/177
Karar No. : 10

3 . 4 . 1973

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 12 Mart 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen; sergi, fuar, toplantı veya benzeri yerlerde sergilenecek veya kullanılacak eşyanın ithalindeki kolaylıkla ilgili Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 15 Mart 1973 tarihli ve 542 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, Cumhuriyet Senatosunun 20 Mart 1973 tarihli 45 nci Birleşiminde - Anayasa ve Adalet -, - Dışişleri Turizm ve Tanıtma -, - Bayındırlık, Ulaştırma, İmar ve İskân -, - Malî ve İktisadî İşler - ve - Bütçe ve Plân - komisyonlarından üçer üyenin katılması suretiyle kurulması kabul edilen Geçici Komisyonumuzun 3 Nisan 1973 tarihli Birleşiminde Devlet Bakanı Orhan Öztrak ile ilgili bakanlıklar temsilcileri de hazır bulundukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Tasarı, Hükümetimizin de üyesi bulunduğu, Brüksel'deki Gümrük İşbirliği Konseyi tarafından hazırlanan 8 Haziran 1961 taarihli «Sergi, fuar, toplantı veya benzeri yerlerde sergilenecek veya kullanılacak eşyanın ithalindeki kolaylıklarla ilgili Gümrük Sözleşmesi» nin onaylanmasının uygun bulunmasını öngörmektedir.

Tasarının gerekçesinde de belirtildiği üzere, Sözleşme, düzenleme sahasına giren eşyaların, geçici kabul yolu ile ithallerinde önemli kolaylıklar sağlamaktadır. Geçici kabul tâbiri, tekrar ihracedilmek kaydı ile giriş vergilerinden muaflığı ve iktisadî karakter taşıyan giriş ve yasak ve kısıntılardan ayrık tutulmayı ifade etmekte ve bu rejimin; ticaret, sanayi, tarım ve zanaatla ilgili olan veya hayrî, dinî, kültürel ve resmî mahiyet taşıyan veya halklar arasındaki dostluğu teşvik gibi bir maksatla tertiplenmiş olan sergi ve fuarlar ile benzeri gösterilerde teşhir edilen eşyaya uygulanması esaslarını kabul etmiş bulunmaktadır.

Yürürlükteki mevzuatımıza daha geniş imkânlar getiren işbu Sözleşmenin, milletlerarası ticaretin kolaylaştırılması ve geliştirilmesinde yararlı sonuçlar doğuracağı ve bunun ülkemiz ekonomisi yönünden de yararlı olacağı görüşü ile tasarı, Komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Bursa	Manisa	Tabiî Üye	Ankara
Ş. Kayalar	*D. Barutçuoğlu*	*H. Tunçkanat*	*T. Kayanlı*
Zonguldak	Samsun	Konya	Edirne
M. A. Pestilci	*F. Tevetoğlu*	*S. Çumralı*	*N. Ergeneli*
Kocaeli	Muş	Cumhurbaşkanınca S. Ü.	Erzurum
L. Tokoğlu	*İ. Bingöl*	*S. N. Ergin*	*O. Alihocagil*
Tekirdağ	Antalya	Çanakkale	
C. Tarlan	M. Pırıltı	Z. Termen	
Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı	

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN	GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN
Sergi, fuar, toplantı veya benzeri yerlerde sergilenecek veya kullanılacak eşyanın ithalindeki kolaylıklarla ilgili Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı,	*Sergi, fuar, toplantı veya benzeri yerlerde sergilenecek veya kullanılacak eşyanın ithalindeki kolaylıklarla ilgili Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı,*
MADDE 1. — 8 Haziran 1961 tarihinde Brüksel'de düzenlenen, sergi, fuar, toplantı veya benzeri yerlerde sergilenecek veya kullanılacak eşyanın ithalindeki kolaylıklarla ilgili Gümrük Sözleşmesinin, (Anılan Sözleşmenin 6 ncı maddesinin 1 nci fıkrasının (a) bendi hükümlerinin hariç tutulması kaydıyle) onaylanması uygun bulunmuştur.	MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Toplantı : 12

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 244

Meslekî malzemenin geçici ithaline ilişkin Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/119; C. Senatosu : 1/184)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 796)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 541

15 . 3 . 1973

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 12 . 3 . 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Meslekî Malzemenin Geçici İthaline İlişkin Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Sabit Osman Avcı
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 15 . 12 . 1969 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 5, 12 . 3 . 1973 tarihli 72 ve 75 nci birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 796)

Geçici Komisyon raporu

Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyonu
Esas No. : 1/184
Karar No. : 9

3 . 4 . 1973

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 12 Mart 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Meslekî Malzemenin Geçici İthaline İlişkin Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 15 Mart 1973 tarihli ve 541 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, Cumhuriyet Senatosunun 20 Mart 1973 tarihli 45 nci Birleşiminde - Anayasa ve Adalet -, - Dışişleri Turizm ve Tanıtma -, - Bayındırlık, Ulaştırma, İmar ve İskân -, - Malî ve İktisadî İşler - ile - Bütçe ve Plân komisyonlarından üçer üyenin katılması suretiyle kurulması kabul edilen Geçici Komisyonumuzun 3 Nisan 1973 tarihli Birleşiminde Devlet Bakanı Doğan Kitaplı ile ilgili bakanlıklar temsilcilerinin de hazır bulunması ile tetkik ve müzakere olundu.

I - Tasarı, Meslekî Malzemenin Geçici İthaline İlişkin Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunmasını öngörmektedir.

Tasarının gerekçesinde de belirtildiği üzere, «Meslekî Malzemenin Geçici İthaline Mütedair Gümrük Sözleşmesi» nin gayesi, meslekî malzemenin, sözleşmeye taraf memleketlere geçici olarak ithalinde kolaylıklar sağlamak ve bu usulü üye memleketler arasında yeknesak formalitelere bağlamaktır.

Sözleşme müşterek hükümleri ihtiva eden bir esas kısmı ile üç ekten müteşekkildir.

(A) Eki, Basın - Radyo ve Televizyon malzemesine,

(B) Eki, Sinema malzemesine,

(C) Eki, sair meslekî malzemeye,

Taallûk etmektedir.

İşbu Sözleşme, halen yürürlükte bulunan Gümrük Kanunumuzun Geçici kabule ilişkin 24 ncü maddesinin uygulama alanını genişletecektir.

Günümüzün gelişen sosyal ve ekonomik koşullarında, meslek malzemelerin sağlayacağı olumlu sonuçları gözeten Komisyonumuz, tasarıyı benimsemiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Bursa	Manisa	Tabiî Üye	Ankara
Ş. Kayalar	*D. Barutçuoğlu*	*H. Tunçkanat*	*T. Kapanlı*
Zonguldak	Samsun	Konya	Edirne
M. A. Pestilci	*F. Tevetoğlu*	*S. Çumralı*	*N. Ergeneli*
Kocaeli	Muş	Cumhurbaşkanınca S. Ü.	Erzurum
L. Tokoğlu	*İ. Bingöl*	*S. N. Ergin*	*O. Alihocagil*
Tekirdağ	Antalya	Çanakkale	
C. Tarlan	M. Pırıltı	Z. Termen	
Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı	

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN	GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN
Meslekî Malzemenin Geçici İthaline İlişkin Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı	*Meslekî Malzemenin Geçici İthaline İlişkin Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı*
MADDE 1. — 8 Haziran 1961 tarihinde Brüksel'de düzenlenen Meslekî Malzemenin Geçici İthaline İlişkin Gümrük Sözleşmesinin onaylanması uygun bulunmuştur.	MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Toplantı : 12

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 245

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında hava ulaştırmasına dair 29 Ağustos 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/128; C. Senatosu : 1/178)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 803)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 525

15 . 3 . 1973

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 12 . 3 . 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında Hava Ulaştırmasına dair 29 Ağustos 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Sabit Osman Avcı
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 15 . 12 . 1969 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 5, 12 . 3 . 1973 tarihli 72 ve 75 nci birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 803)

Geçici Komisyon raporu

Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyonu
Esas No. : 1/178
Karar No. : 11

3 . 4 . 1973

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 12 Mart 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında Hava Ulaştırmasına dair 29 Ağustos 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 15 Mart 1973 tarihli ve 525 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, Cumhuriyet Senatosunun 20 Mart 1973 tarihli 45 nci Birleşiminde Anayasa ve Adalet; Dışişleri, Turizm ve Tanıtma; Bayındırlık, Ulaştırma, İmar ve İskân; Malî ve İktisadî İşler ile Bütçe ve Plân komisyonlarından üçer üyenin katılması sureti ile kurulması kabul edilen Geçici Komisyonumuzun 3 Mart 1973 tarihli Birleşiminde Devlet Bakanı Doğan Kitaplı ile ilgili bakanlıklar temsilcileri de hazır bulundukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I) Tasarı, Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyet Birliği Hükümeti Arasında Hava Ulaştırmasına dair 29 Ağustos 1967 tarihli anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunmasını öngörmektedir.

Hükümetimiz, memleketimizin coğrafî durumunu ve milletlerarası hava servislerinin memleketimizden geçmesinin sağlayacağı menfaatleri gözönünde tutarak komşu veya dost bütün memleketlerle yurdumuz arasındaki iktisadî, teknik ve kültürel bağları kuvvetlendirmek ve aynı zamanda millî sivil havacılığımızı teşvik ve kalkındırmak amacıyle bugüne kadar muhtelif memleketlerle 32 hava ulaştırma anlaşması imzalanmış bulunmaktadır. Bu meyanda, son yıllarda memleketimiz ile Sovyetler Birliği arasında gelişen iyi komşuluk ve dostane münasebetlerimizin tabiî bir sonucu olarak tarafımızdan vâkı teklif üzerine bu memleket ile yapılan görüşmeler 29 Ağustos 1967 günü bir anlaşma ile neticelenmiştir.

Bu Anlaşmanın, iki memleketin hava yolu işletmeleri arasında işbirliğini geliştirmesi, direkt hava servislerinin işletilmesiyle iki ülke arasındaki seyahat süresinin kısaltılması, özellikle İstanbul'un Asya'nın ve Avrupa'nın birleştiği bir noktada bulunması hasebiyle Orta - Doğu bölgesi yolcuları için bir tercih sebebi sayılabilmesi ve nihayet Sovyetler Birliği ile ekonomik ve teknik münasebetlerimizin gelişmesi bakımlarından faydalı olacağı mütalâa edilerek, Komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II) Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurul'un tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Bursa	Manisa	Tabiî Üye	Ankara
Ş. Kayalar	*D. Barutçuoğlu*	*H. Tunçkanat*	*T. Kapanlı*
Zonguldak	Samsun	Konya	Edirne
M. A. Pestilci	*F. Tevetoğlu*	*S. Çumralı*	*N. Ergeneli*
Kocaeli	Muş	Cumhurbaşkanınca S. Ü.	Erzurum
L. Tokoğlu	*İ. Bingöl*	*S. N. Ergin*	*O. Alihocagil*
Tekirdağ	Antalya	Çanakkale	
C. Tarlan	M. Pırıltı	Z. Termen	
Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı	

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN	GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 29 Ağustos 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı	*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 29 Ağustos 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı*
MADDE 1. — 29 Ağustos 1967 tarihinde Ankara'da imza edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair Anlaşmanın onaylanması uygun bulunmuştur.	MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Toplantı : 12

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 246

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsveç Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/449; C. Senatosu : 1/172)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 799)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 3158

15 . 3 . 1973

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 12 . 3 . 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsveç Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Sabit Osman Avcı
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 24 .2 . 1971 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 5, 12 . 3 . 1973 tarihli 72 ve 75 nci birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 799)

Geçici Komisyon raporu

Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyonu
Esas No. : 1/172 *3 . 4 . 1973*
Karar No. : 12

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 12 Mart 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Türkiye Cumhuriiyeti Hükümeti ile İsveç Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 15 Mart 1973 tarihli ve 3158 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, Cumhuriyet Senatosunun 20 Mart 1973 tarihli 45 nci Birleşiminde Anayasa ve Adalet; Dışişleri, Turizm ve Tanıtma; Bayındırlık, Ulaştırma, İmar ve İskân Komisyonlarından üçer üyenin katılması suretiyle kurulması kabul edilen Geçici Komisyonumuzun 3 . 4 . 1973 tarihli Birleşiminde Devlet Bakanı Doğan Kitaplı ile ilgili Bakanlıklar temsilcileri de hazır bulundukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I) Tasarı, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsveç Kırallığı Hükümeti arasında akdedilen Hava Ulaştırması Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunmasını öngörmektedir.

Tasarının gerekçesinde de ifade edildiği üzere, Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesi, milletlerarası sivil havacılığın muhtelif memleketler arasında akdolunacak iki taraflı anlaşmalara dayalı bir sistem dahilinde inkişâfını teşvik ve bu yolda yapılacak anlaşmaların anahatlarını tespit etmektedir.

Hükümetlerimiz de memleketimizin coğrafî durumunu ve milletlerarası hava servislerinin memleketimizden geçmesinin sağlayacağı menfaatları da gözeterek ilgili ülkelerle bu güne kadar çeşitli Sözleşmeler yapmıştır. Bu anlaşmalardan biri de 1946 - 1948 döneminde İsveç Krallığı Hükümet ile akdedilen Anlaşma da bunlardan biridir.

İşbu tasarıya esas Anlaşma ise, anılan Anlaşma yerine kaim olmak üzere, 13 Kasım 1970 tarihinde imzalanmıştır. Bu anlaşmanın, hava yolu işletmeleri arasında sıkı bir işbirliği imkânının doğmasını, Kuzey Avrupa ülkelerinden memleketimize vâkı turist akımının artmasını, millî hava servisimizin, son zamanlarda hava trafiğine açılmış bulunan Kuzey yolunu takiben Orta ve Kuzey Avrupa'ya yapacağa seferlerde uçuş zamanın kısalması sonucu malî yönden tasarruf sağlıyacağını ve İskandinav ülkeleri ile memleketimiz arasındaki dostane ilişkilerde olumlu rol oynıyacağını gözeten Komisyonumuz, tasarıyı benimsemiştir.

II) Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Bursa	Manisa	Tabiî Üye	Ankara
Ş. Kayalar	*D. Barutçuoğlu*	*H. Tunçkanat*	*T. Kapanlı*
Zonguldak	Samsun	Konya	Edirne
M. A. Pestilci	*F. Tevetoğlu*	*S. Çumralı*	*N. Ergeneli*
Kocaeli	Muş	Cumhurbaşkanınca S. Ü.	Erzurum
L. Tokoğlu	*İ. Bingöl*	*S. N. Ergin*	*O. Alihocagil*

Tekirdağ	Antalya	Çanakkale
C. Tarlan	M. Pırıltı	Z. Termen
Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN	GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsveç Kıralığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı	*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsveç Kıralığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı*
MADDE 1. — 13 Kasım 1970 tarihinde Ankara'da imza edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsveç Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanması uygun bulunmuştur.	MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Toplantı : 12

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 247

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Danimarka Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/447; C. Senatosu : 1/175)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 791)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 3160

15 . 3 . 1973

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 12 . 3 . 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Danimarka Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Sabit Osman Avcı
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 24 . 2 . 1971 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 5, 12 . 3 . 1973 tarihli 72 ve 75 nci birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 791)

Geçici Komisyon raporu

Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyonu
Esas No. : 1/175
Karar No. : 13

3 . 4 . 1973

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 12 Mart 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Danimarka Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 15 Mart 1973 tarihli ve 3160 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, Cumhuriyet Senatosunun 20 Mart 1973 tarihli 45 nci Birleşiminde Anayasa ve Adalet; Dışişleri Turizm ve Tanıtma; Bayındırlık ve Ulaştırma İmar İskân; Malî ve İktisadî İşler ile Bütçe ve Plân Komisyonlarından üçer üyenin katılması suretiyle kurulması kabul edilen Geçici Komisyonumuzun «Nisan 1973 tarihli Birleşiminde Devlet Bakanı Doğan Kitaplı ile ilgili Bakanlıklar Temsilcileri de hazır bulundukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I) Tasarı, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Danimarka Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasını onaylanmasının uygun bulunmasını öngörmektedir.

Hükümetimiz, memleketimizin coğrafî durumunu ve milletlerarası hava servislerinin memleketimizden geçmesinin sağlıyacağı menfaleri de gözönünde tutarak komşu veya dost bütün memleketlerle yurdumuz arasındaki iktisadî, teknik ve kültürel bağları kuvvetlendirmek ve aynı zamanda millî sivil havacılığımızı, teşvik ve kalkındırma gayesiyle bugüne kadar 34 hava ulaştırma anlaşması imzalamış bulunmaktadır. Bu meyanda, 6 Mart 1967 tarihli ve 6/7834 sayılı Bakanlar Kurulu kararı gereğince ve Kalkınma Plânında öngörüldüğü üzere, millî çıkarlarımız açısından yeni bir veçhe verilmek ve günün şartlarına uydurulmak maksadıyle tadili öngörülen memleketimiz ile Danimarka 1946 - 1948 devresinde akdedilmiş olan Hava Ulaştırma anlaşmasının yerine yenisi 13 Kasım 1970 tarihinde imzalanmıştır.

Bu anlaşmanın, hava yolu işletmeleri arasında sıkı bir işbirliği imkânının doğmasına, Kuzey Avrupa memleketlerinden memleketimize vâkı turist akımının artmasına, millî hava servisimizin son zamanlarda milletlerarası hava trafiğine açılmış bulununan Kuzey yolunu takiben Orta ve Kuzey Avrupa'ya yapacağı seferlerde uçuş zamanının kısalması sebebiyle malî yönden tasarruf sağlamasına, İskandinav ülkeleriyle ekonomik bağlarımızın gelişmesi ve memleketlerimiz arasında mevcut dostane ilişkileri takviye edeceği görülerek, Komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II) Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Bursa	Manisa	Tabiî Üye	Ankara
Ş. Kayalar	*D. Barutçuoğlu*	*H. Tunçkanat*	*T. Kapanlı*
Zonguldak	Samsun	Konya	Edirne
M. A. Pestilci	*F. Tevetoğlu*	*S. Çumralı*	*N. Ergeneli*
Kocaeli	Muş	Cumhurbaşkanınca S. Ü.	Erzurum
L. Tokoğlu	*İ. Bingöl*	*S. N. Ergin*	*O. Alihocagil*

Tekirdağ	Antalya	Çanakkale
C. Tarlan	M. Pırıltı	Z. Termen
Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN	GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Danimarka Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı	*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Danimarka Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı*
MADDE 1. — 13 Kasım 1970 tarihinde Ankara'da imza edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Danimarka Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanması uygun bulunmuştur.	MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Toplantı : 12

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 248

3 Kasım 1970 tarihinde Viyana'da imzalanan «Gelir ve Servet Vergilerinde çifte vergilendirmenin önlenmesine ve diğer bâzı hususların düzenlenmesine ilişkin Anlaşma» nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/453; C. Senatosu : 1/174)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 790)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 3252

15 . 3 . 1973

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 12 . 3 . 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, 3 Kasım 1970 tarihinde Viyana'da imzalanan «Gelir ve Servet Vergilerinde çifte vergilendirmenin önlenmesine ve diğer bâzı hususların düzenlenmesine ilişkin Anlaşma»nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Sabit Osman Avcı
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 12 . 3 . 1971 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 5, 12 . 3 . 1973 tarihli 72 ve 75 nci Birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 790)

Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyonu
Esas No. : 1/174
Karar No. : 14

3 . 4 . 1973

Geçici Komisyon raporu

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 12 Mart 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, 3 Kasım 1970 tarihinde Viyana'da imzalanan «Gelir ve Servet Vergilerinde çifte vergilendirmenin önlenmesine ve diğer bâzı hususların düzenlenmesine ilişkin Anlaşma» nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 15 Mart 1973 tarihli ve 3252 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, Cumhuriyet Senatosunun 20 Mart 1973 tarihli 45 nci Birleşiminde; Anayasa ve Adalet; Dışişleri, Turizm ve Tanıtma; Bayındırlık, Ulaştırma, İmar ve İskân; Malî ve İktisadî İşler ile Bütçe ve Plân Komisyonlarından üçer üyenin katılması sureti ile kurulması kabul edilen Geçici Komisyonumuzun 3 Nisan 1973 tarihli Birleşiminde Devlet Bakanı Doğan Kitaplı ile ilgili Bakanlıklar temsilcileri de hazır bulundukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I) Tasarı, Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti arasında gelir ve servet vergilerinde çifte vergilendirmenin önlenmesine ve diğer bâzı hususların düzenlenmesine ilişkin Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunmasını öngörmektedir.

Bu Anlaşma ile iki memleket arasında Gelir ve Servet vergilerinde çifte vergilendirme önlenmekte ve Türkiye ile Avusturya arasındaki ticaret, iktisat, kültür ve işçi akımı ilişkilerinde doğabilecek vergi meseleleri düzenlenmektedir.

Yabancı sermayenin Türkiye'de tabi olacağı vergi rejiminin Devletler Hukuku esaslarına uygun bir anlaşma ile tespiti Türkiye'ye akımını teşvik edecektir. Sermayeden başka teknolojik bilgi transferinin de kolaylaştırılması ve hızlandırılması için Anlaşmada birçok tedbirler öngörülmüştür. Türkiye'de plân hedeflerine uygun olarak yabancı sermaye ve teknoloji akımı bu anlaşma ile teşvik edilecektir.

Avusturya sermayesinin Türkiye'de elde edeceği temettü, faiz ve gayrimadde hak bedelleri üzerinden vergi tevkifat haklarımız azamî ölçüde saklı tutulmuştur; uyguladığımız vergi teşvik tedbirlerinin Avusturyalı müteşebbisler nezdinde cazibesini devam ettirebilmesi için özel hükümler derpiş edilmiştir. Böylece bu anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle Avusturya sermaye ve teşebbüsünün kendi kalkınma amaçlarımıza uygun şekil ve şartlar altında yurdumuza gelmesi imkânı sağlanmış olacaktır.

Devlet hükümranlık haklarına dayanarak kendi ekonomik, sosyal, malî, politik şartlarının gerektirdiği vergi sistemini uygulamaktadır. Bir ülkenin sınırlarını aşan herhangi bir yatırımda bulunan veya hizmet faaliyeti yapan kişinin mukim olduğu ikamet devleti ile yatırım veya hizmet gelirini elde ettiği kaynak devletinin bu gelirler üzerinde vergileme haklarını kullandığı bugün genel olarak görülen bir uygulama halindedir. Böylece çifte vergileme ortaya çıkmaktadır. Ancak zamanla vergi sistemlerinin daha karmaşık bir hal alması ve vergi hadlerinin çeşitli sebeplerle yükseltilmesi ile tek taraflı kanunî tedbirlerin çifte vergilendirmeyi önlemeye yeterli olmadığı görülmüş, çatışan vergilendirme haklarının ancak ilgili ülkeler arasında yapılan iki taraflı anlaşmalarla uzlaştırılabileceği fikri yerleşmeye başlamıştır.

Bu durumlar yatırımcının veya iş sahibinin gelirinin her iki ülkede çifte vergilendirilmesini önleyerek sermayenin kârlılığını artırmak yolu ile sermaye akımlarını teşvik ettiği gibi yatırımcının geleceğe ait tahminlerini yaparken belirsizlik ve tereddütlerden kurtulmasına yardımcı olmak suretiyle de teşvik edici rol oynamaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti de yukarıda sunulan gerçekleri gözönünde bulundurarak kalkınma amaçlarımıza uygun olarak iktisadî, ticarî ve kültürel ilişkilerimizin yoğun olduğu ülkelerden başlamak suretiyle vergi anlaşmaları görüşmelerine girişmiş bulunmaktadır. Bu konuda ilk anlaşma Avusturya Cumhuriyeti Hükümeti ile 3 Kasım 1970 tarihinde imzalanmıştır.

Yukarıda esasları belirtilen sözleşmenin yurt ekonomisine bulunacağı katkı ile sağlanacak yararları gözeten Komisyonumuz tasarıyı benimsemiştir.

II) Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Bursa	Manisa	Tabiî Üye	Ankara
Ş. Kayalar	*D. Barutçuoğlu*	*H. Tunçkanat*	*T. Kapanlı*
Zonguldak	Samsun	Konya	Edirne
M. A. Pestilci	*F. Tevetoğlu*	*S. Çumralı*	*N. Ergeneli*
Kocaeli	Muş	Cumhurbaşkanınca S. Ü.	Erzurum
L. Tokoğlu	*İ. Bingöl*	*S. N. Ergin*	*O. Mihocagil*
Tekirdağ	Antalya	Çanakkale	
C. Tarlan	M. Pırıltı	Z. Termen	
Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı	

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN	GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN
3 Kasım 1970 tarihinde Viyana'da imzalanan «Gelir ve Servet Vergilerinde Çifte Vergilendirmenin önlenmesine ve diğer bâzı hususların düzenlenmesine ilişkin Anlaşma»'nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı	*3 Kasım 1970 tarihinde Viyana'da imzalanan «Gelir ve Servet Vergilerinde Çifte Vergilendirmenin önlenmesine ve diğer bâzı hususların düzenlenmesine ilişkin Anlaşma»'nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı*
MADDE 1. — 3 Kasım 1970 tarihinde Türkiye ve Avusturya Hükümetleri arasında Viyana'da imzalanan «Gelir ve Servet Vergilerinde Çifte Vergilendirmenin önlenmesine ve diğer bâzı hususların düzenlenmesine ilişkin Anlaşma»'nın onaylanması uygun bulunmuştur.	MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu Kanun, Anlaşma'nın onay-belgelerinin teati edilmesiyle yürürlüğe girer.	MADDE 2.— Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Toplantı : 12

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 249

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 25 Ağustos 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/127; C. Senatosu : 1/181)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 800)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 515

15 . 3 . 1973

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 12 . 3 . 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 25 Ağustos 1967 tarihli Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Sabit Osman Avcı
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 15 . 12 . 1969 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 5, 12 . 3 . 1973 tarihli 72 ve 75 nci birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 800)

Geçici Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyonu
Esas No. : 1/181
Karar No. : 15

3 . 4 . 1973

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 12 Mart 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 25 Ağustos 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 15 Mart 1973 tarihli ve 545 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, Cumhuriyet Senatosunun 20 Mart 1973 tarihli 45 nci Birleşiminde Anayasa ve Adalet; Dışişleri, Turizm ve Tanıtma; Bayındırlık, Ulaştırma, İmar ve İskân, Malî ve İktisadî İşler ile Bütçe ve Plân komisyonlarından üçer üyenin katılması suretiyle kurulması kabul edilen Geçici Komisyonumuzun 3 . 4 . 1973 tarihli Birleşiminde Devlet Bakanı Doğan Kitaplı ile ilgili bakanlıklar temsilcileri de hazır bulundukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Tasarı, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Halk Cumhuriyeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 25 Ağustos 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunmasını öngörmektedir.

Tasarının gerekçesinde de belirtildiği üzere, Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesi hükümleri, sivil havacılığın muhtelif memleketler arasında akdolunacak ikili anlaşmalara dayanan bir sistem dahilinde inkişafını teşvik ve bu yolda yapılacak anlaşmaların anahatlarını tespit etmektedir.

Hükümetimiz de, memleketimizin coğrafî durumunu ve milletlerarası hava servislerinin memleketimizden geçmesinin sağlayacağı menfaatleri gözönünde tutarak, çeşitli ülkelerle çeşitli anlaşmalar akdetmiştir. Polonya ile 1946 - 1948 senelerinde imzalanan anlaşma da bunlardan biridir.

Tasarıya esas işbu sözleşme ile, konuya ilişkin düzenleme günümüzün şartlarına uygun bir değerlendirmeye tabi tutularak yeniden ele alınmış ve yurt çıkarlarına daha uygun bir hale getirilmek yoluna gidilmiştir.

İşbu anlaşmanın, Polonya'dan memleketimize hava yolu ile yabancı turist nakli, havacılık konularında karşılıklı olarak verilecek teknik ve istatistikî bilgiler yönünden yararlı sonuçlar doğuracağı görüşü ile işbu tasarı Komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Bursa	Manisa	Tabiî Üye	Ankara
Ş. Kayalar	*D. Barutçuoğlu*	*H. Tunçkanat*	*T. Kayanlı*
Zonguldak	Samsun	Konya	Edirne
M. A. Pestilci	*F. Tevetoğlu*	*S. Çumralı*	*N. Ergeneli*
Kocaeli	Muş	Cumhurbaşkanınca S. Ü.	Erzurum
L. Tokoğlu	*İ. Bingöl*	*S. N. Ergin*	*O. Alihocagil*
Tekirdağ	Antalya	Çanakkale	
C. Tarlan	M. Pırıltı	Z. Termen	
Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı	

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN	GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 25 Ağustos 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı	*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 25 Ağustos 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı*
MADDE 1. — 25 Ağustos 1967 tarihinde Ankara'da imza edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair Anlaşmanın onaylanması uygun bulunmuştur.	MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Toplantı : 12

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 250

Milletlerarası Nakliyatta kullanılan paletlerin Gümrük Rejimine dair Avrupa Sözleşmesine katılmamızın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân Komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/356; C. Senatosu : 1/170)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 787)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 2051

15 . 3 . 1973

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 12 . 3 . 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Milletlerarası Nakliyatta kullanılan Paletlerin Gümrük Rejimine dair Avrupa Sözleşmesine katılmamızın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Sabit Osman Avcı
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 2 . 7 . 1970 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 5 ,12 . 3 . 1973 tarihli 72 ve 75 nci Birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 787)

Geçici Komisyon raporu

Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyonu
Esas No. : 1/170
Karar No. : 16

3 . 4 . 1973

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 12 Mart 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Milletlerarası Nakliyatta kullanılan Paletlerin Gümrük Rejimine dair Avrupa Sözleşmesine katılmamızın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 15 Mart 1973 tarihli ve 2051 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, Cumhuriyet Senatosunun 20 Mart 1973 tarihli 45 nci Birleşiminde; Anayasa ve Adalet; Dışişleri, Turizm ve Tanıtma; Bayındırlık, Ulaştırma, İmar ve İskân; Malî ve İktisadî İşler ile Bütçe ve Plân komisyonlarından üçer üyenin katılması suretiyle kurulması kabul edilen Geçici Komisyonumuzun 3 Nisan 1973 tarihli Birleşiminde Devlet Bakanı Doğan Kitaplı ile ilgili Bakanlıklar temsilcileri de hazır bulundukları halde tetkik ve müzakere olundu.

1 - Tasarı, Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 25 Haziran 1970 tarihinde kararlaştırılan «Milletlerarası Nakliyatta kullanılan paletlerin gümrük rejimine dair Avrupa Sözleşmesine katılmamızın uygun bulunduğu hakkındaki anlaşmanın onaylanmasını öngörmektedir.

Milletlerarası nakliyatı kolaylaştırmak üzere Birleşmiş Milletler Teşkilâtınca hazırlanan ve birçok ülkenin taraf bulunduğu Palet Anlaşması, deniz, demir, kara ve hava yolu ile yapılan nakliyatta büyük kolaylık sağlayacak niteliktedir. Özellikle münipülâsyonu azaltması, ambar ve antrepolarda istif kolaylığı sağlaması, kombine ve benzer nakliyatta paletlerin kullanılma sebebini teşkil etmektedir.

Türkiye'de daha çok deniz ve demiryolu ve kısmende karayolu nakliyatında kullanılan bu kuruluşlarca özel imal edilmiş paletlerin, ihracat ve ithalâtımızın yöneldiği ülkelerin taraf olduğu mezkûr Anlaşmaya katılmamızla değerlendirileceği ve milletlerarası nakliyatı kolaylaştıran diğer anlaşmalar gibi nakliyatımıza uygun bir ortam sağlayacağı gözetilerek, Komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Bursa	Manisa	Tabiî Üye	Ankara
Ş. Kayalar	*D. Barutçuoğlu*	*H. Tunçkanat*	*T. Kayanlı*
Zonguldak	Samsun	Konya	Edirne
M. A. Pestilci	*F. Tevetoğlu*	*S. Çumralı*	*N. Ergeneli*
Kocaeli	Muş	Cumhurbaşkanınca S. Ü.	Erzurum
L. Tokoğlu	*İ. Bingöl*	*S. N. Ergin*	*O. Alihocagil*

Tekirdağ	Antalya	Çanakkale
C. Tarlan	M. Pırıltı	Z. Termen
Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN	GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN
Milletlerarası Nakliyatta kullanılan Paletlerin Gümrük Rejimine dair Avrupa Sözleşmesine katılmamızın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı	*Milletlerarası Nakliyatta kullanılan Paletlerin Gümrük Rejimine dair Avrupa Sözleşmesine katılmamızın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı*
MADDE 1. — 9 Aralık 1960 tarihinde Cenevre'de akdedilen «Milletlerarası Nakliyatta kullanılan Paletlerin Gümrük Rejimine dair Avrupa Sözleşmesi» katılmamız uygun bulunmuştur.	MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Toplantı : 12

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 251

Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansının İstisna ve Muafiyetleri hakkında Anlaşmaya Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin katılmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/34; C. Senatosu : 1/182)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 746)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 380

13 . 3 . 1973

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 12 . 3 . 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansının istisna ve muafiyetleri hakkında anlaşmaya Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin katılmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Sabit Osman Avcı
Millet Meclisi Başkanı

Not: Bu tasarı 3 . 12 . 1969 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 5, 12 . 3 . 1973 tarihli 72 ve 75 nci birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 746)

Geçici Komisyon Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyonu
Esas No: 1/182
Karar No: 17

3 . 1 . 1973

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 12 Mart 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansının istisna ve muafiyetleri hakkında Anlaşmaya Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin katılmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 15 Mart 1973 tarihli ve 380 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, Cumhuriyet Senatosunun 20 Mart 1973 tarihli 45 nci Birleşiminde; Anayasa ve Adalet; Dışişleri, Turizm ve Tanıtma; Bayındırlık, Ulaştırma, İmar ve İskân; Mali ve İktisadî İşler ile Bütçe ve Plân komisyonlarından üçer üyenin katılması suretiyle kurulması kabul edilen Geçici Komisyonumuzun 3 Nisan 1973 tarihli Birleşiminde Devlet Bakanı Doğan Kitaplı ile ilgili bakanlıklar temsilcileri de hazır bulundukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Tasarı, Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansının Ayrıcalık ve Muafiyetleri hakkındaki Anlaşmaya Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin katılmasının uygun bulunmasının onaylanmasını öngörmektedir.

Atom Enerjisinin barışçı amaçlarla kullanılması alanında milletlerarası işbirliğini sağlamak ve bu alanda geri kalmış memleketlere yardım etmek amacıyle 1956 yılında kurulmuş olan Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansının Statüsü 14 Haziran 1957 tarihli ve 7015 sayılı Kanunla tasdik edilmiştir. Bu statünün XV nci maddesinin (c) fıkrası gereğince, Ajansa tanınacak ayrıcalık ve muafiyetleri tespit eden bir anlaşmanın Guvernörler Meclisi tarafından kabulü gerekmektedir. Statünün bu hükmü gereğince, Ajans Sekreteryası tarafından bir tasarı hazırlanmış ve Ajans Guvernörler Meclisinin bu tasarıyı kabul etmesinden sonra üye devletlerin iltihakına sunulmuştur.

Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansı ile olan faal bağlarımız bilhassa teknik yardım projesinin yürütülmesi ile bunlara bağlı olarak yurdumuza gelecek uzmanların hukukî statülerinin tespitini gözeten Komisyonumuz tasarıyı benimsemiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2, 3 ve 4 ncü maddeleri Komisyonumuz tarafından aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Bursa	Manisa	Tabiî Üye	Ankara
Ş. Kayalar	*D. Barutçuoğlu*	*H. Tunçkanat*	*T. Kapanlı*
Zonguldak	Samsun	Konya	Edirne
M. A. Pestilci	*F. Tevetoğlu*	*S. Çumralı*	*N. Ergeneli*
Kocaeli	Muş	Cumhurbaşkanınca S. Ü.	Erzurum
L. Tokoğlu	*İ. Bingöl*	*S. N. Ergin*	*O. Alihocagil*
Tekirdağ	Antalya	Çanakkale	
C. Tarlan	M. Pırıltı	Z. Termen	
Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı	

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN	GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN
Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansının istisna ve muafiyetleri hakkında anlaşmaya Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin katılmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı	*Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansının istisna ve Muafiyetleri hakkında Anlaşmaya Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin katılmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı*
MADDE 1. — Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansı Guvernörler Meclisinin 1 Temmuz 1959 tarihinde kabul ettiği «Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansının İstisna ve Muafiyetleri hakkındaki anlaşma» ya Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin ikinci maddede yazılı ihtirazî kayıtla katılması uygun bulunmuştur.	MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — A) Sözleşmenin 19 ncu bölümü ile ilgili olarak Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansında görevlendirilecek Türk vatandaşlarının Millî görevleriyle ilgili ertelemelerine, bu konuda mer'i Türk mevzuatı uygulanacaktır. B) Birleşmiş Milletler Teşkilâtınca Türkiye dahilinde görevlendirilecek Türk vatandaşı memurlar, vatandaşların tabi tutulduğu vergilere tabi tutulur. Bunlar ücretlerini de, 5421 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 4 ncü kısmının 2 nci Bölümündeki hükümlere göre, yıllık beyanname ile bildirirler.	MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Toplantı : 12

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 252

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avusturya Federal Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 31 Ekim 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/125; C. Senatosu : 1/185)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 795)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 543

15 . 3 . 1973

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 12 . 3 . 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avusturya Federal Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 31 Ekim 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Sabit Osman Avcı
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 15 . 12 . 1969 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 5, 12 . 3 . 1973 tarihli 72 ve 75 nci birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 795)

Geçici Komisyon raporu

Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyonu
Esas No. : 1/185
Karar No. : 18

3 . 4 . 1973

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 12 Mart 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avusturya Federal Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 31 Ekim 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 15 Mart 1973 tarihli ve 543 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, Cumhuriyet Senatosunun 20 Mart 1973 tarihli 45 nci Birleşiminde; Anayasa ve Adalet; Dışişleri, Turizm ve Tanıtma; Bayındırlık, Ulaştırma, İmar ve İskân; Malî ve İktisadî İşler ile Bütçe ve Plân komisyonlarından üçer üyenin katılması ile kurulması kabul edilen Geçici Komisyonumuzun 3 Nisan 1973 tarihli Birleşiminde Devlet Bakanı Doğan Kitaplı ile ilgili Bakanlıklar temsilcilerinin de hazır bulundukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Tasarı, 5 Haziran 1945 tarihli ve 4749 sayılı Kanunla tasdik olunan Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesi hükümlerinin milletlerarası sivil havacılığın muhtelif memleketler arasında akdolunacak iki taraflı anlaşmalara dayanan bir sistem dahilinde inkişafını teşvik ve bu yolda yapılacak anlaşmaların anahatlarını tespit ederek aralarında benzerlik teminini öngörmektedir.

Bu anlaşmanın, her iki memleketin hava yolu işletmeleri arasında daha sıkı bir işbirliği imkânının doğması İstanbul - Viyana arasındaki yolcu trafiğinin % 50 esası üzerinden taraflarca ortaklaşa taşınmasına zemin hazırlaması, merkezi Avrupa'dan memleketimize vâkı turist akınının daha da artması, millî hava servisimizin son zamanlarda milletlerarası hava trafiğine açılmış bulunan ve Avusturya üzerinden geçen Şimal yolunu takiben Orta ve Kuzey Avrupa'ya yapacağı seferlerde uçuş zamanının kısalması sebebiyle malî yönden tasarruf sağlaması, Avusturya ile ekonomik bağlarımızın gelişmesi ve iki memleket arasında esasen mevcudolan dostane ilişkileri takviye etmesi bakımından faydalı olacağı mütalâa edilerek tasarı, Komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Bursa	Manisa	Tabiî Üye	Ankara
S. Kayalar	*D. Barutçuoğlu*	*H. Tunçkanat*	*T. Kapanlı*
Zonguldak	Samsun	Konya	Edirne
M. A. Pestilci	*F. Tevetoğlu*	*S. Çumralı*	*N. Ergeneli*
Kocaeli	Muş	Cumhurbaşkanınca S. Ü.	Erzurum
L. Tokoğlu	*İ. Bingöl*	*S. N. Ergin*	*O. Alihocagil*

Tekirdağ	Antalya	Çanakkale
C. Tarlan	M. Pırıltı	Z. Termen
Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN	GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avusturya Federal Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 31 Ekim 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı	*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avusturya Federal Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 31 Ekim 1967 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı*
MADDE 1. — 31 Ekim 1967 tarihinde Viyana'da imza edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avusturya Federal Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair Anlaşmanın onaylanması uygun bulunmuştur.	MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Toplantı : 12

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 253

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu, Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/448; C. Senatosu : 1/180)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 802)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 3159

15 . 3 . 1973

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 12 . 3 . 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, dosya ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Sabit Osman Avcı
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 24 . 2 . 1971 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 5, 12 . 3 . 1973 tarihli 72 ve 75 nci Birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (M. Meclisi S. Sayısı : 802)

Geçici Komisyon raporu

Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyonu *3 . 4 . 1973*
Esas No. : 1/180
Karar No. : 19

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 12 Mart 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 15 Mart 1973 tarihli ve 3159 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, Cumhuriyet Senatosunun 20 Mart 1973 tarihli 45 nci Birleşiminde Anayasa ve Adalet; Dışişleri, Turizm ve Tanıtma; Bayındırlık, Ulaştırma, İmar ve İskân; Malî ve İktisadî İşler ile Bütçe ve Plân Komisyonlarından üçer üyenin katılması suretiyle kurulması kabul edilen Geçici Komisyonumuzun 3 Nisan 1973 tarihli Birleşiminde Devlet Bakanı Doğan Kitaplı ile ilgili Bakanlıklar temsilcileri de hazır bulundukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I) Tasarı, 13 Kasım 1970 tarihinde Ankara'da imza edilen, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırması Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunmasını öngörmektedir.

Tasarının gerekçesinde de ifade edildiği üzere, Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesi, Milletlerarası sivil havacılığın memleketler arasında akdolunacak iki taraflı anlaşmalara dayalı bir sistem dahilinde inkişafını teşvik etmekte ve bu yolda yapılacak anlaşmaların anahatlarını koymaktadır.

Hükümetlerimiz de, memleketimizin coğrafî durumunu ve milletlerarası hava servislerinin memleketimizden geçmesini sağlayıcı uygulamadan doğacak menfaatleri gözönünde tutarak çeşitli ülkelerle andlaşmalar imza etmişlerdir. Türkiye ile Norveç arasında 1946 - 1948 senelerinde aktedilen anlaşma da bunlardan biridir.

Hükümetimiz, bu ilişkin günümüzün şartlarına uygun biçimde bir düzenlemeye kavuşturulabilmesi maksadı ile 13 Kasım 1970 tarihinde tasarıya esas işbu sözleşmeyi imzalamıştır.

Bu sözleşmenin havayolları işletmeleri arasında sıkı bir işbirliği imkânlarını sağlayıcı, İskandinav ülkeleri ile olan turizm ilişkimizi geliştirici ve nihayet, millî Hava yolumuza bu ülkeler üzerinden sefer yaparak zamandan kazandırıcı olarak malî tasarrufu sağlayıcı mhiyetleri gözetilerek, tasarı Komisyonumuzca da benimsenmişitr.

II) Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Bursa	Manisa	Tabiî Üye	Ankara
Ş. Kayalar	*D. Barutçuoğlu*	*H. Tunçkanat*	*T. Kapanlı*
Zonguldak	Samsun	Konya	Edirne
M. A. Pestilci	*F. Tevetoğlu*	*S. Çumralı*	*N. Ergeneli*
Kocaeli	Muş	Cumhurbaşkanınca S. Ü.	Erzurum
L. Tokoğlu	*İ. Bingöl*	*S. N. Ergin*	*O. Alihocagil*

Tekirdağ	Antalya	Çanakkale
C. Tarlan	M. Pırıltı	Z. Termen
Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN	GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Kıralığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı	*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Kıralığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı*
MADDE 1. — 13 Kasım 1970 tarihinde Ankara'da imza edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanması uygun bulunmuştur.	MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Toplantı : 12

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 254

«XXXVII sayılı Türkiye Cumhuriyeti Listesi En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet tarifesi» nin yürürlüğe konulmasına dair olan Bakanlar Kurulu kararının onaylanması hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Malî ve İktisadî İşler, Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Bütçe ve Plân Komisyonlarından 3'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/97; C. Senatosu : 1/171)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 788)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 464

15 . 3 . 1973

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 12 . 3 . 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, «XXXVII sayılı Türkiye Cumhuriyeti Listesi En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Tarifesi» nin yürürlüğe konulmasına dair olan Bakanlar Kurulu kararının onaylanması hakkında kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Sabit Osman Avcı
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 5 . 12 . 1969 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 5, 12 . 3 . 1973 tarihli 72 ve 75 nci birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 788)

Geçici Komisyon raporu

Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyonu
Esas No. : 1/171
Karar No. : 20

3 . 4 . 1973

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 12 Mart 1973 tarihli 75 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, «XXXVII sayılı Türkiye Cumhuriyeti Listesi En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Tarifesi» nin yürürlüğe konulmasına dair olan Bakanlar Kurulun kararının onaylanması hakkında kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 15 Mart 1973 tarihli ve 464 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, Cumhuriyet Senatosunun 20 Mart 1973 tarihli 45 nci Birleşiminde Anayasa ve Adalet; Dışişleri, Turizm ve Tanıtma; Bayındırlık, Ulaştırma, İmar ve İskân; Malî ve İktisadî İşler ile Bütçe ve Plân komisyonlarından üçer üyenin katılması suretiyle kurulması kabul edilen Geçici Komisyonumuzun 3 . 4 . 1973 tarihli Birleşiminde Devlet Bakanı Doğan Kitaplı ile ilgili bakanlıklar temsilcileri de hazır bulundukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Tasarı, Âkiti bulunduğumuz Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması (GATT) hükümleri çerçevesinde Cenevre'de Âkit Taraflar ile yapılan ikili müzakereler sonunda imzalanan taviz anlaşmalarının muhassalasını teşkil eden Ahdî ve Nihaî Taviz Listemizin (XXXVII sayılı Türkiye Cumhuriyeti Listesi - En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Tarifesi-) yürürlüğe konulmasına dair Bakanlar Kurulu kararının onaylanmasını öngörmektedir.

Tasarının gerekçesinde de belirtildiği üzere, uzun vâdeli kalkınma plânları ile ülkemizin özellikle sınaî ve sosyal bünyesinde sağlanacak gelişmeler ve Ortak Pazara girişimiz, dolayısı ile ekonomimizin Gümrük Tarifesi yönünden güçlendirilmesi gereğini ortaya koymuştur. Bu gerek sonucu, Gümrük Tarife Cetvellerinde değişiklik yapılmış ve değişikliklerin neticesinde 1961 tarihli, Taviz Listemizi teşkil eden pozisyonların vergi hadlerinin değiştirilmesi de zorunlu bir mahiyet kazanmıştır.

Tasarı esas Bakanlar Kurulu kararı ile bu gerek ve zorunluluklar sonucu olan düzenlemeler gerçekleştirilmektedir.

Millî ekonomimizin gelişim süreci ve milletlerarası iktisadî ve ticarî ilişkilerdeki mevkii gözetilerek yapılan düzenlemeye esas Bakanlar Kurulu kararının onaylanması hakkındaki işbu tasarı, millî ekonomimizin koşulları yönünden değerlendirilerek Komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Bursa	Manisa	Tabiî Üye	Ankara
Ş. Kayalar	*D. Barutçuoğlu*	*H. Tunçkanat*	*T. Kapanlı*
Zonguldak	Samsun	Konya	Edirne
M. A. Pestilci	*F. Tevetoğlu*	*S. Çumralı*	*N. Ergeneli*
Kocaeli	Muş	Cumhurbaşkanınca S. Ü.	Erzurum
L. Tokoğlu	*İ. Bingöl*	*S. N. Ergin*	*O. Alihocagil*

Tekirdağ	Antalya	Çanakkale
C. Tarlan	M. Pırıltı	Z. Termen
Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı	Toplantıda bulunamadı

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN	GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN
«XXXVII sayılı Türkiye Cumhuriyeti Listesi En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Tarifesi» nin yürürlüğe konulmasına dair olan Bakanlar Kurulu kararının onaylanması hakkında kanun tasarısı	*«XXXVII sayılı Türkiye Cumhuriyeti Listesi En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Tarifesi» nin yürürlüğe konulmasına dair olan Bakanlar Kurulu kararının onaylanması hakkında kanun tasarısı*
MADDE 1. — Gümrük tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması (GATT) çerçevesinde Türkiye nin Cenevre'de ilgili Âkit Taraflar ile yaptığı ikili tâviz görüşmeleri sonunda akdettiği anlaşmalar sonucunda kesinleşen, «XXXVII sayılı Türkiye Cumhuriyeti Listesi En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Tarifesi» nin yürürlüğe konulmasına dair olan 8 . 1 . 1968 tarih ve 6/9361 sayılı Bakanlar Kurulu kararnamesi onaylanmıştır.	MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Birinci maddede yazılı Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlükten kalkan eski liste ile ilgili 31 . 8 . 1964 tarih ve 6/3582 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının onaylanması hakkındaki 14 . 12 . 1967 tarih ve 968 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.	MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.